

Nr 253.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående förändrad organisation av patent- och registreringsverket och reglering av löneförhållandena vid nämnda ämbetsverk; given Stockholms slott den 18 april 1913.

Under återopande av härvid fogat utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen att dels godkänna det i statsrådsprotokollet intagna förslag till utgiftsstat för patent- och registreringsverket, att tillämpas tillsvidare från och med år 1914, ävensom de i protokollet angivna villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i samma stat upptagna avlöningsförmåner,

dels förklara,

att en var, som med eller efter ingången av år 1914 tillträder ordinarie befattning i patent- och registreringsverket, skall vara pliktig att underkasta sig ovanberörda villkor och bestämmelser, samt

att de förutvarande innehavare av ordinarie befattningar i patent- och registreringsverket, vilka icke före den 1 november 1913 anmäla, att de vilja övergå till den nya avlöningsstaten samt underkasta sig de för avlöningens åtnjutande stadgade villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem enligt ditills gällande ordinarie stat tillkommande avlöningsförmåner ävensom, i den mån ej annat föränledes av bestämmelserna i lagen angående civila tjänsteinnehavares rätt till pension, vid den rätt till pension, som ditills tillkommit dem, samt att i stället för sportler, som i sammanhang med lönerregleringen indragas, skall utgå gottgörelse, beräknad efter medeltalet av den inkomst tjänsteinnehavare må anses hava åtnjutit av sålunda indragna sportler under den senast förflutna tid, så vitt möjligt ej understigande fem år, därför denna inkomst kan utronas,

Bihang till Riksdagens protokoll 1913. 1 saml. 196 häft. (Nr 253.)

och dels till upprätthållande av patent- och registreringsverkets verksamhet uppföra ett reservationsanslag av 539,500 kronor att utgå ej mindre av de till patent- och registreringsverket inflytande avgifter för patent, för registrering av varumärken samt av mönster och modeller, ävensom för registrering av aktiebolag, försäkringsbolag och solidariska bankbolag samt för andra uppgifter till de hos verket förda bolags- och försäkringsregistren, än även av nettoinkomsten av ämbetsverkets fastighet nr 6 i kvarteret Rännilen och övriga till ämbetsverket inflytande inkomster, under förutsättning tillika att de å dessa inkomster uppkommande överskott fortfarande såsom hittills skola efter vederbörligt tillstånd användas uteslutande för det med anslaget avsedda ändamål.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förbliver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Theodor Adelswärd.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 18 april 1913.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSWÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet friherre Adelswärd anförde härefter:

Genom nådigt brev den 6 mars 1908 uppdrog Kungl. Maj:t åt en kommitté att ej mindre verkställa revision av gällande lagstiftning rörande patent och om skydd för varumärken samt vissa mönster och modeller och i samband därmed utredning angående de lagstiftningsåtgärder, som till stävjande av s. k. illojal konkurrens kunde finnas påkallade, än även anställa utredning rörande behovet av förändrad organisation av patent- och registreringsverket och i sammanhang därmed reglering av löneförhållandena m. m. vid ämbetsverket.

Nämnda kommitté, förstärkt med två medlemmar av löneruleringskommittén, har den 18 december 1912 avgivit betänkande med förslag

till förändrad organisation av patent- och registreringsverket och reglering av löneförhållandena vid ämbetsverket.

Över kommitténs förslag har patent- och registreringsverket den 25 januari 1913 avgivit infordrat underdånigt utlåtande, däri ämbetsverket förklarar sig icke hava något att erinra mot det framställda förslaget. Till mig har jämväl inkommit en skrivelse i ämnet från uppfinnareföreningen.

Behovet av omorganisation och dess samband med den pågående revisionen av hithörande lagstiftning.

Kommittén har i sitt betänkande till en början angivit skälen, varför kommittén, innan förslag till revision av gällande lagstiftning rörande patent och om skydd för varumärken samt mönster och modeller avgivits, upptagit till behandling frågan om förändrad organisation av patent- och registreringsverket och lönerreglering för dess personal, ehuru uttalanden tidigare gjorts, att omförmälda frågor borde i ett sammanhang behandlas.

Behovet av förändrad organisation utan avvaktan på den pågående patentlagrevisionens slutförande.

Kommittén.

I detta hänseende har kommittén, som till en början ägnat sitt arbete åt revisionen av patentlagstiftningen men av förekommen anledning måst avbryta detta arbete för fullgörande av andra kommittén lämnade uppdrag och som för närvarande vore sysselsatt med utarbetande av förslag till lag mot illojal konkurrens, anfört följande:

»Kommittén har efter det förberedande arbete, kommittén utfört för revision av patentlagstiftningen, funnit, att något bestämt hinder ur berörda synpunkt icke finnes för framläggande redan nu av förslag till omorganisation och lönerreglering; och då det kan dröja flere år, innan en ny lagstiftning å ifrågavarande område efter grundlagsenlig behandling kan bli genomförd, anser kommittén det icke kunna försvaras att låta i avvaktan härå med omorganisationen och lönerregleringen anstå. Kommittén har nämligen kommit till den bestämda uppfattningen, att ett fortgående ännu kanske åtskilliga år av ämbetsverkets verksamhet med patentärendenas behandling, på sätt nu sker, för de patentsökande skulle, särskilt med hänsyn till den långa tid ärendenas behandling i allmänhet kräver, medföra så väsentliga olägenheter, att industriens och det allmännas krav på ett väl ordnat patentväsende ej på ett tillfredsställande sätt komme att tillgodoses. Av industriens målsmän inom kommittén har med skärpa framhållits, hurusom inom industrikretsar en oavvislig fordran på dessa missförhållandens snara avhjälpande gör sig gällande. Likaledes kräva ovillkorligen de för ämbetsverkets personal bekymmersamma förhållanden, som för närvarande äro rådande till följd av den till övervägande antal extra personalens osäkra ställning och de otillfredsställande avlöningsförhållandena, att skynd-

samma och genomgripande åtgärder vidtagas för avhjälpan av dessa missförhållanden.

Oaktat de tid efter annan medgivna arbetsförstärkningarna har det ej lyckats att på ett tillfredsställande sätt ordna arbetet å patentavdelningen.

Antalet oavgjorda patentansökningar har vuxit i oroväckande grad. Den 1 december 1912 funnos hos patent- och registreringsverket 5,839 oavgjorda patentansökningar. Av dessa vilade visserligen ett betydligt antal i avvaktan på svar å givna förelägganden och meddelade anstånd eller voro efter kungörelse utlagda för allmänheten, men för behandling hos granskarne funnos ej mindre än 2,484 ärenden och till föredragning hos ledamöterna 429 ärenden. En oundviklig följd av den stora balansen av oavgjorda ansökningar är, att ärendenas behandling inom verket över hövan fördröjes.»

I anslutning till detta uttalande har kommittén i sitt betänkande intagit tabeller, innefattande uppgifter om behandlingstiden för patentansökningar, inkomna under åren 1885—1909. Av dessa framgår, att medelbehandlingstiden för ansökningar, som lett till patent, ifrån att under de två första tioårsperioderna hava utgjort respektive omkring 9 $\frac{1}{2}$ och 14 $\frac{3}{4}$ månader under perioden 1905—1909 stigit till 17 $\frac{1}{2}$ månader, därvid dock vore att märka, att under första tiden icke, såsom sedermera, anstånd med ansökningens kungörande förekom, vilket anstånd givetvis i viss mån förlänger behandlingstiden.

Härefter fortsätter kommittén i omhandlade fråga:

»Då en skyndsam behandling av patentärendena i allmänhet är av största vikt för de patentsökande, måste erkännas, att deras intressen i berörda hänseende för närvarande i allmänhet icke på ett tillfredsställande sätt tillgodoses. Upprepade klagomål hava även försports över den långsamma behandlingen av patentärendena, och talrika skrivelser inkomma till patent- och registreringsverket med begäran om påskyndande av behandlingen. Innan en patentansökning godkänts, har nämligen den patentsökande föga utsikt att kunna inom industrikretsar väcka intresse för uppfinningen och dymedels ekonomiskt utnyttja densamma. Vidare önska svenska patentsökande merendels förvissa sig om utgången av granskningen av patentansökningarna i Sverige, innan de besluta sig att söka patent i utlandet och underkasta sig därmed förenade dryga kostnader. Det är emellertid därvid av vikt för dem, att slutgranskningen sker inom tolv månader, enär de därefter icke få tillgodonjuta den prioritetsrätt, som enligt konventionen om internationellt skydd för den industriella äganderätten tillkommer dem för ansökan i främmande stat, som anslutit sig till konventionen. Denna prioritetsrätt innebär, att om en svensk patentsökande inom tolv månader från det han sökt patent i Sverige gör motsvarande ansökan i stat, som nyss nämnts, denna ansökan skall så anses, som hade den gjorts samtidigt med ansökan i Sverige, och följaktligen icke anses kraftlös på grund av åtgärder, vidtagna under mellantiden, såsom genom annan liknande ansökan, uppfinningens offentliggörande eller utövande. Såsom av det föregående framgår, hinner ett stort antal patentansökningar icke att slutgranskas inom ett år, sedan de inkommit till patentverket.»

Slutligen framhåller kommittén såsom sin mening, att en ny organisation väl låter sig genomföras utan avvaktan på en reviderad lagstiftning å hithörande områden, enär såsom regel gäller, att organisationen är oberoende av de materiella bestämmelser, som äro meddelade för erhållande av patent samt för registrering av varumärken, av mönster och modeller samt av bolag.

*Patent- och
registrerings-
verket.*

Patent- och registreringsverket har i sitt förutnämnda underdåniga utlåtande anfört, bland annat, följande:

Med genomförandet av förändrad organisation och lönereglering kunde icke utan de största olägenheter och svårigheter ytterligare anstå. Patentärendenas nuvarande handläggning kunde nämligen, särskilt med hänsyn till den långa tid ärendenas behandling i regel krävde, ingalunda anses uppfylla de krav, industrien och det allmänna med rätta ställde på ett väl ordnat patentväsende. Den till övervägande antal extra personalens osäkra ställning och de, enligt ämbetsverkets uppfattning, alltför låga avlöningarna inverkade givetvis synnerligen menligt på arbetets behöriga gång. Svårigheten att med huvudsakligen extra personal på ett tillfredsställande sätt ordna arbetet vore betydande; och täta ombyten av tjänstemän kunde ej undvikas. Hänsynen till personalen, med dess maktpåliggande arbete, krävde ovedersägligen även en förbättring i de nuvarande, synnerligen otillfredsställande förhållandena. Patent- och registreringsverket ansåge sig därför böra på det kraftigaste framhålla det trängande behovet av en snar omorganisation av ämbetsverket och lönereglering för dess personal.

*Departements-
chefen.*

Kommittén har i fråga om behovet av en omedelbar omorganisation och lönereglering särskilt pekat på tre omständigheter: patentansöknin-garnas långa behandlingstid, det övervägande antalet extra ordinarie tjänstemän inom ämbetsverket och de otillfredsställande avlöningarna. Då förstnämnda missförhållande till en stor del torde vara en följd av sistnämnda båda omständigheter, vill jag till en början något närmare belysa dessa.

Den för innevarande år fastställda staten för patent- och registrens-
verket har såvitt angår personalen följande utseende:

	K r o n o r.						
	Lön.	Tjänstgöringspennningar.	Summa avlöning.				
<i>A. Avlöningar.</i>							
1 överdirektör	5,000	2,000	7,000	Lönen kan efter 5 år höjas med 500 kronor.			
1 överingenjör	3,700	1,800	5,500				
1 överingenjör	3,700	1,800	5,500				
1 ledamot och sekreterare	3,000	1,500	4,500	Lönen kan höjas, efter 5 år med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.			
2 ledamöter och sekreterare	6,000	3,000	9,000				
1 registrator och arkivarie	1,800	1,200	3,000				
1 notarie	1,800	1,200	3,000				
1 byråingenjör	1,800	1,200	3,000				
7 byråingenjörer	12,600	8,400	21,000				
1 bokhållare	1,800	1,200	3,000				
1 förste vaktmästare	800	300	1,100	Lönen kan efter 5 år höjas med 100 kronor.			
1 vaktmästare	500	300	800				
2 vaktmästare	1,000	600	1,600			68,000	—
<i>Anm.</i> Om vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad, skall, så länge denna förmån kvarstår, lönen minskas med 150 kronor.							
Anslag till ålderstillägg, förslagsvis.....					13,800	—	81,800
<i>B. Omkostnader.</i>							
Förslagsanslag.							
Till adjungerade ledamöter, tjänstemän över stat, biträdande ingenjörer, amanuenser, särskilt tillkallade tekniska biträden, extra skrivbiträden, extra vaktmästare, vikariatsersättningar m. m., inklusive ålderstillägg till adjungerade ledamöter och tjänstemän över stat					165,880	—	
„ provisorisk löne reglering för den å ämbetsverkets avlöningsstat uppförda personal					17,320	—	
Summa kronor					—	—	—

Utöver de i nämnda stat upptagna löneförmånerna hava de ordinarie befattningshavarna kommit i åtnjutande av provisoriska avlöningstillägg från det å omkostnadsstaten härför upptagna anslaget. Motvarande förmån har även beretts en del av den extra ordinarie personalen.

För åskådliggörande av de ordinarie såväl som de extra ordinarie befattningshavarnes fördelning på ämbetsverkets olika avdelningar —

patentavdelningen, varumärkes- och administrativa avdelningen samt bolagsavdelningen — har jag låtit uppgöra följande tablå, i vilken jämväl finnas angivna de vederbörande tjänsteinnehavare faktiskt tillkommande avlöningsförmåner med undantag av ålderstillägg. I tablån hava iakttagits de förändringar bland ämbetsverkets personal, som inträffat intill den 1 sistlidne mars.

T a b l å
över nuvarande tjänstebefattningar i patent- och registreringsverket.

	Ordinarie befattning	E. o. befattning	Avlöning utan ålderstilläggen med provisoriskt avlöningstillägg eller däremot svarande avlöningstillägg	Anmärkingar
<i>Chefen</i>	1	—	8,900	{Erlägger pensionsavgift med 250 kronor.
<i>Ledamöter för handläggning av patentärenden:</i>				
överingenjörer	2	—	6,790	{De adjungerade ledamöterna äro ordinarie byråingenjörer.
adjungerade ledamöter.....	—	5	5,600	
<i>Rotelföreståndare för granskning av patentärenden:</i>				
byråingenjörer	7	—	3,900	{Av dessa äro fem adjungerade ledamöter och deras byråingenjörsbefattningar uppehållas av e. o. tjänstemän.
byråingenjörer över stat ...	—	6	3,900	
biträdande ingenjörer	—	8	2,700 à 2,400	
<i>Biträdande ingenjörer för granskning av patentärenden utan egna rotlar</i>	—	6	2,700 à 2,100	
<i>Assistenter för biträde vid granskning av patentärenden</i>	—	5	1,200	
<i>Avdelning för registrering av mönster och redigering av patentskrifter m. m.:</i>				
ledamot och sekreterare	1	—	5,600	
biträdande ingenjör	—	1	2,700	
kvinnligt biträde	—	1	900	

	Ordinarie befattning	E. o. befattning	Avlöning utan ålderstillägg med provisoriskt avlöningstillägg eller däremot svarande avlöningstillägg.	Anmärkingar
<i>Avdelning för förändret av statistiska anteckningar och klassificering av patentansökningar och patentskrifter:</i>				
byråingenjör	1	—	3,954	{Erlägger pensionsavgift med 54 kronor.
biträdande ingenjörer	—	2	2,400	
kvinnliga biträden	—	2	1,200	
<i>Avdelning för registrering av varumärken och för administrativa göromål:</i>				
ledamot och sekreterare ...	1	—	5,600	{Befattningen uppehålls av en e. o. tjänsteman, då ordinarie innehavaren är adjungerad ledamot å bolagsavdelningen. Å befattningen åtnjutes ej provisoriskt avlöningstillägg.
registrator	1	—	3,000	
bokhållare	1	—	3,900	
notarie över stat	—	1	3,900	
amanuenser	—	3	2,000 à 1,500	
manliga biträden	—	2	1,200	
kvinnliga biträden	—	4	1,200	
<i>Biblioteksavdelningen:</i>				
byråingenjör över stat	—	1	3,900	
amanuens	—	1	2,000	
<i>Bolagsavdelningen:</i>				
ledamot och sekreterare ...	1	—	5,600	{En av de adjungerade ledamöterna är registrator, en amanuens. Å befattningen åtnjutes ej provisoriskt avlöningstillägg.
adjungerade ledamöter	—	2	5,600	
notarie	1	—	3,000	
t. f. notarie	—	1	3,900	
amanuenser	—	5	2,000 à 1,500	
manligt biträde	—	1	1,200	
kvinnliga biträden	—	6	1,200 à 900	
<i>Vaktbetjante:</i>				
förste vaktmästare	1	—	1,470	{Avdrag för en vaktmästare, som åtnjuter fri bostad, med 250 kronor.
vaktmästare	3	—	1,175	
e. o. vaktmästare	—	4	1,080 à 840	
Summa	21	67		

Av förestående tablå framgår, att förutom de å ordinarie stat uppförda 21 befattningar hos ämbetsverket finnas inrättade ej mindre än 67 e. o. tjänster. Av sistnämnda tjänster uppehålls en del, nämligen tjänsterna såsom adjungerade ledamöter, av ordinarie byråingenjörer. Av övriga e. o. befattningshavare äro en del tjänstemän över stat, förordnade enligt Kungl. Maj:ts och Riksdagens medgivande mot åtnjutande av avlöningsförmåner till samma belopp som motsvarande ordinarie befattningshavare.

Sedan ämbetsverket år 1899 kom på ordinarie stat, har någon annan ökning av den ordinarie personalen icke ägt rum än att två nya byråingenjörstjänster inrättats. Ansökningarnas antal har så gott som oavbrutet ökat och för att möta denna ökade arbetsbörda har ämbetsverket i en utsträckning, som torde sakna motstycke i andra verk, nödgats anlita extra arbetskrafter. För att giva ett begrepp om denna arbetsbörda, så vitt patentavdelningen angår, vill jag här åberopa av kommittén utarbetade tabellariska översikter över dels patentansökningarnas antal under de olika åren och dels vissa i patentärenden årligen meddelade beslut, därvid jag vill hava anmärkt, att i det i sistnämnda tablå angivna antalet förfallna ansökningar även ingå sådana, som blivit återkallade.

Patentansökningar.

år 1885	703
» 1886	604
» 1887	661
» 1888	803
» 1889	837
» 1890	873
» 1891	941
» 1892	1,004
» 1893	1,036
» 1894	1,386
» 1895	1,460
» 1896	1,714
» 1897	1,947
» 1898	2,023
» 1899	2,204
» 1900	2,258
» 1901	2,284
» 1902	2,316
» 1903	2,432

år 1904	2,286
» 1905	2,535
» 1906	3,002
» 1907	3,092
» 1908	2,974
» 1909	3,241
» 1910	3,433
» 1911	3,536

Vissa i patentärenden meddelade beslut.

År	Kungjorda ansökningar	Förfallna och avslagna ansökningar	Före- lägganden
1885	304	120	750
1886	475	111	1,156
1887	507	141	1,428
1888	474	188	1,733
1889	506	237	1,241
1890	636	240	1,431
1891	762	239	1,651
1892	679	254	1,853
1893	720	274	2,066
1894	913	320	2,433
1895	840	425	2,804
1896	971	481	3,443
1897	1,205	478	4,186
1898	885	695	4,666
1899	1,132	777	5,124
1900	1,387	695	4,891
1901	1,812	754	5,643
1902	1,608	661	5,328
1903	1,808	658	5,629
1904	1,862	719	4,686
1905	1,492	569	4,292
1906	1,544	613	5,251
1907	2,319	807	8,579
1908	2,249	870	7,897
1909	2,010	846	7,754
1910	1,965	872	8,296
1911	2,102	927	8,513

I betraktande av nu angivna förhållanden är det lätt att förstå, att ämbetsverket, såsom även närmare framgår av den utförliga redogörelse för ämbetsverkets utveckling, som innehålles i kommitténs betänkande, haft att kämpa med stora svårigheter vid fullgörandet av sina åligganden och att dessa svårigheter för varje år bliva allt större. En oundviklig följd härav är den år för år ökade balansen av oavgjorda patentansökningar. Detta dröjsmål med patentärendenas avgörande måste otvivelaktigt, såsom kommittén närmare utvecklat, vara till väsentlig skada för den patentsökande allmänheten. Med hänsyn såväl till denna allmänhet som ock till tjänstemännen hos patent- och registreringsverket anser jag därför det vara en bjudande nödvändighet att snarast möjligt genom omorganisation av patent- och registreringsverket och lönereglering för dess personal undanröja de rådande missförhållandena. Något hinder att redan nu, innan en ny lagstiftning å lithörande områden kommit till stånd, vidtaga ifrågavarande åtgärder anser jag, likasom kommittén, icke förefinnas.

Organisatio-
nens förhål-
lande till
systemet för
patent-
ärendenas
behandling.

I ett avseende, nämligen i fråga om det system, som bör ligga till grund för patentärendenas behandling, stå emellertid lagstiftningens princip och organisationen i så intimt samband med varandra, att lagstiftarens ställning först måste vara klargjord, innan definitiv omorganisation skall ske.

Kommittén.

Kommittén, som framhållit, att denna fråga är av den fristående natur, att hinder icke finnes att redan nu upptaga densamma till avgörande, anför härom, bland annat, följande:

»Förfarandet i fråga om patents meddelande är i gällande lagstiftningar ordnat efter huvudsakligen två olika system, nämligen *anmälningsförfarandet* och *förprövningsförfarandet*. Enligt det förra föregås patentmeddelandet i regeln icke av någon annan prövning, än om de av lagen föreskrivna formaliteter behörigen iakttagits. Följaktligen erbjuder patentet i och för sig ingen garanti för uppfinningens skyddsberättigande och för patentets giltighet. Huruvida patentet är giltigt, får sedermera prövas av domstol. Enligt det senare underkastas uppfinningen före patentmeddelandet en granskning, därvid vederbörande myndighet, så vitt ske kan, tillser, om sådana förutsättningar äro för handen, att ett giltigt patent kan meddelas, och särskilt, huruvida uppfinningen i fråga är ny. Först om denna granskning utfaller tillfredsställande, meddelas patent. Med såväl anmälningssystemet som förprövningssystemet kan förenas det *s. k. uppbudsförfarandet*, enligt vilket, innan patent meddelas, ett offentligt uppbud sker, varigenom allmänheten lämnas tillfälle att hos patentmyndigheten anmäla, om hinder enligt dess förmenande förekommer mot patentets beviljande.

Anmälningssystemet är det äldre. Det tillämpas i de romanska länderna,

exempelvis i Frankrike, Belgien och Italien. Även England tillhörde till år 1905 de länder, där förprövning av till patent anmälda uppfinningars nyhet icke ägde rum. I sistnämnda land förekom dock en viss prövning, nämligen huruvida två samtidigt oavgjorda ansökningar kolliderade, varjämte ett uppbudsförfarande tillämpades för att lämna en tidigare patentsökande eller innehavare av ett tidigare meddelat patent tillfälle att göra invändning, i händelse den nya ansökningen vore helt eller delvis identisk med den tidigare ansökningen eller det tidigare meddelade patentet.

Förespråkarna för anmälningsförfarandet hava till förmån för detsamma anfört, bland annat, att huru omsorgsfullt granskningen av patentärenden än sker enligt förprövningssystemet, misstag ej kunna förekommas, samt att full visshet om patentens giltighet ej kan vinnas. Många viktiga uppfinningar, vilkas nyhet och egenart bestämt provet vid deras praktiska utövning och vilkas betydelse ingen därefter underskattat, hade av prövande patentmyndigheter förklarats icke nya eller icke patenterbara. Anmälningsförfarandet vilade på den riktiga grundtanken, att prövning av uppfinningar, vilken endast behövde förekomma vid tvister, försigginge på ett stadium, då i de flesta fall uppfinningen kommit till utövning och dess praktiska värde visat sig, varigenom uppfinningen bättre kunde bedömas, än om den blott funnes beskriven eller i ringa omfattning utövad.

Vidare har, särskilt med hänsyn till patentens giltighetstid, vilken i allmänhet räknas från ansökningens inlämnande, framhållits, att vid anmälningsförfarandet ett skyndsammare meddelande av patenten vunnas, vilket vore önskvärt.

Invändningarna mot anmälningsförfarandet hava huvudsakligen gått ut på, att industri och handel komme att översvämmas av värdelösa patent och att ett enligt nämnda förfarande meddelat patent icke vore något egentligt patent utan endast ett tillståndsbevis att anhängiggöra process i händelse av intrång. Det vore ett system för dem, vilka hade nödiga tillgångar att gent emot andra göra sin rätt gällande.

Förprövningssystemet leder sitt ursprung från Nordamerikas förenta stater, varest det infördes genom 1836 års patentlag. Därifrån överfördes det till den tyska lagstiftningen, där det emellertid förenats med uppbudsförfarandet.

Det amerikanska systemet följes exempelvis i Canada och Japan, det tyska exempelvis i Danmark, Norge, Österrike, Ryssland och Finland.

De invändningar, som pläga göras mot förprövningssystemet, torde huvudsakligen sammanfalla med vad som, på sätt nyss nämnts, anföres till förmån för anmälningsförfarandet. Därjämte hava uttalats farhågor för att det alltjämt växande granskningsmaterialet småningom genom sin mängd skulle omöjliggöra en verksam nyhetsgranskning. Oaktat de invändningar, som gjorts, har likväl ej i någon av de stater, där förprövningssystemet vunnit tillämpning, på allvar ifrågasatts, att det skulle helt utbytas mot anmälningsförfarandet. Fastmer har med styrka framhållits dess stora betydelse för industriens utveckling i de länder, där det tillämpas.»

»Det system, man i vårt land genom bestämmelserna i nu gällande patentförförordning av den 16 maj 1884 tänkt sig för patentärendenas behandling, var anmälningsförfarandet, förenat med uppbudsförfarande. Den kommitté, som den 11 maj 1877 tillsatts för utarbetande av, bland annat, förslag till ny patentförförordning, gav utan tvekan i principiellt hänseende företräde åt förprövningssystemet, men ställde, kanske huvudsakligen med hänsyn till den kostnad, som vore förenad med en tillämpning

av förprovningssystemet och som ansågs icke stå i rimligt förhållande till det jämförelsevis ringa antalet uppfinningar, varå patent hos oss söktes, sitt förslag på anmälningsförfarandets grund, ehuru kommittén ansåg varje patentansökan i andra hänseenden än uppfinningens nyhet böra undergå en noggrann prövning med hänsyn till såväl handlingarnas form som deras innehåll. Rörande anledningen, varför i förslaget intagits den bestämmelse, som jämväl i något förändrad form införts i patentförordningen, att om vid patentansökningens prövning befunnos, att uppfinningen i fråga *uppenbarligen* icke vore ny, patentmyndigheten skulle äga att genast avslå ansökningen, yttrade kommitterade, att, därest patentmyndigheten på grund av egen erfarenhet skulle finna utom allt tvivel, att det föremål, varå patent söktes, icke vore nytt, det ej kunde vara lämpligt, att det ena statsorganet utställde en urkund, som skulle giva stöd åt anspråk, vilka redan då uppenbarligen befunnits ogrundade och sedermera, så snart påstående härom väckts, måste av ett annat statsorgan uttryckligen förklaras oberättigade.

Det avsedda behandlingssättet för patentärenden har aldrig blivit följt. Man sökte från första stund att så gott med tillgänglig arbetskraft i själva verket lät sig göra tillämpa det ur patentteknisk synpunkt vida mer tilltalande förprovningssystemet.

Att detta skett med Kungl. Maj:ts och Riksdagens gillande, framgår otvetydigt av de uttalanden rörande behovet av ökade arbetskrafter för patentärendenas behandling, som av statsmakterna vid upprepade tillfällen gjorts.»

Efter omnämmande av en undersökning, som på kommitténs initiativ verkstälts för att visa den betydelse nyhetsgranskningen haft vid behandlingen av de svenska patentärendena, och vilken undersökning givit till resultat, att verksam nyhetskänning, d. v. s. sådan som föranlett antingen att ansökningen icke lett till patent, eller, om patent meddelats, att ansökningen ändrats, framstälts mot 60.6 procent av de åren 1905—1907, 66 procent av de år 1908 och 65 procent av de år 1911 slutbehandlade ärendena, fortsätter kommittén i detta ämne:

»Av vad ovan anförts framgår, att anhängarne av anmälningsystemet till stöd för detsamma huvudsakligen åberopa, att vid detta systems tillämpning patentansökningarna hastigare bringas till avgörande och att den omständigheten, att granskning av uppfinningens nyhet då icke äger rum, är av jämförelsevis ringa betydelse, då en dylik granskning, särskilt på det tidiga ansökningsstadiet, aldrig kan bli tillförlitlig. Att det första skälet äger sin riktighet, är obestriddigt. Däremot kan kommittén icke instämma i den andra av de framhållna synpunkterna. Vål är det sant, att en nyhetsgranskning icke kan bli absolut tillförlitlig; men erfarenheten har på det mest otvetydiga sätt givit vid handen, att synnerligen stora garantier i berörda hänseende därigenom ernås. Den utredning angående nyhetsgranskningens inverkan på patentansökningarnas behandling hos oss, som kommittén låtit verkställa och för vilken ovann är redogjort, utgör även ett gott bevis härför. Att dessa garantier äro av stor betydelse såväl för uppfinnarne som för industrien, anser kommittén vara ställt utom allt tvivel. Å ena sidan skall det för en uppfinnare, vilken erhållit patent å en uppfinning, rörande vars nyhet icke någon prövning ägt

rum, säkerligen vara förenat med icke oväsentlig svårighet att göra uppfinningen fruktbarande. Det ligger nämligen i sakens natur, att man inom industrien skall ställa sig ganska betänksam i fråga om exploaterandet av en sådan uppfinning, då icke någon som helst garanti finnes för att icke patentet, sedan kostnader och kanske betydande sådana blivit för ändamålet använda, förklaras ogillt på den grund att uppfinningen icke varit ny. Säkerligen skulle många av de patent, vilka kommit till användning i svensk industri till gagn såväl för denna som för uppfinnarne, förblivit obrukade, om ej patentens meddelande föregåtts av en nyhetsgranskning. Å andra sidan kan ett utsträckt användande eller till och med blotta tillvaron av en hel mängd patent, vilka till följd av bristande nyhet hos uppfinningarna aldrig bort meddelas, innebära en allvarlig fara för industrien, då därigenom obehöriga hinder för det fria och fullt lojala tillgodogörandet inom industrien av den ena eller andra uppfinningen skulle resas. Ett betänkligt osäkerhetstillstånd skulle genom anmälnings-systemets tillämpning otvivelaktigt uppstå, och talrika tvister rörande bättre rätt till uppfinningar för visso därav bliva en följd. Det är därför kommitténs bestämda uppfattning, att det för uppfinnare och industri måste vara av den allra största betydelse, att en undersökning rörande uppfinningens nyhet äger rum före uppfinningens exploaterande; och en billigare och mera betryggande granskning i sådant hänseende än den, som verkställles genom vederbörande patentmyndigheter, vilka arbeta med tillämpande av förprövningssystemet, kan icke erhållas.

På grund av vad sålunda anförts tvekar kommittén icke att uttala, att ett övergivande av nämnda system skulle verka menligt för landets industriella utveckling. Kommittén finner sig därför böra hemställa, att förprövningssystemet bibehålles och att åt patent- och registreringsverket gives en därför ändamålsenlig organisation.»

Kommitténs motivering för bibehållande av förprövningssystemet anser jag vara fullt bindande. Oaktat förprövningssystemet helt naturligt måste föranleda betydligt drygare omkostnader än anmälningsförfarandet, synes mig det förra systemet dock medföra så stora fördelar framför det senare, att tvekan icke kan råda vid det förestående valet mellan dem båda.

*Departements-
chefen.*

Ehuru den nu gällande svenska patentförordningen efter ordalydelsen är i huvudsak grundad på anmälningsförfarandet, har dock förprövningssystemet faktiskt varit tillämpat här i landet alltsedan författningens ikraftträdande. Under sådana förhållanden och då ingen förändring bör företagas i det hittills tillämpade förfarandet, torde, såsom kommittén också framhållit, någon lagändring icke för närvarande behöva vidtagas, utan därmed lämpligen kunna anstå, till dess en ny patentlag kommer till stånd.

I detta sammanhang får jag även i fråga om organisationens förhållande till den förestående revisionen av gällande lagstiftning rörande skydd för varumärken samt för mönster och modeller omnämna, att kom-

**Organisatio-
nens obero-
ende av revisio-
nen av lag-
stiftningen**

rörande
skydd för
varumärken
samt för
mönster och
modeller.

mittén, enligt min mening med full rätt, ansett, att man vid registrering av varumärken icke borde frångå det system, som hittills i enlighet med bestämmelserna i gällande varumärkeslag tillämpats i fråga om prövningen före registreringens medgivande av märkenas rätt till skydd vid jämförelse med förut registrerade eller till registrering anmälda märken.

Det arbete och de anordningar, som krävdes för verkställande av denna prövning, vore, säger kommittén, synnerligen omfattande, och borde organisationen av varumärkesavdelningen lämpas därefter. Det borde icke möta någon betänklighet att redan nu fastslå grunderna för avdelningens sammansättning, även om det kunde förutsättas, att bestämmelserna i en reviderad varumärkeslag komme att förorsaka ökat arbete å avdelningen.

Mönsterregistreringen, som enligt nu gällande lag om skydd för vissa mönster och modeller endast omfattar skydd för alster tillhörande metallindustrien, hade, yttrar kommittén, hittills icke förorsakat patent- och registreringsverket mycket arbete, då ansökningarnas antal endast utgjort mellan 30 och 40 årligen. Genomfördes en mera omfattande mönsterlagstiftning, komme sådant påtagligt att förorsaka ökat arbete för ämbetsverket med registreringen. Något annat inflytande på verkets organisation syntes dock detta ej kunna få än möjligen behov av ökade arbetskrafter å den avdelning, där denna registrering vore förlagd.

Kommittén har emellertid förutsatt, att en författningsändring skulle vidtagas i sammanhang med omorganisationen. Denna ändring skulle innebära en nyhet för den svenska lagstiftningen och skulle avse inrättande inom ämbetsverket av en besvärsavdelning såsom högsta instans för ärenden angående det industriella rättsskyddet. Till denna fråga skall jag emellertid senare återkomma.

Patent- och registreringsverkets nuvarande organisation.

Beträffande de olika tjänsteinnehavarnes åligganden samt ärendenas nuvarande behandling ber jag endast få lämna följande redogörelse.

Chefen.

Ämbetsverkets chef äger ensam besluta i alla hos verket förekommande ärenden. Dessa ärenden beredas och föredragas inför chefen av ledamöterna, d. v. s. överingenjörerna, sekreterarne och de adjungerade ledamöterna.

Överingenjörerna och de adjungerade ledamöterna å patentavdelningen, de förra två och de senare fem, handhava den slutliga granskningen av inkomna patentansökningar.

*Patentären-
denas hand-
läggning och
härfor avsedd
personal.*

Var och en av dessa sju ledamöter förestår en avdelning, och under varje sådan avdelning lyda tre granskningsrotlar. Dessa granskningsrotlar, tillhoppa 21, förestås av byråingenjörer eller biträdande ingenjörer. Å dessa rotlar verkställes den första granskningen antingen av rotelföreståndaren själv eller av de biträdande ingenjörer, vilka ej tilldelats rotel. Assisteranter biträda vid granskningen.

Inkommande patentansökningar fördelas efter uppfinningarnas beskaffenhet i 89 klasser och 387 subklasser. Varje granskningsrotel tilldelas patentansökningar tillhörande vissa av dessa klasser.

Granskningen verkställs huvudsakligen med tillhjälp av för ämbetsverket tillgänglig litteratur, bestående i främsta rummet av in- och utländska patentskrifter. Från flere länder erhållas numera dubletter av patentskrifterna, av vilka de ena exemplaren införlivas med biblioteket och de andra, uppdelade efter patentföremålets art i klasser och subklasser, fördelas å granskningsrotlarna. Granskningens mest omfattande uppgift är i de flesta fall att utröna, huruvida uppfinningen är ny. En hel del andra frågor, såväl tekniska som rättsliga, bliva emellertid även föremål för prövning. Sedan granskningen är avslutad å roteln, överlämnas ärendet med förslag av granskaren till den åtgärd, som bör med ärendet företagas, till vederbörande ledamot för vidare behandling, varefter ledamoten, med hemställan om det beslut, som han anser böra fattas, överlämnar ärendet till verkets chef, som med ledning av den förebragta utredningen antingen beslutar ansökningens kungörande eller dess avslående eller förklarande förfallen eller ock erforderligt föreläggande. Sedan i sistnämnda fallet svar inkommit från sökanden, underkastas ansökningen ånyo granskning å roteln och av avdelningsföreståndaren, varefter den åter överlämnas till chefen för besluts fattande. På så sätt förfares, tills ansökningen kan godkännas till kungörande, avslås eller förklaras förfallen. Framställes icke invändning mot kungjord ansökning, meddelas utan vidare patent; framställes invändning, sker det därav föranledda förfarandet på samma sätt som den föregående behandlingen.

Den ledamot och sekreterare, som har teknisk utbildning, är föredragande för ansökningar om registrering av mönster och modeller. Hans mest omfattande uppgift är emellertid utgivandet av innehållsförteckningen till patentregistret och redigerandet av patentskrifterna.

*Utgivande
av innehålls-
förteckning
till patent-
registret samt
redigerandet*

av patent-
skrifterna;
mönster-
ärenden.

Patentregistret skall nämligen föras med innehållsförteckning ordnad efter såväl patenthavarnes namn som uppfinningarnas beskaffenhet, vilken förteckning för varje år skall offentliggöras, och de beskrivningar, på grund av vilka patent meddelas, skola offentliggöras jämte erforderliga bilagor i särskilda häften för varje patent. Till biträde åt den tekniska sekreteraren finnas anställda en biträdande ingenjör och ett kvinnligt biträde.

Patentansök-
ningarnas
och patent-
skrifternas
klassificering
samt statis-
tiskt arbete.

I nära samband med patentärendenas tekniska behandling står arbetet med patentansökningarnas och patentskrifternas klassificering. Detta arbete ävensom förandet av de statistiska anteckningar, vilka ämbetsverket finner erforderliga för vinnande av nödig översikt över ärendenas behandling inom verket samt patent- och registreringsverkets utveckling, verkställs av en byråingenjör och två biträdande ingenjörer, varförutom stå till förfogande två kvinnliga biträden samt ett manligt biträde, vilken sistnämnde uppbär timavlöning.

Vid patentansökningarnas klassificering fastslås, till vilken granskningsrotel och därmed till vilken avdelning ärendets behandling skall höra. Klassificeringen av patentskrifter består uti att efter fastställt system uppdelas de utländska patentskrifter, som skola fördelas bland granskningsrotlarna och där användas såsom material för nyhetsgranskningen. Uppdelningen i klasser och subklasser samt fördelningen därefter till granskningsrotlarna verkställas av ovannämnda tjänstemän, den ytterligare uppdelning i grupper, som erfordras för att göra granskningsmaterialet så väl och så lätt användbart som möjligt, försiggår på respektive rotlar.

Varumärkes-
ärendenas
handläggning
och härför
avsedd per-
sonal, tillika
använd i vissa
andra ämbets-
verkets göro-
mål.

Ledamoten och sekreteraren för handläggning av administrativa frågor är föredragande för ärenden rörande registrering av varumärken. Han är därjämte föredragande för ärenden rörande verkets ekonomi m. m. samt i sådana ärenden rörande patent, vilka ej skola handläggas av teknisk ledamot, såsom anmälningar rörande överlåtelse etc. Han skall ur formell synpunkt, exempelvis i fråga om fullmakter och åtkomsthandlingar granska alla inkommande handlingar. Sekreteraren skall svara för uppsättningen av verkets utgående expeditioner med undantag av sådana, som angå bolagsärenden, ävensom dessas utskrivning och kollationering. Han skall därjämte ombesörja redaktionen och utgivandet av registreringstidningen för varumärken. Sekreteraren har för närvarande till biträde för göromålens utförande en notarie

över stat, två amanuenser samt två kvinnliga biträden, varjämte bokhållaren biträder med granskningen av varumärkesärenden och redigeringen av registreringstidningen för varumärken.

Registratorns åligganden angivas i 13 § av patent- och registreringsverkets instruktion. Utom de vanliga registratorsgöromålen har han även hand om uppbörden och redovisningen av avgifterna för patent och registrering av varumärken och mönster samt ombesörjer expeditionen av utgående handlingar och ärendenas förvaring under den tid de vila i avvaktan på svar å ämbetsverkets skrivelser, varjämte han för alla anteckningar, som erfordras för att hava nödig översikt över ärendenas handläggning inom verket. Antalet anteckningar i diariet och expeditiionslistor kan beräknas uppgå till omkring 2,000 i veckan.

Registratorn.

Bokhållarens åligganden äro att biträda vid upprättandet av de register, som hos verket skola föras, att föra verkets räkenskaper och granska till verket inkommande räkningar, samt att såsom kassakontrollant verificera vederbörande tjänstemäns uppgifter om de till verket inflytande medel. Bokhållaren utövar vidare kontrollen över, huruvida de beviljade patenten genom årsavgifternas erläggande hållas i kraft eller icke. Utom dessa egentliga bokhållargöromål utför bokhållaren ett mycket omfattande och krävande arbete med den förberedande granskningen av varumärkesansökningar och upprättande, ordnande och vidmakthållande av det därför erforderliga granskningsmaterialet.

Bokhållaren.

Granskningsmaterialet måste systematiskt ordnas för att granskningen av nyanmälda märken gent emot de för närvarande över 16,000 registrerade märkena skall kunna på ett tillfredsställande sätt verkställas.

I sådant ändamål hava de registrerade figurmärkena uppklistrats å kartongblad efter de motiv, som ingå i märkena. Följaktligen, om ett märke innehåller flera motiv, måste det uppföras å flera olika kartor. Figurmärkena hava för närvarande grupperats efter 20 huvudmotiv, vilka åter i sin ordning uppdelats i 109 undermotiv. Antalet kartongblad uppgår för närvarande till 1,021 med ett antal märken varierande emellan omkring 12 till 120 å varje blad. Tändsticksmärken, vilka torde uppgå till 1,100, äro, förutom att de finnas upptagna å vederbörande allmänna kartor, sammanförda i en särskild grupp och upptagna, efter motiven, å 100 kartor. Register äro upprättade, upptagande i alfabetisk ordning benämningarna å de figurer, som förekomma i märkena, och med hänvisning till det kartongblad, där figuren skall sökas.

I märkena förekommande ord, vare sig de äro skyddade såsom

särskilt uppfunna benämningar eller ej, införas, därest de kunna antagas hava någon betydelse för granskningen, i en alfabetiskt ordnad liggare.

Ett register över i märken förekommande bokstäver är upprättat och ordnat så, att en sammanställning av bokstäver alltid skall sökas på den i alfabetet tidigast förekommande bokstaven.

Anmälda märken, för vilka registrering vägrats, sammanföras efter beslutdagen i särskilda liggare.

Den förberedande granskningen av inkommande varumärkesansökningar utföres av bokhållaren med användande av ovan omnämnda granskningsmaterial.

Bokhållaren biträder även med förandet av varumärkesregistret och uppgör månatlig förteckning över varumärken, som skola förklaras förfallna, och järnstämplor, som skola förnyas.

*Bibliotek,
modellsamling
och förevis-
ningsrum.*

Ämbetsverkets bibliotek, modellsamling och förevisningsrum förestås och vårdas av en byråingenjör över stat, vilken jämväl har att därstädes gå verkets tjänstemän och allmänheten tillhanda. Han har till sitt biträde en amanuens. Å biblioteket tillhandahållas för allmänheten beskrivningar och ritningar till patentansökningar, angående vilka kungörelse utfärdats.

*Bolagsären-
denas hand-
läggning och
härför avsedd
personal.*

Å bolagsavdelningen är föredragningsskyldigheten fördelad mellan ledamoten och sekreteraren samt två adjungerade ledamöter.

Den förberedande granskningen av inkommande ärenden utföres av t. f. notarien eller amanuenser, vilka i promemorior, vanligen å akterna, anteckna erinringar, vartill granskningen givit anledning. Härefter förelägges ärendet vederbörande ledamot till granskning; och gör denne anteckning om den åtgärd, som i ärendet skall vidtagas. Giver granskningen anledning till anmärkning, antecknar han de anmärkningar, som böra framställas, samt utlämnar ärendet för uppsättning av koncept till föreläggande. Sedan förslag till föreläggande uppsatts, justeras det av ledamoten och expedieras. I övriga ärenden uppsätts koncepten till slutet jämväl av t. f. notarien, amanuenser eller extra skrivbiträden, och sedan koncepten justerats av ledamoten, medtagas de vid den närmast följande föredragningen.

För att ständigt hava nödig översikt över ärendenas handläggning hos verket fordras en noggrann och ganska vidlyftig diariiföring. Sedan beslut om registrering fattats, skola bevis i vissa fall över registreringen uppsättas, kungörelse införas i post- och inrikes tidningar samt beslutet

inskrivas i vederbörande register. Dessa göromål äro fördelade mellan den ordinarie notarien och t. f. notarien.

T. f. notarien har till åliggande, bland annat, att efter varje föredragning dels förse registreringshandlingarna med påskrift om dagen för registreringen och åsätta desamma aktnummer, dels ombesörja utskrift av kungörelser och dessas kollationering och dels i de fall, där sådant efter verkställd registrering skall ske, förse handling, som skall till sökande återställas, med bevis om registreringen. Vidare åligger det honom att ombestyrta utskrift av samt kollationera alla skrivelser och utlåtanden.

Den ordinarie notariens åligganden motsvara vad angår bolagsärenden i allt väsentligt registratorns, vad beträffar patent- och varumärkesärenden, och angivas i 14 § av ämbetsverkets instruktion. Likasom registratorn har hand om uppbörden av patent- m. fl. avgifter, har notarien hand om uppbörden och redovisningen av till bolagsavdelningen inflytande avgifter. Den för översikten av ärendenas handläggning erforderliga vidlyftiga diariiföringen åligger notarien. Till notariens åligganden hör även att ombesörja utgivandet av samlingar av anmälningar till aktiebolagsregistret m. fl. register. Dessa samlingar utgivias i häften, som utkomma var fjortonde dag. Notarien biträdas av en amanuens och tre kvinnliga biträden, varjämte ett biträde anställts för ordnande och förvarande av vederbörande bolags balansräkningar.

Hos patent- och registreringsverket äro i gällande stat upptagna *Vaktmästare.* en förste vaktmästare och tre vaktmästare. Dessutom äro för närvarande fyra extra vaktmästare anställda hos verket. Av dessa biträder en med vanliga vaktmästaresysslor, en har huvudsakligen vakttjänstgöring, bestående i att tillse, det icke obehöriga personer inkomma i verkets lokaler, och att lämna besökande erforderliga anvisningar, och två biträda å biblioteket med att från bokförrådet hämta rekvirerade böcker och efter användandet återställa dem på sina platser.

Förslag till förändrad organisation av ämbetsverket.

Efter denna redogörelse för ämbetsverkets organisation och de till detsamma hörande ärendenas handläggning övergår jag nu till en närmare granskning av kommitténs förslag; och har jag ansett lämpligast att i huvudsak följa den i kommitténs betänkande iakttagna ordningen.

Först får jag då upptaga till behandling frågan om ordnandet av

Patentavdelningen.

Allmänna
grunder för
omorganisa-
tionen.

Kommittén.

Till belysande av bristerna i patentavdelningens nuvarande organisation och till utveckling av de grunder, på vilka en förändrad organisation av samma avdelning bör byggas, har kommittén anfört följande:

»Bortsett för närvarande från de otillräckliga avlöningsförmånerna torde av det föregående framgå, att de brister i den nuvarande organisationen, vilka huvudsakligen kunna anses hava föranlett svårigheten för ämbetsverket att på fullt effektivt sätt fullgöra arbetet med patentansökningars behandling — såsom förut nämnts utgjorde antalet den 1 december 1912 oavgjorda patentansökningar 5,839 — äro dels den omständigheten, att behandlingen av samma ansökningar i övervägande grad ombesörjes av extra personal, dels omständigheten i förfarandet för patentärendenas behandling och dels granskarnes ringa inflytande på ärendenas avgörande, vilka båda sistnämnda förhållanden nära sammanhånga med varandra.

Vad då till en början först omförmälda brist angår, vill kommittén här ytterligare erinra därom, att, sedan ämbetsverket från och med år 1899 kommit på ordinarie stat, någon annan ökning av den ordinarie personal, som är sysselsatt med patentärendenas behandling, icke ägt rum än att två nya byråingenjörstjänster inrättats. För mötande av den nästan för varje år ökade arbetsbördan har ämbetsverket alltså så gott som uteslutande varit hänvisat till anställande av extra personal, av vilken visserligen en mindre del fått en något fastare ställning genom att förordnas till tjänstemän över stat. Det ligger i sakens natur, att de extra tjänstemän, vilka i allmänhet måste splittra sin tid och sitt intresse genom sysselsättning på skilda håll, icke kunna åstadkomma samma arbetsprestation som de ordinarie, likasom även att ämbetsverket icke kan på dem ställa samma fordringar som på de ordinarie, såsom i fråga om lämpliga tider för arbetet å tjänsterummet, skyldighet att mottaga förordnanden vid tillfälliga ledigheter m. m., allt förhållanden, som otvivelaktigt i betydlig grad försvåra arbetet inom ämbetsverket. Vid en omorganisation av patent- och registreringsverket anser därför kommittén det vara en av de angelägnaste omsorgerna att tillse, det ett fullt tillräckligt antal ordinarie tjänster inrättas; blir så ej förhållandet, torde ämbetsverket aldrig kunna på ett effektivt och tillfredsställande sätt utföra sitt för vår industri och vår handel så viktiga arbete.

Vad angår övriga ovan framhållna brister, finner kommittén uppenbart, att den nuvarande ordningen, enligt vilken så gott som varje beslut i ett patentärende skall föregås av en granskning i så att säga tre instanser — rotelföreståndaren, ledamoten och chefen — skall verka fördröjande på beslutens meddelande; och då det synes kommittén, att en dylik upprepad granskning icke för alla fall bör vara av behovet påkallad, anser kommittén en viss förenkling i omförmälda förfarande böra kunna genomföras. Å andra sidan håller kommittén före, att den nu tillämpade formen för patentärendenas avgörande eller enmansbeslut icke står väl tillsammans med dessa ärendens natur. Dessa ärenden, vid vilkas avgörande ofta invecklade spörsmål kräva sin lösning, äro ingalunda att likna vid rena förvaltningsärenden, utan stå tvärtom domstolssakerna nära, äro i alla händelser att betrakta såsom administrativt-judiciella. För sådana ärendens avgörande förutsättes emeller-

tid en mångsidigare prövning, än som under handläggning med chefens ensambeslutanderätt i allmänhet kan förväntas komma ärendena till del; och bör därför enligt kommitténs mening den kollegiala formen komma till användning vid patentärendenas avgörande, vari lämpligen den, som i första hand haft sig anförtrodd ärendets granskning, även bör deltaga. Detta utesluter emellertid icke en förenkling i förfarandet, varom nyss talats. Kommittén syftar härvid på de förberedande besluten, föreläggandena att avhjälpa befintliga brister, vilka för närvarande äro föremål för samma omständliga procedur som de avgörande besluten. Vål är det sant, att dessa förelägganden icke äro att jämföra med de förberedande åtgärder, vilkas vidtagande inom förvaltande verk vanligen är anförtrott föredragande ledamoten och vilka närmast avse att införskaffa erforderliga upplysningar eller i övrigt fullständiga handlingarna i ärendet, så att detsamma skall bliva i skick att kunna föredragas till slutligt avgörande. Förelägganden i patentärenden kunna vara av en materiellt mycket viktig innebörd för vederbörande, exempelvis en nyhettshänvisning, som bör föranleda inskränkning av ansökningen, eller uppdelning av en ansökning, såsom avseende flera uppfinningar. Emellertid anser kommittén det böra anförtros granskaren att på eget ansvar själv besluta de förelägganden, han anser erforderliga; och torde någon tvekan i detta hänseende så mycket mindre behöva råda, som möjlighet i allmänhet torde finnas att vid den kollegiala behandling, som enligt kommitténs mening skall föregå varje ärendes avgörande, få till äventyrs förelupna fel rättade. Det oaktat är ifrågavarande uppdrag åt granskarne synnerligen ansvarsfullt; ett felaktigt föreläggande kan förrycka ärendet och kan i alla händelser vålla tidsutdräkt med dess avgörande. Fördelarna med en sådan anordning, som kommittén nu angivit och som nära överensstämmer med organisationen av patentverken i Tyskland, Österrike och, sedan 1911 års ingång, även i Norge, anser kommittén emellertid vara övervägande. På samma gång den påskyndar ärendenas behandling, inrymmer den åt de tjänstemän, vilka i första hand granska patentansökningarna, ett inflytande å dessas behandling och avgörande, som kommittén anser sig böra beteckna såsom en av de viktigaste förutsättningarna för en god organisation.

Den ändring i granskarne ställning, som skulle bliva en följd av kommitténs förslag, är grundväsentlig. De skulle bliva ledamöter med vidsträckt befogenhet i fråga om ärendenas behandling och med kollegial rösträtt i fråga om deras avgörande. Att en sådan ändrad ställning skall i hög grad öka intresset och ansvarskänslan hos den det vederbör, ligger i sakens natur; men å andra sidan följer av den nya ställningen, att större fordringar måste ställas på dem: utom omfattande och gedigna tekniska kunskaper och kännedom om teknikens utveckling även insikt i patenträttsliga förhållanden, jämväl sådana av internationell natur, samt en beprövad vana vid patentärendens behandling.

För avgörandet av andra än rent tekniska frågor erfordras ock biträde av administrativt-juridiskt bildade ledamöter, vilket arbete bör överlämnas till ledamöterna å varumärkesavdelningen och bolagsavdelningen.

Ledamöterna för patentärendenas behandling torde böra grupperas å avdelningar, var och en med sin chef; och då, enligt vad förut anförts, två instanser borde anordnas inom ämbetsverket, innebär alltså kommitténs förslag till organisation av patent- och registreringsverket, vad nu närmast patentärendena angår, att inom verket inrättas dels särskilda anmälningssavdelningar, vilka det tillkommer att

handlägga inkomna patentansökningar, dels ock en besvärsavdelning, som har att upptaga besvär över anmälningsavdelningarnas beslut och i regel avgiva yttranden, som av domstolar begäras i där anhängiga mål rörande patent.»

Innan jag yttrar mig rörande de av kommittén sålunda angivna principer för organisationen av anmälningsavdelningarna, vill jag närmare redogöra för kommitténs förslag till inrättande av en besvärsavdelning inom ämbetsverket för patent-, varumärkes- och mönsterärenden.

*Kommittén om
inrättande av
en särskild be-
svärsavdel-
ning inom
ämbetsverket.*

Kommittén framhåller till en början, hurusom ett ofta uttalat och mycket eftersträvat önskemål från industriens män och andra för det industriella rättsskyddet intresserade personer varit inrättande av en besvärsinstans, speciellt anordnad och sammansatt för att upptaga besvär i ärenden rörande den industriella äganderätten. I flere kulturstater med väl ordnat patentväsen hade särskilda besvärsavdelningar anordnats inom de myndigheter, som hade att handlägga dessa ärenden. Så vore förhållandet exempelvis i Tyskland, Österrike, Norge och Nordamerikas förenta stater.

Sedan kommittén närmare redogjort för organisationen av besvärsavdelningarna inom nämnda länders patentverk och särskilt påpekat, att i Tyskland och Österrike talan mot besvärsavdelningens utslag icke kunde fullföljas till högre instans och att ej heller i Norge besvärsavdelningens beslut i allmänhet kunde överklagas, anför kommittén, bland annat, följande:

»Huvudsakligen efter förebilder från nu angivna länder anser kommittén, att en besvärsinstans bör inrättas inom patent- och registreringsverket. För närvarande äger sökande, som är missnöjd med beslut, varigenom patentansökning förklarats förfallen eller blivit avslagen eller ansökning om registrering av varumärke vägrats eller ansökning om registrering av mönster förklarats förfallen eller blivit avslagen, att däröver hos Konungen anföra besvär. Dessa mål tillhöra numera regeringsrättens upptagande och avgörande.

För inrättande av en besvärsinstans inom ämbetsverket föreligga enligt kommitténs förmenande tungt vägande skäl. Patentärendena äro av så egenartad beskaffenhet, att det fordras alldeles särskilda kvalifikationer hos de personer, vilka skola pröva riktigheten av de beslut, som fattats i fråga om patentmeddelandet. Teknikens område är så omfattande, att det för att helt och ingående behärska alla dess olika grenar fordras personer med inom olika fack utbildad sakkunskap. De spörsmål, som det i patentärenden gäller att utreda, äro mången gång av så invecklad och svårlöst natur, att det både fordras fackkunskap och vana vid patentärendenas behandling för deras rätta bedömande. Genom ett oriktigt avgörande i fråga om en uppfinnings patentbarhet kunna stora ekonomiska intressen sättas på spel. Därför har det framhållits såsom ett önskemål att vid dessa ärendens avgörande kunna påräkna biträde av utomstående, speciellt på det ifrågavarande området

sakkunniga vid sidan av de personer, som hava till uppgift att helt ägna sitt arbete åt dessa frågor.

Kommittén inser till fullo den synnerligen stora betydelsen av en besvärinstans, där i varje föreliggande fall största möjliga sakkunskap vore till finnandes; och anser kommittén detta mål bäst kunna vinnas genom att inom patent- och registreringsverket inrätta en dylik instans, där ett intimt samarbete kan äga rum mellan å ena sidan personer av framstående duglighet och anseende, vilka huvudsakligen genom praktisk verksamhet på det ifrågavarande området förvärvat erfarenhet, och å andra sidan de mest beprövade männen inom ämbetsverket.

Det torde med säkerhet kunna antagas, att sådana ärenden, som äro av en principiell innebörd eller eljest av mera tvistig beskaffenhet, i allmänhet komma att bliva föremål för besväravdelningens behandling, och härmed framstår även en annan mycket viktig uppgift, som besväravdelningen har att fylla, nämligen att bidra till att befästa enhetligheten vid ärendenas behandling, då dess beslut naturligen komme att i hög grad medverka till att fastslå vissa principer å hithörande område. Såsom förut nämnts, förekommer inom ett flertal modernt organiserade patentverk i utlandet anordningen med en särskild besvärinstans. Med den uppfattning, kommittén har angående betydelsen av en sådan anordning, är det tydligt, att kommittén, då det gäller att omorganisera det svenska patentverket, vill på det kraftigaste förorda, att detsamma även i nu ifrågavarande hänseende organiseras efter fullt moderna principer.

Kommittén vill ytterligare understryka, att bland de patentsökande önskan att få till stånd en anordning sådan som den ifrågavarande är mycket stark; och då kostnaderna för ämbetsverkets verksamhet, och således även för en blivande besväravdelning inom verket, bestridas med till verket inflytande avgifter, som till större delen betalas just av de patentsökande, måste detta vara ett ytterligare skäl för uppfyllande av önskan.

Om än besväravdelningen skulle få sin största betydelse för behandling av patentärenden, är det ingalunda oviktigt, att även besvär i varumärkesärenden hänskjutas dit. Bland de utomstående ledamöterna i besväravdelningen skulle även finnas handelskunniga. Det är exempelvis vid bedömandet av huruvida märkena göra intrång i varandras skyddsområden, eller om ett till registrering anmält varumärke är att anse såsom allmän varubeteckning, av stor betydelse, att möjlighet finnes att låta de synpunkter, som det praktiska livets män hava i sådana frågor, få göra sig gällande.

Att även beslut i frågor om registrering av mönster och modeller böra få överklagas hos besväravdelningen, anser kommittén tydligt.

Nämnda avdelning bör, såsom förhållandet är i de länder, där en liknande anordning förekommer, vara en besvärinstans för alla de frågor, tillhörande det industriella rättsskyddet, som tillhöra ämbetsverkets handläggning.

Väl är det sant, att i förhållande till inkomna ansökningar och avgjorda mål antalet besvär, som hittills årligen anförts över ämbetsverkets beslut, ej varit stort. Efterföljande tabell visar antalet anförda besvär under åren 1902--1911.

Anförda besvär över patent- och registreringsverkets beslut.

	1902	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909	1910	1911
Patentärenden	23	32	28	27	29	13	37	20	22	12
Varumärkesärenden.....	11	12	10	15	16	14	9	25	14	25
Mönsterärenden	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1
Summa	34	45	38	43	45	27	46	45	36	38

Härvidlag vill emellertid kommittén till en början framhålla, att det ej är riktigt att bedöma behovet av en besvärssavdelning inom patent- och registreringsverket uteslutande efter *antalet* anförda besvär. Fastmera måste hänsyn tagas till den betydelse, som ett riktigt avgörande av dessa ärenden har för vederbörande. Vart och ett sådant ärende kan gälla stora summor och vara avgörande för industriens utveckling inom vissa områden. Vidare torde, särskilt efter revisionen av lagstiftningen rörande den industriella äganderätten, antalet fullföljda ärenden icke oväsentligt komma att överstiga antalet besvär, som för närvarande anföras över ämbetsverkets beslut, då nämligen, åtminstone enligt kommitténs mening, i patentärenden rätt även torde böra lämnas för invändare mot patents beviljande att besvara sig över beslut, som gå dem emot. I fråga om varumärkesärenden kan ock tänkas, att besvärssavdelningen får en vidsträcktare befogenhet, än som avses enligt nu gällande lag, och om mönsterskyddet gives en större omfattning än vad nu är fallet, då endast alster av metallindustrien genom gällande mönsterlag skyddas, ökas i samma mån betydelsen av en besvärssavdelning, vari ledamöter, som inom detta område äro sakkunniga, hava säte och stämma.

Redan nu synes åt besvärssavdelningen, såsom representerande den största sakkunskapen inom verket, böra i regel uppdragas att avgiva yttranden, som av domstolar ej sällan begäras i mål rörande den industriella äganderätten, vilka mål ofta kunna vara av en synnerligen invecklad och vidlyftig beskaffenhet.

Till täckande i någon mån av kostnaderna för besvärssavdelningen anser kommittén, att klagande vid besvärs anförande skall bifoga en besvärssavgift; och har kommittén ansett 30 kronor vara en skälig avgift.

Inrättas inom patent- och registreringsverket en besvärssavdelning, så sammanfatt som ovan antytts, anser kommittén, att någon ytterligare besvärssinstans för ärenden angående det industriella rättsskyddet icke är erforderlig.»

I fråga om själva organisationen av besvärssavdelningen anför kommittén vidare:

»Vad härefter angår organisationen av besvärssavdelningen, såvitt patentärendena angår, skulle densamma utgöras av verket schef eller hans ställföreträdare såsom ordförande samt av tekniskt kunniga och rättskunniga ledamöter. De tekniskt kunniga ledamöterna skulle vara dels avdelningscheferna å de tekniska anmälnings-

avdelningarna och dels icke ständige ledamöter. Dessa sistnämnda borde förordnas av Konungen för en tid av förslagsvis tre år. För att få sakkunskapen i rikaste mått representerad i besväravdelningen har kommittén tänkt sig de icke ständige ledamöterna lämpligen böra utgöras av två mekanici, två kemister, två elektriker, två metallurger, en representant för väg- och vattenbyggnadskonst, en för lantbruksredskap och maskiner, en marintekniker och en representant för artillerivetenskapen. De rättskunniga ledamöterna skulle utgöras av avdelningscheferna å varumärkes- och bolagsavdelningarna. Vid besluts fattande å avdelningen borde ordföranden och minst fyra ledamöter deltaga. Av ledamöterna skulle minst tre vara tekniskt kunniga, därav en chef för anmälningssavdelning och två icke ständiga, samt en rättskunnig. I regel komme alltså att i varje ärendes avgörande deltaga, utom ordföranden, en av de tekniska avdelningscheferna, avdelningschefen å varumärkes- eller bolagsavdelningen och två icke ständiga ledamöter.

I handläggning av ärende, som genom besvär fullföljts från anmälningssavdelning, finge ej ledamot deltaga, som i anmälningssavdelningen med ärendet tagit befattning; och skulle i övrigt i tillämpliga delar gälla de i allmän lag givna regler om jäv mot domare. Beslut av besvärssavdelningen skulle likasom beslut av anmälningssavdelnings plenum utfärdas i enlighet med flertalets mening; och skulle i händelse av lika röstetal eller flera skiljaktiga meningar lända till efterrättelse, vad i allmän lag funnes stadgat angående omröstande till dom i tvistemål. Föredragningen inför besvärssavdelningen kunde ske antingen av den tekniske avdelningschef, som deltog i ärendets handläggning, eller av någon bland verkets tekniskt kunniga ledamöter, som därtill förordnades av besvärssavdelningens ordförande. Ordföranden skulle i varje fall, med hänsyn till det förevarande ärendets beskaffenhet, bestämman såväl vem som skulle föredraga ärendet som ock, med iakttagande av ovan anförda bestämmelser rörande besvärssavdelningens sammansättning, de ledamöter, som i ärendets handläggning skulle deltaga. Att även muntliga förhandlingar kunna förekomma inför besvärssavdelningen, är självfallet.

Med en sådan sammansättning, som nyss nämnts, är det kommitténs övertygelse, att besvärssavdelningen skall komma att inom sig på ett fullt tillfredsställande sätt få representerade erfarenheten och sakkunskapen såväl inom ämbetsverket som ock från det praktiska livet och att sålunda ärendena skola få en så allsidig prövning som möjligt, vilket just är det, varefter de patentsökande sträva. Genom de tekniska avdelningschefernas deltagande i arbetet å besvärssavdelningen kommer en växelverkan mellan anmälningss- och besvärssavdelningarna till stånd, som otvivelaktigt skall bliva till gagn för arbetet med patentärendenas behandling.

För tillgodoseende av besvärssavdelningens uppgift att bidraga till enhetlighet i de olika avdelningarnas praxis skulle genom besvärssavdelningens försorg utgivas en prejudikatsamling, som naturligtvis även för allmänheten skulle göras tillgänglig, i den mån sådant läte sig göra med hänsyn till gällande bestämmelser i tryckfrihetsförordningen om hemlighållande av vissa handlingar i patentärenden.»

Över kommitténs förslag i denna del har regeringsrättens yttrande inhämtats, och har regeringsrätten förklarat sig finna förslaget i vad det avsåge upphävande av nu gällande bestämmelser om fullföljande till regeringsrätten av mål angående ansökningar om patent samt registrering av varumärken, mönster och modeller icke till någon erinran föranleda.

Departement-
schefen.

Det industriella rättsskyddets stora betydelse torde i våra dagar vara allmänt erkänd. Det hägn, ett gott patentväsen medför, är för visso en kraftig hävstång för industriens utveckling, likasom även ett gott varumärkes- och mönsterskydd utgör en beaktansvärd hjälp i den skarpa konkurrens, som för närvarande råder inom näringslivets alla områden. Av största vikt är därför givetvis, att de lagar, som reglera dessa förhållanden, äro lämpade efter tidens krav — en revision av hit-hörande lagstiftning är även igångsatt — men av icke mindre vikt är, att det statens organ, som handhaver tillämpningen av dessa lagar, erhåller en sådan organisation, att det bliver i stånd att på bästa möjliga sätt fylla sina för vår industri och vår handel så betydelsefulla uppgifter.

Att arbetet inom patent- och registreringsverket, kvantitativt sett, är betydande, torde utan vidare framgå av de siffror jag ovan anført i fråga om inkomna patentansökningar och vissa i patentärenden meddelade beslut. Icke mindre betydande är emellertid arbetet i kvalitativt hänseende. Granskningen av patentansökningar icke blott kräver omfattande tekniska och patenträttsliga kunskaper utan ställer även stora fordringar på vederbörandes vakenhet och omdöme. Det gäller först att efter ett uppmärksamt studerande av patentlitteraturen konstatera den ifrågavarande uppfinningens nyhet gent emot redan kända anordningar eller förfaranden och sedermera att bedöma, huruvida det nya, som finnes föreligga och som ofta kan vara av ganska ringa omfattning, medför en sådan teknisk effekt, att detsamma bör erhålla patentskydd. Även en hel del andra spörsmål bliva vid denna granskning föremål för omprövning, men det sagda torde vara nog för att visa det makt-påliggande och grannliga arbete, som tjänstemän hos patent- och registreringsverket hava att utföra. Det måste därför vara av största vikt, att vid en omorganisation av ämbetsverket och lönereglering för dess personal allt göres, som kan göras, för att underlätta och befordra detta arbete.

Att väsentliga brister vidlåda de nuvarande förhållandena inom patent- och registreringsverket, torde vara obestriddigt. Jag har redan förut framhållit två, nämligen de otillräckliga avlöningarna, vartill jag sedermera skall återkomma, och det ringa antalet tjänster på ordinarie stat inom ämbetsverket. Båda dessa förhållanden torde hava sin naturliga historiska förklaring. Då den nuvarande patentmyndigheten år 1885 trädde i verksamhet, utgjordes den av en byrå inom kommerskollegium med en tillförordnad byråchef i spetsen, en ledamot såsom föreståndare för byråns tekniska avdelning, en amanuens och tre tekniska biträden. Ej blott patentansökningarnas antal var då ganska ringa, även gransk-

ningsmaterialet, som användes vid nyhetsgranskningen, var jämförelsevis obetydligt. Sedermera hava förhållandena så i ena som i andra hänseendet undergått en storartad utveckling. Att denna utveckling icke motsvarats av den förstärkning i fråga om arbetskrafterna, som utvecklingen synts betinga, får sin förklaring därav, att man ansett sig sakna tillräcklig erfarenhet för att kunna med någon tillförlitlighet bedöma, huruvida utvecklingen skulle fortgå eller måhända en tillbakagång vara att befara. Förhållandet torde nu vara ett annat. Sedan patentmyndigheten nu varit i verksamhet över 28 år, och denna verksamhet visat en så gott som oavbruten utveckling, samt enahanda erfarenhet gjorts i utlandet, lär en fullt tillfredsställande grund för bedömandet av ifrågasvarande förhållande vara vunnen. Jag skall senare återkomma härtill, då fråga blir om kommitténs detaljförslag rörande den personal, som bör fast anställas inom ämbetsverket; jag har emellertid redan i detta sammanhang velat i princip uttala mig i frågan; och då det ligger i öppen dag, att en av de bästa garantierna för ett gott och intresserat arbete är, att tjänstemannen intager den fasta ställning, som innehavandet av en ordinarie tjänst medför, vill jag giva kommittén fullständigt rätt, då den säger, att en av de angelägnaste omsorgerna vore att tillse, det ett fullt tillräckligt antal ordinarie tjänster inrättades och att, om så ej bleve förhållandet, ämbetsverket aldrig torde kunna på ett effektivt och tillfredsställande sätt utföra sitt arbete.

Kommittén har vidare såsom brister i den nuvarande organisationen framhållit dels omständligheten i förfarandet vid patentärendenas behandling och dels förste granskarnas ringa inflytande på ärendenas avgörande, vilka förhållanden kommittén ansett nära sammanhänga med varandra. Lika med kommittén anser jag den nuvarande behandlingen av patentärenden så tillvida vara onödigt tung, att för varje beslut, även de förberedande, skall fordras medverkan av tre personer, nämligen förste granskaren, ledamoten och chefen. Att en sådan procedur skall icke oväsentligt fördröja ärendenas avgörande, är tydligt. Särskilt i ett verk med en så stor mängd ärenden som patent- och registreringsverket anser jag det vara olämpligt, att chefsens tid skall tagas i anspråk för deltagande i så gott som alla förekommande detaljfrågor. Genom att, på sätt kommittén föreslagit, från chefen avlyfta alla förberedande beslut i patentärenden, beredes honom mera tid att ägna sig åt de uppgifter, som närmast böra tillkomma en chef och som i ett verk av den storlek och med de omfattande internationella förbindelser som patent- och registreringsverket givetvis äro betydande. Kommitténs förslag att överlämna åt förste granskaren att på eget ansvar meddela de förberedande

besluten finner jag vara synnerligen välbetänkt. Jag delar nämligen till fullo kommitténs uppfattning om det olämpliga i den nuvarande organisationen, som lämnar förste granskaren endast ringa inflytande på besluten. Det synes mig naturligt och i hög grad ägnat att befordra ett gott arbete, att den, som skall utföra ett så kvalificerat och för ärendets vidare behandling grundläggande arbete som förste granskaren av en patentansökning, även mera direkt får bära ansvaret för de åtgärder, som äro en följd av samma arbete. Att det ökade ansvaret gör tjänsten mera krävande och ställer större fordringar på dess innehavare, är tydligt. Kommittén har emellertid icke stannat vid att giva granskaren det ökade inflytande på ärendenas behandling, som ett självständigt meddelande av de förberedande besluten innebär. På skäl, som synas mig giltiga, har kommittén såsom sin åsikt uttalat, att det slutliga avgörandet av patentansökningarna bör ske kollegialt; och anser kommittén, att granskarna böra deltaga i detta avgörande. Detta anser även jag vara en konsekvent och välbetänkt åtgärd; det skall otvivelaktigt ytterligare öka ansvars-känslan och intresset hos dessa tjänstemän.

I princip godtager jag alltså kommitténs förslag rörande patent-ärendenas kollegiala avgörande och granskarnas förändrade ställning. Huruvida någon avvikelse härutinnan kan anses lämplig eller någon särskild garanti i anledning av granskarnas ökade befogenhet vara erforderlig, skall jag vid behandlingen av kommitténs detaljförslag upptaga till prövning.

Behovet av medverkan från administrativt-juridiskt bildade ledamöter vid patentärendens behandling är ovedersägligt. Ej sällan förekomma invecklade spörsmål, vilka för sin rätta lösning kräva ett bedömande ur såväl teknisk som rättslig synpunkt. Huru detta behov enligt min åsikt bör tillgodoses, skall jag framdeles närmare utveckla.

Jag övergår härefter till skärskådande av kommitténs förslag, att besvär över beslut, varigenom patentansökning förklarats förfallen eller blivit avslagen, ansökning om registrering av varumärke vägrats eller ansökning om registrering av mönster förklarats förfallen eller blivit avslagen, skulle anföras, i stället för såsom nu hos regeringsrätten, hos en inom patent- och registreringsverket inrättad besvärsavdelning. Det torde icke kunna förnekas, att goda skäl kunna åberopas för inrättande av en speciellt för nu ifrågavarande ärenden sakkunnig överinstans; men då jag det oaktat anser mig icke kunna, åtminstone för närvarande, biträda kommitténs förslag i detta hänsende, har detta sin grund däri, att en omläggning av talans fullföljd enligt detta förslag innebär en så grundväsentlig ändring i nu gällande lagstiftning i detta ämne, att jag anser,

det frågan därom icke bör upptagas till slutligt avgörande förr än i samband med en revision av hithörande lagstiftning i dess helhet. Jag har så mycket mera anledning härtill som, enligt vad kommitténs betänkande giver vid handen, fråga vid en dylik revision torde uppstå om utvidgad besvärsmätt i patentärenden och denna fråga kan hava ett visst samband med nu föreliggande.

Kommittén har efter förutnämnda uttalande angående de brister, som vidlåda ämbetsverkets patentavdelning såsom densamma för närvarande är inrättad, anfört följande angående den organisation, som enligt kommitténs mening borde givas åt patentavdelningen och dess anmälningsavdelningar, samt det sätt, varpå arbetet inom desamma skulle ordnas.

Ärendenas
behandling
i patent-
avdelningen.
Kommittén.

»Varje anmälningsavdelning skulle bestå av en tekniskt kunnig chef, tekniskt kunniga ledamöter och en rättskunnig ledamot.

Vad angår arbetet å anmälningsavdelningarna, skulle ett inkommet ärende, som vore i skick att kunna göras till föremål för teknisk granskning, överlämnas till den ledamot, till vilkens granskningsområde detsamma efter verkställd klassificering befunnits höra. Denne skulle då hava att undersöka, huruvida alla förutsättningar vore för handen för patents meddelande, såsom om föremålet för ansökningen vore en *uppfin*ning, vilken fråga särskilt kräver beaktande i de icke sällan förekommande fall, då ansökningens föremål utgör en kombination av förut kända detaljer; om uppfinningens föremål är sådant, som patentförordningen föreskriver; om uppfinningen är ny och, därest granskningen därutinnan visar ett delvis negativt resultat, huruvida och i vad mån en inskränkning av ansökningen kan föranleda bifall till densamma; om ansökningen avser mer än *en* uppfinning; om beskrivningen är så tydlig och fullständig, att sakkunnig person kan med ledning därav utöva uppfinningen; om beskrivning och ritningar överensstämna, samt om patentanspråket är klart och tydligt formulerat och bestämt angiver det nya i uppfinningen. Dessutom kunna förekomma äganderettsfrågor, frågor om konventionsprioritet, om befogenheten att få en uppfinning skyddad medelst tilläggsopatent, om ett patentanspråk, som blivit ändrat under ärendets behandling, icke innehåller något nytt utöver de ursprungliga ansökningshandlingarna m. m.

Av stor betydelse är, att granskningen redan från början blir så fullständig som möjligt, så att sökanden redan genom första föreläggandet får del av alla de anmärkningar, som i ärendets dåvarande skick kunna framställas.

Ledamöterna skulle, på sätt förut nämnts, självständigt verkställa all den utredning, som för ärendets avgörande erfordrades, samt skriftväxla med sökanden om de åtgärder, som borde vidtagas med anledning av den företagna granskningen.

Då ärendet enligt ledamotens åsikt vore färdigt till avgörande — ansökningens godkännande till kungörelse, dess avslående eller förklarande förfallen — skulle det föredragas å avdelningen av samme ledamot, som haft ärendet under behandling, inför avdelningschefen och i närvaro av ytterligare minst en teknisk ledamot och i vissa fall den rättskunnige ledamoten. Beslutet å avdelningen skulle fattas i enlighet med flertalets mening med iakttagande vid lika röstetal eller flera skiljaktiga me-

ningar av allmänna lagens stadganden angående omröstande till dom i tvistemål. Avdelningen skulle icke vara bunden av den föregående behandlingen.

Ärendenas avgörande å avdelningen skall, bland annat, utgöra en garanti emot ledamotens vidsträckta befogenhet i fråga om ärendets förberedande behandling. För att emellertid denna garanti skall bliva av något praktiskt värde, är det nödvändigt, att ärendena underkastas en mera ingående prövning å avdelningen, än som vid en muntlig föredragning därstädes kan förväntas äga rum. Denna ingående prövning bör åligga avdelningschefen. Innan ärendet föredrages å avdelningen, skall han noggrant studera detsamma, icke blott ur den synpunkten, huruvida de närmaste förutsättningarna för det avsedda beslutet äro för handen, utan hela ärendets behandling från första början. De erinringar mot behandlingen, vartill nämnda undersökning må giva anledning, skall avdelningschefen framföra vid ärendets föredragning å avdelningen. Det är således närmast i avdelningschefens hand, som den ifrågavarande kontrollerande verksamheten är lagd. Denna verksamhet tjänar dock även ett annat syfte. Genom att avdelningschefen deltagar i behandlingen av alla de å hans avdelning föredragna ärenden, erhåller han sålunda ett gott tillfälle att konstatera de skiljaktigheter, vilka, även om någon rättelse i ett konkret fall icke behöver därav föranledas, dock äro till finnandes i den av de särskilda ledamöterna å avdelningen tillämpade praxis. Enhetlighet vid patentärendenas behandling är av stor betydelse men även mycket svår att ernå. Genom den ställning, avdelningscheferna skulle intaga, anser kommittén dem vara väl skickade att var inom sin avdelning tillvarataga detta intresse. De skola vara verkliga chefer för sina avdelningar och kvalifikationerna hos dem, som därtill skola utses, måste för den skull vara de bästa möjliga. Blott under dessa förutsättningar kunna de på ett tillfredsställande sätt utöva sin betydelsefulla och grannliga verksamhet. Att ett ingående och intresserat studium av såväl teknikens som patenträttens utveckling blir för avdelningscheferna erforderligt, är uppenbart. De skola var för sin avdelning vara ämbetsverkets chef ansvariga för arbetets behöriga gång å avdelningarna, till följd varav de, såsom ledamöternas närmaste överordnade, hava att tillse, att ärendena utan onödig tidsutdräkt företagas till avgörande.

Ledamot bör vara oförhindrad att redan i ett tidigare skede än förut sagts hänskjuta ett ärende till avdelningen, om han anser ärendets art vara av den beskaffenhet, att sådant påfordras. Har ett ärende sålunda varit föremål för beslut av avdelningen, bör den fortsatta behandlingen av ärendet även ske å avdelningen. Jämväl den behandling, som erfordras till följd av framställd invändning mot en patentansökning, bör således äga rum å avdelningen.

Såsom en ytterligare säkerhetsåtgärd bör i ämbetsverkets instruktion eller annorledes inrymmas bestämmelse, att sökanden en gång under ärendets behandling kan påfordra muntlig förhandling samt att denna skall ske inför avdelningen. Huruvida för sådan händelse den fortsatta behandlingen bör ske å avdelningen, torde lämpligen böra överlämnas åt ämbetsverket att avgöra.

Utöver den direkta behandlingen av patentärenden i anmälningsavdelningarna skulle även andra åligganden tillkomma avdelningschefer och ledamöter. Så skulle avdelningscheferna vara ledamöter och, i händelse så påfordrades, föredragande i besvärsavdelningen. Avdelningscheferna skola vidare jämte chefen utgöra ämbetsverket och deltaga i behandlingen av de ärenden, som skola föredras i verkets plenum.

Ledamöterna skola, såsom i annat sammanhang nämnts, redigera patentskrifterna i av dem föredragna ärenden, de böra kunna åläggas att vara föredragande å besvärssavdelningen samt att biträda å varumärkesavdelningen, om sådant påkallas för avgörande av något tekniskt spörsmål.»

Innan jag yttrar mig angående kommitténs förslag till organisation av anmälningssavdelningarna, ber jag få omnämna kommitténs nyss vidrörda uttalande angående redigeringen av patentskrifterna. Såsom jag vid redogörelsen för det nuvarande anordnandet av arbetet inom ämbetsverket framhöll, har nämnda bestyr hittills påvilat den tekniska sekreteraren. Kommittén har emellertid ansett, att patentskrifternas redigering lämpligast borde ombestyras av ledamöterna, och anför härom följande:

»Besparing av tid och arbete synes kunna vinnas, om bestyret med redigeringen av patentskrifterna överlåtes till de tekniska tjänstemän, som handlägga ärendena. Större trygghet bör ock därigenom vinnas, att den tryckta patentbeskrivningen och de publicerade ritningarna bliva fullt överensstämmande med de handlingar, på grund varav patentet meddelats, då möjligen vidtagna förändringar och rättelser i handlingarna lättare kunna undgå den tjänstemans uppmärksamhet, som ej är fullt inne i ärendet, än den, som haft ärendets behandling sig anförtrodd. Därest bestyret med patentskrifternas redigering skulle ordnas, på sätt nyss antytts, bleve största delen av det å tekniske sekreteraren vilande arbetet avlyftat från honom. Utom nämnda bestyr och utgivandet av innehållsförteckningen till patentregistret åligger honom att bereda och föredraga ansökningar om registrering av mönster och modeller. Visserligen kan, enligt den för ämbetsverket gällande instruktion, åt tekniska sekreteraren även överlämnas att med enahanda befogenhet och skyldighet, som tillkomma överingenjör, handlägga patentansökningar. Med hänsyn till det betydligt ökade arbetet med patentpublikationernas utgivande har emellertid under de senaste åren något sådant uppdrag icke varit lämnat åt tekniska sekreteraren. Då, på sätt kommittén nedan närmare kommer att utveckla, utgivandet av nämnda förteckning ävensom föredragningen av ärenden rörande registrering av mönster och modeller lämpligen torde kunna anförtros andra tjänstemän inom ämbetsverket, anser kommittén, att tekniska sekreterartjänsten såsom sådan icke blir behöflig i den nya organisationen, men att åt dess innehavare i stället lämpligen bör kunna uppdragas att deltaga i behandlingen av patentärendena, något som, på sätt nyss nämnts, redan förutsattes i den nuvarande instruktionen.»

Enligt kommitténs förslag skulle således inom ämbetsverket finnas ett visst antal anmälningssavdelningar, var och en bestående av en tekniskt kunnig chef, tekniskt kunniga ledamöter och en rättskunnig ledamot. Den tekniska granskningen skulle verkställas av den tekniskt kunniga ledamot, till vars granskningsområde vederbörande ansökning hörde, och skulle denne självständigt meddela alla de förberedande förelägganden, som för ärendets avgörande erfordrades. Då ärendet enligt ledamotens åsikt vore färdigt till avgörande — ansökningens god-

*Departements-
chefen.*

kännande till kungörelse, dess avslående eller förklarande förfallen — skulle det föredragas å avdelningen av nämnda ledamot inför avdelningschefen och i närvaro av ytterligare minst en tekniskt bildad ledamot och i vissa fall den rättskunnige ledamoten. Beslutet skulle å avdelningen fattas i enlighet med flertalets mening.

Av vad jag förut anfört framgår, att jag icke har något att erinra mot de principer, som ligga till grund för detta förslag; och finner jag även den garanti gent emot ledamotens vidsträckta befogenhet i fråga om ärendets förberedande behandling, som ligger dels i ärendets slutliga avgörande å avdelningen, vilken icke skall vara bunden av den förberedande behandlingen, och dels i avdelningschefens särskilt kontrollerande verksamhet, vara tillfredsställande. Av särskild vikt anser jag vara, att den sistnämndes ställning och åligganden inom avdelningen bliva sådana som kommittén förutsatt.

Då jag emellertid icke ansett mig kunna biträda kommitténs förslag om inrättande av en besvärsavdelning inom ämbetsverket, torde denna omständighet nödvändiggöra en viss ändring i nu förevarande förslag.

Enligt kommitténs förslag skulle ämbetsverkets chef icke taga annan befattning med patentärendena än att han, såsom ordförande å besvärsavdelningen, skulle deltaga i behandlingen av de ärenden, som dit fullföljdes. Med borttagande av besvärsavdelningen och med bibehållande av kommitténs förslag i övrigt, skulle chefen bliva ställd helt och hållet utanför behandlingen av patentärendena. Detta låter sig givetvis icke göra. Att emellertid chefen skulle deltaga i det slutliga avgörandet av alla patentärenden, anser jag icke vara behöfligt och ej heller lämpligt, då detta skulle allt för mycket inkräkta på hans tid. Däremot anser jag fullt giltiga skäl tala för att en patentansökning icke får avslås eller på grund av patentförordningens bestämmelser förklaras förfallen, utan att chefen deltagit i ärendets slutliga handläggning. Dylika beslut hava i viss mån en annan karaktär än beslut, varigenom en ansökning bifalles. Skulle till äventyrs ett felaktigt beslut av sistnämnda art i administrativ väg meddelas, kan talan om dess upphävande föras vid domstol, något som däremot icke kan ske i fråga om beslut, varigenom en ansökning avslagits eller förklarats förfallen. Det måste därför vara lämpligt, att dessa beslut omgärdas med största möjliga garantier. Är således fråga om en ansöknings avslående eller förklarande förfallen, bör ärendet föredragas å avdelningen inför verkets chef såsom ordförande samt avdelningschefen och föredragande ledamoten såsom ledamöter. Har den rättskunniga ledamoten deltagit i ärendets förbere-

dande behandling, torde han även lämpligen böra närvara. Finner chefen ärendets beskaffenhet kräva flera ledamöters hörande, borde han hava rätt tillkalla sådana. Beslutet fattas enligt flertalets mening med utslagsröst för chefen.

Äro däremot föredragande ledamoten, den rättskunnige ledamoten, om dennes biträde erfordras, och avdelningschefen ense om, att en ansökning bör godkännas till kungörelse eller patent, synes mig icke vara erforderligt att, såsom kommittén föreslagit, ytterligare en ledamot skall tillkallas, utan torde för sådant fall avdelningen endast böra bestå av avdelningschefen, föredragande ledamoten och eventuellt den rättskunnige ledamoten. Yppa sig emellertid mellan dessa olika meningar utan att fråga är om ansökningens omedelbara avslående eller förklarande förfallen, anser jag samma förfarande böra iakttagas, som då fråga av sistnämnda slag uppstått.

Genom ett ordnande av arbetet på sätt jag nu anfört kommer ämbetsverkets chef att deltaga i ett icke oväsentligt större antal patentärenden än enligt kommitténs förslag. Å andra sidan komma ledamöterna å avdelningen att i mindre mån tagas i anspråk för arbetet å avdelningen, vilket bör komma arbetet å deras egna rotlar till godo, något, som åter lärer föranleda en något ökad arbetsbörda för avdelningschefen. Denna ökade arbetsbörda torde emellertid i viss mån motvägas av friheten från ledamotskap i den av kommittén föreslagna besvärsavdelningen, ehuru å andra sidan borttagandet av besvärsavdelningen kommer så till vida att medföra ett ökat arbete för avdelningschefen, att han skall deltaga i avgivandet av utlåtanden över de underdåniga besvär, som anföras i anledning av beslut, vari han deltagit.

Utlåtanden, som av domstolar begäras i mål rörande den industriella äganderätten, vilka enligt kommitténs förslag skulle i allmänhet tillhöra besvärsavdelningen, torde böra avgivas av ämbetsverkets plenum, d. v. s. chefen och visst antal avdelningschefer.

Mot förslaget att överlämna redigeringen av patentskrifterna åt ledamöterna har jag icke något att erinra.

En fråga, som jag i detta sammanhang vill upptaga till behandling, är den, huru arbetet bör ordnas under de tider, då de ordinarie befattningshavarna åtnjuta semester. Härom yttrar kommittén:

»Kommittén anser det lämpligt och för vinnande av ett gott arbetsresultat önskvärt, att under semester arbetet å anmälningsavdelningarna i huvudsak nedlägges och att således ej vikarier under semesterledigheten förordnas. Erfarenheten har visat, att ärendenas behandling lider på, att de under handläggningen

övertagas av andra tjänstemän. Detta skulle även innebära en misshushållning med arbetskraft, ty det medför givetvis väsentligt ökat arbete för en tjänsteman att i så invecklade ärenden som patentmål övertaga behandlingen av ärenden, som ej från början av honom handlagts. I ett flertal andra ämbetsverk är arbetsbördan såväl kvantitativt som kvalitativt ofta något mindre under sommarmånaderna. Så är ej förhållandet å patentavdelningen. Då härtill kommer, att svårighet måste uppstå att erhålla ett tillräckligt antal lämpliga vikarier under semestertiden, anser kommittén fullgiltiga skäl föreligga för sakens ordnande på sätt nyss nämnts.»

Härutinnan är jag ense med kommittén. Ehuru visserligen, kvantitativt sett, en minskning i arbetsprodukten blir en följd av en dylik anordning, ligger det dock i öppen dag, att densamma medför avsevärda fördelar i fråga om en god och följdriktig behandling av ärendena. Svårigheten att erhålla lämpliga vikarier är även beaktansvärd.

Erforderlig
personal å
patentavdel-
ningen.

Då jag sålunda angivit min ståndpunkt i fråga om själva principen för organiserandet av patentavdelningen inom ämbetsverket, vill jag nu övergå till granskning av kommitténs förslag angående antalet anmälningssavdelningar samt å desamma erforderlig personal.

Kommittén.

Kommittén anför i denna del följande:

»Det antal avdelningschefer och ledamöter, som erfordras å patentavdelningen, bör bedömas efter antalet patentansökningar, som kan beräknas årligen inkomma. Patentansökningarnas antal har under tioårsperioden 1902—1911 visat en ständig stegring med undantag för åren 1904 och 1908, då ansökningarna något understego föregående års. År 1902 inkommo 2,316 ansökningar och år 1911 3,536. Till den 1 december 1912 hade inkommit 3,132 ansökningar mot 3,191 samma dag år 1911. Kommittén anser sig böra beräkna ansökningarnas antal för år 1914 och därpå närmast följande år till åtminstone 3,600 ansökningar. Medeltalet slutbehandlade ärenden utgjorde år 1911 för byråingenjörrotslarna 163 och för biträdande ingenjörrotslarna 109; och hava dessa tal erhållits med beaktande jämväl av det arbete, som utförts av dem, vilka varit anställda såsom biträden åt rotelföreståndarna.

Synnerligen viktigt är att tillse, att en var av ledamöterna ej tilldelas ett större antal ärenden, än han med omsorgsfull och god behandling kan medhinna. Genom ledamöternas deltagande i ärendenas föredragning och avgörande å avdelningen, deras skyldighet att själva redigera patentskrifterna till de ärenden, de handlagt, och eventuellt även att föredraga i besvärsavdelningen, tages en del av deras tid från granskningsarbetet. Under semestertiden komma ärendena att hopa sig, då ledamotsbefattningarna ej under tiden skulle uppehållas av vikarier. Å andra sidan bör efter en tillfredsställande löneroglering större arbetsprestation kunna fordras av tjänstemännen. Med hänsyn till såväl vunnen erfarenhet som nyssnämnda omständigheter anser kommittén, att i medeltal omkring 150 ärenden böra beräknas såsom det antal, en ledamot själv utan biträde av annan tjänsteman skulle årligen kunna slutbehandla. Önskvärt vore, om efter mönster från Tyskland ett koefficientsystem kunde införas d. v. s. en värdering av ansökningarna för att såmedelst

underlätta en rättvis fördelning av ärendena mellan ledamöterna. Stora svårigheter äro nog därmed förenade, men, enligt vad kommittén har sig bekant, är patent- och registreringsverket betänkt på att inom den närmaste tiden föranstalta om en undersökning i berörda hänseende. Självfallet är att ärendenas antal för varje ledamot varken kan eller får fastslås till 150 stycken utan att detta endast får betecknas såsom en medelsiffra. Med en avverkningsförmåga av 150 ärenden för varje ledamot och 3,600 patentärenden skulle erfordras tjugufyra ledamöter.

Då det med skäl kan möta betänkligheter att på en gång vid verket binda så många ledamöter samt det även ur andra synpunkter är ändamålsenligt, att åt tjänstemän av lägre grad uppdrages att deltaga i granskningen av patentärenden, har kommittén stannat vid att föreslå sexton ledamotsbefattningar, det minsta antal kommittén anser kunna ifrågakomma. Till biträde åt ledamöterna vid patentärendenas behandling skulle enligt kommitténs mening anställas åtta ordinarie tjänstemän, av vilka fyra lämpligen skulle tillhöra andra lönegraden, de övriga fyra första lönegraden, ävensom extra tjänstemän, biträdande ingenjörer, vilka kommittén tänkt sig till ett antal av tills vidare åtta. På sådant sätt är det kommitténs åsikt, att omkring 250 ärenden böra kunna av varje ledamot årligen slutbehandlas, vilket gör en totalsumma av 4,000. Detta är något mera än det antal patentansökningar kommittén beräknat skola under den närmaste framtiden årligen inkomma; men med hänsyn till det stora antalet patentärenden, vilka vid den nya organisationens trädande i kraft med all sannolikhet kunna antagas vara oavgjorda, är det nödvändigt ordna så, att ytterligare ett antal ärenden skola kunna slutbehandlas. För detta äro i första hand de extra tjänstemännen erforderliga. Dessa äro emellertid även behöfliga för att biträda vid arbetet med ordnande och findelning av det granskningsmaterial, som efter verkställd uppdelning överlämnas till ledamöterna.

Mot det förslag till organisation, som sålunda framställts, skulle kunna göras den invändning, att detsamma icke fullt överensstämmer med den av kommittén såsom synnerligen betydelsefull framhållna principen, att granskare av en patentansökning bör hava inflytande på ärendets avgörande, bör intaga en ledamots ställning. De avvikelser i berörda hänseende, förslaget innebär, äro föranledda av praktiska hänsyn. Kommittén har förut framhållit, hurusom granskarnas nya ställning på dem ställer synnerligen stora fordringar. För att nu på ett lyckligt sätt kunna genomföra systemet med granskare såsom ledamöter, är det naturligtvis av stor vikt att rekryteringsmöjligheterna bliva så goda som ske kan, så att man kan få verkligt goda och tränade krafter till ledamotsplatserna. För sådant ändamål anser kommittén de ovan angivna ordinarie befattningarna vara erforderliga såsom trappsteg till ledamotsplatserna. Att direkt från extra ordinarie tjänsteman rycka upp till ledamot anser kommittén vara olämpligt. En biträdande ingenjör, vars tid ej helt tages i anspråk av verket, har givetvis sysselsättning även på annat håll; det kan vara ganska osäkert, huruvida han ej efter någon tids tjänstgöring lämnar verket. Förmånliga anbud särskilt från den privata verksamheten torde lätt kunna förekomma. Faran härför är otvivelaktigt väsentligt mindre beträffande den ordinarie tjänstemannen med hänsyn till den tryggare ställning, en ordinarie tjänst medför. Det ligger även i sakens natur, att den ordinarie tjänstemannen skall med större intresse omfatta sitt arbete och därför även mera vinnlägga sig om att erhålla en allt djupare insikt i de förhållanden, som äga samband med hans arbete.

Rekryteringen av personalen skulle i regel tillgå så, att den inträdessökande skulle underkastas ett års provtjänstgöring, innan han antages såsom biträdande

ingenjör; och skulle han såsom sådan huvudsakligen biträda med granskningsarbetet. Efter befordran till ordinarie tjänsteman bleve hans uppdrag mera maktpåliggande. Avsikten vore nämligen att de ordinarie tjänstemän, vilka skulle anställas såsom biträde åt ledamöterna vid patentärendenas behandling, skulle självständigt bereda och för ledamot vid förberedande beslut respektive å avdelning vid ärendenas behandling därstädes föredraga dem anförtrodda mål. Åt dem av ifrågavarande tjänstemän, vilka tillhörde den högre lönegraden, borde ämbetsverkets chef, efter omständigheterna, kunna uppdraga att handlägga patentärenden med samma befogenhet som ledamöterna, något som otvivelaktigt, särskilt vid större tillopp av ärenden, kan vara av icke oväsentligt gagn för påskyndande av ärendenas behandling.

På sätt förut nämnts, skulle ledamöterna grupperas å avdelningar. Kommittén anser, att tillsvidare antalet avdelningar bör vara fyra, varje avdelning med en avdelningschef i spetsen och så sammansatta, att uppfinningar inom närbesläktade områden av tekniken kunna till varje avdelning sammanföras. Avdelningschefen skulle deltaga i det slutliga avgörandet av alla ärenden å avdelningen. Då medeltalet av slutbehandlade ärenden å en var av de nuvarande ledamotsavdelningarna under år 1911 utgjorde 450, skulle alltså avdelningschefen komma att deltaga i den slutliga behandlingen av ett väsentligt större antal patentansökningar än de nuvarande överingenjörerna och adjungerade ledamöterna. Härvid är emellertid att märka, att då dessa hava att avgiva förslag till varje beslut i tekniska frågor, som i ärendena skola fattas, samma ärende i allmänhet återkommer till ledamoten flera gånger, i medeltal något över tre gånger (3.15.) Medeltalet avgivna utlåtanden å en var av ledamotsavdelningarna utgjorde således år 1911 omkring 1,400. Enligt den nya ordningen skulle ärendet i regel endast en gång — då beslut om kungörandet eller om avslag eller ansökans förklarande förfallen skall fattas — komma att passera avdelningschefen. Efter kungörandet kan, om invändning framställs, ärendet flera gånger komma under avdelnings behandling. Antalet ärenden, avdelningschefen sålunda komme att handlägga, skulle visserligen sannolikt bliva mindre än det antal utlåtanden, som nu av ledamöterna avgivas, men härvid är att märka, dels att avdelningschefen enligt den nya ordningen skulle hava att kritiskt genomgå alla under ärendets föregående behandling meddelade förelägganden, och dels att för närvarande, då ett ärende återkommer till ledamoten, denne ofta endast behöver genomgå, vad i ärendet förekommit sedan det förra föreläggandet meddelats. Att avdelningschefernas tid därjämte skulle komma att upptagas av andra åligganden, har förut framhållits.

Det har redan nämnts, att å anmälningssavdelning även skulle finnas en administrativt-juridiskt bildad ledamot och att detta uppdrag lämpligen kunde anförtros åt ledamöterna å ämbetsverkets administrativt-juridiska avdelningar, nämligen varumärkes- och bolagsavdelningarna. Beträffande denne ledamots deltagande i arbetet å avdelningen borde stadgas, att en patentansökning ej finge avslås eller förklaras förfallen på annan grund än enbart nyhetshinder eller en begäran om prioritet enligt konventionen om internationellt skydd för den industriella äganderätten ogillas, utan att ifrågavarande ledamot deltagit i ärendets behandling.

I enlighet med vad kommittén nu föreslagit, skulle fyra anmälningssavdelningar för behandling av patentärenden erfordras med en personal av fyra avdelningschefer, sexton tekniska ledamöter, rättskunniga ledamöter, fyra tjänstemän av andra lönegraden och fyra av första samt biträdande ingenjörer. Att en stadigvarande

minskning i patentärendenas antal skulle inträda, är högst osannolikt. Såsom av redogörelsen för patent- och registreringsmyndighetens utveckling framgår, har farhågan härför föranlett, att ämbetsverkets ordinarie personal hittills endast i mycket ringa grad ökats. Detta må hava varit förklarligt å en tid, då ämbetsverket ännu var jämförelsevis nytt och förhållandena å hithörande område icke erhållit sådan stadga, att den framtida utvecklingen med någon högre grad av sannolikhet kunde förutsägas. Ställningen är emellertid nu en annan. Det är snart tjuuguått år sedan med den nuvarande patentförordningens ikraftträdande en särskild patentmyndighet trädde i verksamhet; och är det så långt ifrån, att den erfarenhet, som under denna tid vunnits rörande ifrågavarande förhållande icke blott hos oss utan även i utlandet, skulle tyda på någon stadigvarande minskning i patentärendenas antal, att den tvärtom likasom även industriens otvivelaktiga utveckling i framtiden giva fullt grundad anledning antaga, att en fortsatt ökning av detsamma är att förvänta. Givetvis återverkar antalet patentansökningar utomlands på antalet dylika ansökningar här i landet, då åtskilliga av dem, vilka söka patent i utlandet, söka motsvarande skydd för sina uppfinningar i Sverige. Beträffande antalet inkomna patentansökningar i vissa främmande stater under åren 1900—1909 får kommittén hänvisa till följande sammanställning.

	1900	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909	1910	1911
Tyskland	21,925	25,165	27,565	28,313	28,360	30,085	33,822	36,763	40,312	44,411	—	—
Österrike	6,530	6,728	6,835	6,755	6,807	6,907	7,886	8,258	8,480	9,817	—	—
Danmark	1,430	1,474	1,552	1,628	1,572	1,760	1,951	1,983	1,872	2,159	—	—
Nordamerikas												
förenta stater	39,673	44,088	48,320	49,289	51,168	54,034	55,676	55,679	60,142	64,408	—	—
Frankrike	12,789	12,493	12,565	13,062	13,293	13,700	14,217	14,829	14,893	15,236	—	—
England	23,922	26,777	28,976	28,832	29,678	24,478	30,002	29,040	28,598	30,603	—	—
Norge.....	1,351	1,276	1,258	1,312	1,229	1,266	1,530	1,587	1,483	1,535	—	—
Sverige.....	2,258	2,284	2,316	2,432	2,286	2,535	3,002	3,092	2,974	3,241	3,433	3,536

Erforderlig förstärkning framdeles av arbetskrafterna bör ske på det sätt, att *ledamöternas* antal ökas, något som kommittén vill på det kraftigaste betona, ty endast detta är en riktig utveckling av systemet med granskare såsom ledamöter. Innan emellertid behovet av nya ledamöter visar sig konstant, torde det böra fyllas genom förordnande av adjungerade ledamöter, och först när behovet visat sig konstant, är tiden inne att inrätta nya ledamotsbefattningar. Kommittén vill i detta sammanhang än en gång framhålla den stora vikten av att ett tillräckligt antal ordinarie tjänster inrättas. Tages icke tillbörlig hänsyn härtill, kunna aldrig förhållandena bliva tillfredsställande inom verket. Det antal ordinarie tjänster å patentavdelningen, som av kommittén föreslagits, anser kommittén vara oundgängligen erforderligt.»

Enligt kommitténs förslag skulle således patentavdelningen komma att bestå av fyra avdelningschefer, var och en chef för en anmälnings- Departements-
chefen.

avdelning, samt sexton ledamöter och åtta tjänstemän av lägre grad eller sålunda 28 ordinarie befattningshavare. Därförutom har kommittén förutsatt, att biträde av åtta biträdande ingenjörer skulle erfordras. I allo skulle således å patentavdelningen för granskningsarbetet erfordras 36 personer. Till jämförelse får jag nämna, att för närvarande å avdelningen för handläggning av patentärenden finnas allenast nio ordinarie befattningar. Av den av mig förut åberopade sammanställningen av den nuvarande personalens fördelning på ämbetsverkets olika avdelningar framgår emellertid, att å nyssnämnda avdelning finnas anställda inalles 34 personer med årsarvoden.

Jag får till en början hänvisa till mina förut gjorda uttalanden angående nödvändigheten att ett fullt tillräckligt antal ordinarie tjänster inrättas och angående betydelsen av att granskarna deltaga i patentärendenas avgörande, således intaga ledamots ställning.

För bedömande av det behöfliga antalet tjänster har kommittén utgått från att 3,600 patentansökningar årligen inkomma till ämbetsverket. Med fasthållande av principen att granskaren borde vara ledamot och då 150 ansökningar ansåges kunna av varje ledamot årligen slutbehandlas, skulle det erforderliga antalet ledamotsjänster vara tjugofyra. Då det emellertid ur rekryteringssynpunkt vore erforderligt, att granskningsarbete utfördes jämväl av innehavare av lägre befattningar än ledamots, har kommittén stannat vid att föreslå sexton ledamotsjänster och åtta tjänster av lägre grad.

Den avvikelse från nämnda princip, som detta förslag innebär, anser även jag, på de skäl kommittén anfört, vara av behovet bestämt påkallad.

Kommittén har beräknat, att med den av kommittén föreslagna såväl ordinarie som extra personal 4,000 patentansökningar årligen skulle kunna slutbehandlas. Detta, säger kommittén, är något mera än det antal patentansökningar kommittén beräknat skola under den närmaste framtiden årligen inkomma, men med hänsyn till det stora antalet patentärenden, vilka vid den nya organisationens trädande i kraft med all sannolikhet kunde antagas vara oavgjorda, vore det nödvändigt ordna så, att ytterligare ett antal ärenden skulle kunna slutbehandlas. Antalet oavgjorda patentansökningar vid innevarande års slut torde, enligt vad jag inhämtat, kunna beräknas till minst 6,000. Med beräkning att 4,000 årligen slutbehandlas och 3,600 årligen inkomma, skulle balansen årligen minskas med 400, och de oavgjorda ärendena sålunda först vid 1919 års slut hava nedgått till samma antal, vartill de under ett år inkomna ärendena beräknats, eller 3,600. Såsom kommittén framhållit, är det,

med hänsyn till prioritetsrättens åtnjutande i främmande länder, ett önskemål att patentansökningarna skola kunna avgöras inom ett år från det de inkommit.

Nu torde emellertid med till visshet gränsande sannolikhet kunna antagas, att antalet årligen inkommande patentansökningar under den närmaste framtiden kommer att överstiga 3,600. Den utredning, kommittén gjort angående patentärendenas antal ej blott hos oss utan även inom vissa utländska stater under de senare åren, synes mig giva ett gott stöd för detta antagande. Någon anledning att nu förutsätta ett omslag i dessa förhållanden torde icke föreligga; fast mera lära väl industriens utveckling och den skarpa konkurrensen komma att ytterligare driva fram uppfinnarverksamheten.

Även om genom besvärsavdelningens borttagande och därav föranledda ändringar i organisationen ett något större arbetsresultat kan antagas än det av kommittén beräknade, anser jag dock på förut anförda skäl det av kommittén föreslagna antalet av sexton ledamotsbefattningar och åtta ordinarie befattningar för biträde med granskningsarbetet ingalunda vara för högt tilltaget, och då ett större antal under för handen varande förhållanden lämpligen icke bör ifrågakomma, finner jag kommitténs förslag i denna del böra godtagas.

Ej heller har jag något att erinra mot kommitténs förslag om inrättande av fyra avdelningar med var sin chef.

Beträffande den administrativt-juridiskt bildade ledamotens deltagande i arbetet å avdelningen har jag redan förut delvis yttrat mig. Då ämbetsverkets chef, enligt vad mitt organisationsförslag förutsätter, skall deltaga i varje beslut, varigenom patentansökning avslås eller förklaras förfallen, föreligger, därest chefen är jurist, icke samma behov av nämnda ledamots närvaro vid det slutliga avgörandet. Hans biträde kan dock givetvis vara av behovet påkallad under den förberedande behandlingen, och har han deltagit i denna, torde han, på sätt jag förut yttrat, även böra deltaga i ärendets avgörande. Även för andra frågor än nu nämnda kan den rättskunniga ledamotens medverkan bliva erforderlig. Såväl den tekniska ledamoten som avdelningschefen böra hava rätt att, där så finnes behöfligt, tillkalla den rättskunniga ledamoten.

Beträffande ordnandet av arbetet inom biblioteket har kommittén i sitt förslag till en början erinrat, hursom ledamöterna enligt kommitténs av mig biträdda förslag skulle övertaga redigeringen av patent-

Biblioteket.
Kommittén.

skrifterna i de ärenden, som de handlagt, samt att tekniska sekreterarbefattningen såsom sådan bleve obehöfelig i den nya organisationen. Det arbete med redigeringen av innehållsförteckningen till patentregistret samt ombesörjandet av patentskrifternas befordran till trycket, vilket nu utföres av tekniske sekreteraren eller under hans uppsikt, skulle enligt kommitténs mening lämpligen böra förläggas till biblioteksavdelningen.

Härefter fortsätter kommittén:

»Biblioteket har vunnit allt mer och mer i betydelse och har under de senare åren besökts av omkring 7,000 personer eller därutöver årligen och torde för närvarande vara det tekniska bibliotek i huvudstaden, som flitigast anlitas av allmänheten. Vid 1911 års slut innehöll det omkring 26,500 volymer. Antalet där befintliga patentskrifter kan beräknas till omkring 2,500,000. Förutom patentskrifterna införlivas med biblioteket förnämligast tekniska och naturvetenskapliga arbeten, litteratur på det industriella rättsskyddets område, encyklopedier, språklexika samt statsvetenskapliga avhandlingar och tidskrifter. För att komma till full nytta såväl för verkets personal som för allmänheten är det angeläget, att bibliotekets innehåll katalogiseras. Härmed har den nuvarande bibliotekarien varit sysselsatt, men som hans tid under de senare åren till största delen varit upptagen av andra offentliga uppdrag, har arbetet därmed avstannat.

Vidare är det angeläget för bibliotekets vidmakthållande, att dess föreståndare är hemmastadd inom den tekniska litteraturen och följer med det nya och värdefulla, som utgives, så att han kan föreslå lämpliga bokinköp. För att vara allmänheten behjälplig med råd och upplysningar erfordras även tekniska kunskaper. Tid måste beredas föreståndaren för biblioteket att ägna sig åt arbete med katalogisering, med studium av nyutkommen litteratur m. m., vartill han ej får tillräckligt tillfälle, om han ensam skall, under de tider biblioteket hålles öppet, betjäna allmänheten.

Kommittén, som tänkt sig föreståndaren för biblioteket böra vara en tjänsteman av andra lönegraden, anser att en ordinarie teknisk tjänsteman av första lönegraden jämväl bör vara där anställd. Denne tjänsteman skulle då även biträda med utgivandet av ovannämnda innehållsförteckning till patentregistret samt korrekturläsning av patentskrifterna, vilka arbeten böra utföras av en tekniskt bildad person.

Det kvinnliga biträde, som varit anställt hos tekniske sekreteraren, behöves fortfarande huvudsakligen för biträde med korrekturläsning, för uppsättande efter koncepten till kungörelserna om utlagda patent av rubriker å patentbeskrivningarna, d. v. s. uppgifter om patenthavares namn, postadress m. m. samt för upprättande efter koncepten till de beviljade patenten av lappregister upptagande de uppgifter såväl om patenthavarnas namn som om uppfinningarnas beskaffenhet, vilka skola införas i berörda förteckning.

Då biblioteket, såsom ofta är fallet, är fullt besatt med besökande, är det behöfligt att den tjänsteman, som skall betjäna allmänheten, har en extra ordinarie tjänsteman till sitt biträde. Denne tjänsteman är ock behöflig för sortering av böcker till bindning och utförande av varjehanda expeditiönsarbeten å biblioteket.

Kommittén har därför ansett den för närvarande å biblioteket anställda amanuensen fortfarande vara där behöflig. Någon bestämmelse om huruvida denne bör vara tekniker eller administrativt utbildad, synes ej böra meddelas, då det kan bero på omständigheterna för tillfället, om den ene eller den andre är för dessa göromål mest lämpad.

Den personal, som alltså enligt kommitténs förslag skulle erfordras för utförande av de göromål, som förlagts till biblioteket, vore, förutom föreståndaren, en ordinarie tjänsteman av första lönegraden, ett kvinnligt skrivbiträde av lägre avlöningsgrad samt en amanuens.»

Mot kommitténs förslag rörande antalet tjänstinnehavare å biblioteket har jag icke funnit anledning till invändning. Ämbetsverkets bibliotek är redan nu synnerligen rikhaltigt och tillföres alltjämt stora mängder av värdefull patentlitteratur. Detta gör, att ej blott ämbetsverkets egen personal utan även allmänheten kan i biblioteket beredas tillfälle att bedriva ingående studier inom alla områden av tekniken. Under sådana förhållanden har jag ansett det vara angeläget att tillse, att vid en omorganisation av ämbetsverket biblioteket blir så tillgodosett med arbetskrafter, att det med deras hjälp kan bliva de besökande till det verkliga gagn, vartill det är avsett. Frågan om avlöningarna för ämbetsverkets tjänstemän skall jag i ett sammanhang behandla.

Departementschefen.

Vid sidan av den tekniska behandlingen av patentärendena står, såsom jag redan förut framhållit, arbetet med förändret av de statistiska anteckningar, vilka ämbetsverket finner erforderliga för vinnande av nödig översikt över ärendenas behandling inom verket samt patent- och registreringsverkets utveckling, ävensom arbetet med patentansökningarnas och patentskrifternas klassificering. Dessa arbetsuppgifter utföras å verkets s. k. statistiska avdelning.

Statistiska och klassificeringsarbetet.

Efter en utförlig redogörelse för det mycket vittomfattande arbetet å denna avdelning framhåller kommittén såsom sin mening, att klassificeringsarbetet och förändret av de statistiska anteckningarna lämpligen kunna fortfarande förenas. Med hänsyn till vissa ändringar i fråga om klassificeringen, som patent- och registreringsverket nyligen beslutat, skulle arbetet med densamma komma att ej oväsentligt förminskas. Därtill komme, att en del arbete, som ej hänförde sig direkt till statistiken men nu utfördes i samband därmed, lämpligen borde förläggas till kansliet. Behovet av arbetskrafter för ifrågavarande göromål komme därför att minskas. Enligt kommitténs mening erfordrades en föreståndare och ett kvinnligt biträde, vilket med hänsyn till beskaffenheten av det

Kommittén.

henne åliggande arbete — biträde med de statistiska anteckningarna — borde vara av högre avlöningsgrad, ävensom extra personal, av vilken en borde vara biträdande ingenjör. Det låge i sakens natur, att klassificeringen och dess behöriga handhavande skulle vara av stor betydelse för arbetet inom ämbetsverket. Kompetensfordringarna för den, som hade att ansvara för klassificeringen, ansåge kommittén böra vara desamma som för dem, vilka hade till åliggande att granska patentansökningar. Med hänsyn härtill och då föreståndaren för ifrågavarande avdelning jämväl skulle förestå det statistiska arbetet, ansåge kommittén, att nämnda föreståndare borde vara en tjänsteman av andra lönegraden. Ledarna för klassificeringsarbetet i Tyskland intoge ledamots ställning.

Departementschefen.

Mot kommitténs förslag angående organisationen av ifrågavarande avdelning har jag icke något att erinra. Till avlöningsfrågan skall jag senare återkomma.

Administrativa och varumärkesavdelningen.

Härefter övergår jag till den andra huvudavdelningen inom ämbetsverket, nämligen administrativa och varumärkesavdelningen.

Kommittén.

För handläggning av administrativa ärenden samt ärenden rörande registrering av varumärken och av mönster och modeller har kommittén ansett det böra anordnas en avdelning, vars personal, då därunder skulle inbegripas kassakontor, registratorskontor och kansli, borde utgöras av en avdelningschef, en ledamot, en sekreterare, tre första gradens tjänstemän, två kvinnliga skrivbiträden av högre avlöningsgrad och fem kvinnliga skrivbiträden av lägre avlöningsgrad samt extra personal, förslagsvis beräknad till tre amanuenser.

Departementschefen.

Här möter till en början den förändringen i nuvarande förhållanden, att registreringen av mönster och modeller, som för närvarande tillhör tekniske sekreterarens handläggning, skulle överflyttas till ifrågavarande avdelning. Häremot har jag icke något att invända. På sätt förut omnämnts, skulle genom en omläggning av de göromål, som nu tillhöra tekniska sekreterartjänsten, denna icke bliva behöflig i den nya organisationen. Vad angår den av kommittén föreslagna personalen, skall jag därtill återkomma vid behandlingen av kommitténs detaljförslag till fördelningen av arbetet å avdelningen.

Kommittén har beträffande särskilt de administrativa ärendenas behandling och den därför erforderliga personal i huvudsak anført följande:

Administra-
tiva ärenden.
Kommittén.
Allmänna
synpunkter.

»Enligt 14 § i ämbetsverkets instruktion har notarien på bolagsavdelningen motsvarande åligganden i fråga om inkommande handlingar rörande registrering av bolag och i fråga om uppbörden och redovisningen av de för dessa registreringar inflytande avgifter, som tillkomma registratorn och arkivarien beträffande övriga till ämbetsverket inkommande handlingar och inflytande avgifter.

För närvarande finnas sålunda två tjänstemän inom verket, som hava till åligganden att mottaga och bokföra inkommande handlingar samt att därjämte omhändervisa uppbörd och redovisning av inflytande avgifter. Detta synes kommittén vara mindre lämpligt. Att en sådan anordning kom till stånd vid aktiebolagsregistreringens förläggande till patent- och registreringsverket, torde huvudsakligen hava föranletts av att registratorn och arkivarien redan då var så överhopad av göromål, att ytterligare arbete icke kunde påläggas honom. Vid omorganisationen av verket bör det enligt kommitténs förmenande ordnas så, att en för hela verket gemensam registrator mottager och bokför alla till verket inkommande handlingar. Kassagöromålen hava numera tagit en sådan omfattning, att en särskild kassörs-tjänst, med åliggande tillika att föra verkets räkenskaper, är erforderlig.

Registratorns nuvarande skyldighet att föra de diaries, som äro behövlige för vinmande av nödig översikt över ärendenas handläggning hos verket, att ombesörja expeditionen av utgående skrivelser samt att ordna och förvara de akter och handlingar, som i avvaktan å svar på givna förelägganden äro liggande hos verket, bör icke vidare fortfara, då det redan nu är omöjligt för honom att i varje detalj övervaka detta arbete och svara för att alla handlingar komma på sin rätta plats. Kommittén vill endast erinra om att varje veckas patentsession omfattar 400 å 500 ärenden. De under behandling varande ärendenas mängd och deras fördelning bland ett flertal tjänstemän öka behovet av noggrannhet och omfattning i fråga om de anteckningar, som måste göras för att i varje ögonblick kunna erhålla besked om, var ett ärende är att finna och på vilken punkt behandlingen står.

Det har ifrågasatts, att patentavdelningens anmälningsavdelningar själva skulle ombesörja den å varje avdelning erforderliga diariiföringen, expeditionen av utgående skrivelser samt förvarandet av akter, vari svar å givna förelägganden avvaktades. Av två skäl har denna tanke övergivits. Dels har det ansetts önskvärt, att de tekniska tjänstemännen framdeles såsom hittills, så vitt ske kan, befrias från sådant arbete, som ej fordrar teknisk sakkunskap, så att de så odelat som möjligt kunna ägna sin tid åt den tekniska behandlingen av patentärendena. Dels skulle det säkerligen bliva obekvämt och tidsödande för allmänheten, som oupphörligen behöver tillgång till sina ansökningshandlingar eller upplysning angående sina ärenden, om akterna vore spridda å de olika avdelningarnas kanslier. Det har därför befunnits mest ändamålsenligt, att för patentärendena anordnas ett gemensamt kansli, där diariiföringen och expeditionen ombesörjas samt akterna förvaras. Dit skulle ock förläggas en del av det arbete, som nu utföres å statistiska avdelningen.

Då kommittén anser inrättandet av en kassörsbefattning vara av behovet påkallat, är, såsom ovan nämnts, detta föranlett av den omfattning, kassagöromålen

Kassören.

numera tagit. Till verket inflytande avgifter utgjorde år 1911, oberäknat hyror för ämbetsverkets fastighet, 531,558 kronor 2 öre, och verkets utgifter för samma år uppgingo till 438,893 kronor 22 öre. Avgifterna hava mottagits av registratören och notarien å bolagsavdelningen, varjämte de haft att av omhänderhavda medel bestrida de utgifter, varom ämbetsverket lämnat föreskrift.

För tvenne veckor, nämligen den 8—13 juli och den 21—26 oktober 1912, har antalet inkomna kassaposter räknats. De uppgingo under dessa veckor å patentavdelningen till resp. 203 och 258 samt å bolagsavdelningen till resp. 98 och 49. Mängden av dagligen inkommande avgifter och handlingar gör det rent av omöjligt att vid en och samma expedition sköta kassa- och registratorsgöromålen, så att allmänheten blir betjänad på ett tillfredsställande sätt. Det är vidare behöfligt av skäl, som senare vidare skola utvecklas, att den nuvarande bokhållare-tjänsten mera uteslutande blir en befattning för biträde vid granskning av varumärken och skötandet av det därför erforderliga granskningsmaterialet, varför bokhållarens åligganden att föra verkets räkenskaper och granska till verket inkommande räkningar lämpligen böra överflyttas till kassören. Å kassakontoret bör såsom kassakontrollant anställas ett kvinnligt biträde. I den mån hennes tid ej blir fullt upptagen av kassagöromål, bör hon även biträda med andra skrivgöromål.

De åligganden, som skulle tillhöra kassakontoret, vars personal borde utgöras av en kassör och räkenskapsförare samt ett kvinnligt biträde såsom kassakontrollant, skulle huvudsakligen vara att mottaga alla till patent- och registreringsverket inflytande avgifter och därå lämna kvitto enligt meddelade föreskrifter, att, då avgift skall åtfölja handling, som till verket ingives, å handlingen anteckna det belopp, som betalats, att i patentregistret göra anteckning om inbetalta årsavgifter, att verkställa de utbetalningar, varom verket lämnar föreskrift, att granska till verket inkommande räkningar, att föra förteckning över verkets inventarier, att föra förfallobok över meddelade patent, samt att uppgöra förteckning över patent, som skola förklaras förfallna.

Registratören
och registra-
torsexpedi-
tionen.

Såsom ovan nämnts, bör en del registratören nu åliggande göromål överflyttas till kansliet. Detta blir så mycket nödvändigare, som antalet besökande å registratörskontoret högst betydligt kommer att ökas, då han även skall mottaga inkommande handlingar rörande registrering av bolag. Enligt räkning, som kommittén låtit verkställa, inkommo under två veckor år 1912 sammanlagt å patentavdelningen och bolagsavdelningen 704 resp. 606 ärenden, vilket gör ett medeltal av 109 ärenden för varje söckendag. Under de tider, registratörskontoret hålles öppet för allmänheten, är det att vänta, att registratörens verksamhet till största delen kommer att tagas i anspråk för allmänhetens betjänande.

Registratören skulle komma att huvudsakligen få till åliggande att mottaga och bokföra alla till verket inkommande handlingar, att föra patent-, varumärkes- och mönsterregistren, att tillhandagå ämbetsmyndigheter och enskilda med de upplysningar i tjänsten, han må vara i tillfälle att lämna, på begäran utfärda diariibevis och andra bevis samt meddela och bestyrka avskrifter eller utdrag av patent-, varumärkes- och mönsterregistren samt av hos verket befintliga handlingar, ävensom utfärda sådana intyg, varom i 3 och 9 §§ varumärkeslagen förmåles, att i de fall, där sådant bör äga rum, med stämpelpapper belägga ämbetsverkets utgående expeditioner samt redovisa därför inflytande medel ävensom uppbära och redo-

visa lösen för av honom utfärdade bevis eller avskrifter eller utdrag ur registren, att förse nya patent-, varumärkes- och mönsteransökningar med föreskrivna omslag och å dem göra de anteckningar, som å dem skola anbringas, samt att omhändervärd ämbetsverkets blankettförråd och skrivmaterialier.

Registratorn har för närvarande icke obetydliga extra inkomster, vilka utgöras dels av stämpelprovision och dels av expeditionslösen.

Enligt tjänstförrättande registratorns till kommittén ingivna redogörelse, vilken ej kunnat omfatta mer än fyra år, enär förutvarande registratorn år 1907 avlidit, hava registratorns extra inkomster under åren 1908—1911 ställt sig ungefärligen såsom följande tabell utvisar.

År	Expeditionslösen		Stämpelprovision		Summa extra inkomster		Avgår enskilt biträde med skrivning m. m.		Behållning inkomster	
	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
1908	4,560	—	770	—	5,330	—	560	—	4,770	—
1909	4,650	—	415	—	5,065	—	550	—	4,515	—
1910	5,000	—	432	25	5,432	25	600	—	4,832	25
1911	5,289	50	462	—	5,751	50	689	50	5,062	—

I följd av vidtagna ändringar i stämpelförfattningen beträffande provisionen torde densamma numera få anses utgöra allenast skälig gottgörelse för det med stämpelförsäljningen förenade bestyr och ansvar. I varje fall anser kommittén sig ej äga anledning att härutinnan föreslå någon ändring, vad registratorn angår.

I fråga om expeditionslösen har vid genomförande av nya lönerogleringar för rikets hovrätter och nedre justitierevisonen sådan tjänstemännen tillkommande lösen i allmänhet avskaffats. Det har nämligen ansetts, att det arbete, som betalats med dylik lösen, i allmänhet vore av beskaffenhet att bära hänföras till tjänsteåligganden, som skulle fullgöras mot avlöning å stat. Kommittén håller ock före, att det arbete, som i patent- och registreringsverket betalas med lösen, är av ovan angivna beskaffenhet, varför rätten till dylik expeditionslösen icke vidare bör av vederbörande bibehållas. Kommittén får anledning återkomma till denna fråga i sammanhang med omnämmandet av notariens å bolagsavdelningen åligganden.

Vid bifall till kommitténs förslag i förevarande hänseende måste naturligen renskrivningskostnad och övriga med ifrågavarande expeditioner förenade kostnader utgå av ämbetsverkets medel. Då verkets utgifter bestridas och allt fortfarande lära komma att bestridas av till verket inflytande avgifter, bör expeditionslösen redovisas till ämbetsverkets kassakontor. Någon ersättning till registratorn för mistade sportelinkomster behöver ej ifrågakomma, då den ordinarie registratorn allt sedan sin utnämning varit adjungerad ledamot å bolagsavdelningen och således icke själv uppburit dessa extra inkomster.

Till biträde åt registratorn bära anställas två kvinnliga biträden av lägre

avlöningsgrad. Det ena biträdet skulle huvudsakligen biträda med expeditionsgöromålen och sortera de inkommande handlingarna samt införa de nya ansökningarna i de skilda diariier för patentansökningar, varumärkes- och förnyelseansökningar, mönsteransökningar och bolagsärenden, som å registratorskontoret böra föras. Särskilt i patentärenden önska ombuden i allmänhet för sin bokföring att genast få upplysning om ärendenas diariinumner och detta är även till nytta för ämbetsverket, ty om kompletteringshandlingar inkomma, innan någon skrivelse i ärendet avlåtits från patent- och registreringsverket, kan diariinumret å kompletteringshandlingarna angivas, varigenom arbetet med att eftersöka, till vilket ärende handlingarna höra, besparas.

Det andra kvinnliga biträdet skulle huvudsakligen hava till åliggande att biträda med registrens förande samt att utskriwa begärda bevis, avskrifter, prioritetshandlingar m. m. Hon borde vidare i kontrolleringssyfte, på sätt som lär ske exempelvis i nedre justitierevisionen, utlämna, bokföra och mottaga betalning för de expeditioner, för vilka expeditionslösen skall utgivas. Inom vissa tider skulle de infutna beloppen av registratören redovisas till ämbetsverkets kassakontor.

Kansliet.

Kansliet skulle, på sätt förut nämnts, komma att övertaga en del av registratörens nuvarande göromål och av de göromål, som nu tillhöra ledamoten och sekreteraren för handläggning av administrativa frågor, varjämte kansliet skulle övertaga en del av statistiska avdelningens göromål.

Föreståndare för ämbetsverkets nuvarande kansli är den administrative sekreteraren. Den tjänsteman, som skulle stå i spetsen för det nyorganiserade kansliet, bör även hava sekreterares tjänsteställning och helt naturligt bör han då också övertaga de hithörande sekreterargöromålen. Ehuru det kunde ifrågasättas, huruvida ej kansliet borde vara gemensamt för hela ämbetsverket, har denna tanke dock av praktiska hänsyn måst övergivas, då de ärenden, vilkas handläggning tillhör patent- och registreringsverkets verksamhetsområde, fordra en helt olikartad behandling. Vad bolagsärenden angår, inkommer dagligen ett flertal nya anmälningar i äldre ärenden, varför handlingarna i dessa böra finnas lätt tillgängliga för avdelningens tjänstemän. Liknande skäl finnas även i fråga om varumärkes- och mönsterärenden. Kansliets göromål hava därför inskränkts att i huvudsak endast angå patentärenden. Sådana åtgärder med patentärenden, som nu av den administrative sekreteraren, visserligen nominellt efter föredragning inför chefen men faktiskt av honom ensam vidtagas, då av verket en gång för alla fastställda principer ej rubbas, nämligen meddelanden av anstånd med besvarande av givna förelägganden eller med ansökningars utläggande för allmänheten samt förelägganden att inkomma med felande handlingar såsom beskrivningar eller ritningar, vilka erfordras för att vederbörande ärende skall kunna underkastas teknisk granskning, böra för framtiden kunna ombesörjas av kansliföreståndaren antingen direkt eller i tveksamma fall efter föredragning inför avdelningens chef.

De åligganden, som borde komma att tillhöra kansliet, skulle huvudsakligen bliva: att ombesörja den bokföring, som erfordras för vinnande av nödig översikt över patentärenden; att ordna och vårda alla handlingar och akter, som tillhöra patentavdelningens arkiv; att hava vård om de patentansökningar, som vila i avvaktan å svaromål, och, då svaromål inkomma, bilägga dem vederbörande akter; att tillhandahålla verkets tjänstemän och allmänheten de handlingar i patentärenden, vartill de behöva tillgång; att, innan patentärende överlämnas till teknisk gransk-

ning, i formellt hänseende granska handlingarna; att svara för utskrivning, kollarionering och expediering av verkets utgående expeditioner i patentärenden; att enligt av verket fastställda grunder meddela anstånd med svaromål i patentärenden samt, då patentärende icke är i det skick, att det kan underkastas teknisk granskning, delgiva sökanden de anmärkningar, som böra framställas; att föra verkets protokoll, där dessa ej skola föras av annan tjänsteman; att för översikt av arbetet å patentavdelningens anmälningsavdelningar utarbета rapporter över balanserade och behandlade ärenden ävensom de övriga arbeten, som ej direkt hänföra sig till statistiken men nu utföras å statistiska avdelningen, och vilka ämbetsverket finner böra lämpligen förläggas till kansliet; att föra matrikel över den hos ämbetsverket anställda personalen, samt att biträda med uppsättning av de expeditioner i patentärenden, som ämbetsverket beslutar skola till kansliet överlämnas.

Såsom biträde åt sekreteraren har kommittén ansett tre kvinnliga biträden, ett av högre och två av lägre avlöningsgrad, samt två amanuenser vara erforderliga. Det kvinnliga biträdet av högre avlöningsgrad skulle hava vård om de hos kansliet förvarade patentakterna samt tillhandagå allmänheten, som behöver tillgång till dessa akter. Vidare skulle hon biträda med expeditionsgöromål och hava vården om arkivhandlingarna.

De båda skrivbiträdena av lägre avlöningsgrad skulle vart och ett sköta den erforderliga bokföringen för två av de tekniska anmälningsavdelningarna samt biträda med upprättandet av rapporter över handlagda ärenden m. m.»

Vad kommittén i nu anförda delar yttrat och föreslagit har icke *Departements-*
chefen. föranlett någon erinran från min sida. Särskilt vill jag framhålla kommitténs uttalande därom, att den rätt till expeditionslösen, som för närvarande tillkommer tjänstemän i patent- och registreringsverket, icke bör vid en ny löneroglering bibehållas. Detta är i överensstämmelse med vad i motsvarande fall ägt rum vid lönerogleringar för andra ämbetsverk. Därvid har emellertid, om vederbörande tjänsteman kvarstått på gammal stat, ersättning för den mistade sportelinkomsten beretts denne. Av skäl, som av kommittén anförts, torde någon sådan ersättning icke behöva förekomma beträffande den tjänsteman, varom nu närmast är fråga, eller ämbetsverkets registrator. På skäl kommittén anför, anser jag, att ifrågavarande inkomster böra komma ämbetsverket till godo.

Jag övergår härefter till att redogöra för kommitténs förslag, så vitt angår varumärkes- och mönsterregistreringen; och får jag till en början åberopa av kommittén upprättad summarisk översikt över dylika ansökningar och i sådana ärenden meddelade beslut. *Varumärkes- och mönster- ärenden.*

Varumärken.

År.	Inkomna ansökningar.	Slutbehandlade ansökningar			Regi-strerade förnyelser.	Ö v r i g a b e s l u t .							Summa beslut i varumärkesärenden.
		Regi-strerade märken.	Avslagna, återtagna och förfallna.	Summa avgjorda.		Över-lätna märken.	Avförda märken.	Före-lägganden.	An-stånd.	Underdåniga skrivelser och uttåanden.	Underdåniga skrivelser och enskilda.	Skrivelser till myndigheter och enskilda.	
1885	3,201*	3,133*	29	3,162	—	—	—	—	—	—	—	—	3,162
1886	261	260	27	287	—	—	—	—	—	—	—	—	287
1887	203	177	10	187	—	—	—	—	—	—	—	—	187
1888	207	187	26	213	—	Under dessa år fördes ej anteckningar över antalet av övriga i varumärkesärenden meddelade beslut.							213
1889	169	155	7	162	—	—	—	—	—	—	—	—	162
1890	217	201	20	221	—	—	—	—	—	—	—	—	221
1891	209	164	29	193	45	—	—	—	—	—	—	—	238
1892	200	195	16	211	5	13	3	70	9	1	12	6	330
1893	213	188	19	207	5	—	—	61	9	1	—	12	295
1894	268	247	31	278	257	10	2	162	4	8	1	3	725
1895	340	279	52	331	586	9	565	191	49	5	58	3	1,797
1896	347	304	44	348	148	35	113	194	31	6	46	25	946
1897	660	362	130	492	108	26	191	283	30	10	11	31	1,182
1898	516	482	146	628	97	12	81	229	44	29	17	32	1,169
1899	445	400	81	481	100	54	71	260	41	14	17	62	1,100
1900	380	328	69	397	85	47	90	226	37	12	18	53	965
1901	546	398	96	494	129	51	79	343	36	12	13	41	1,198
1902	563	465	102	567	85	35	98	344	47	11	16	48	1,251
1903	586	493	100	593	197	287	92	365	79	12	5	60	1,690
1904	623	536	118	654	266	37	152	356	80	10	9	65	1,629
1905	884	612	142	754	648	105	262	464	49	15	16	53	2,366
1906	874	695	207	902	264	79	176	544	64	16	24	79	2,148
1907	982	730	207	937	337	37	179	657	96	14	188	89	2,534
1908	931	737	218	955	354	77	242	582	148	9	245	146	2,758
1909	1,141	864	212	1,076	296	39	205	787	132	25	277	111	2,948
1910	1,269	1,020	253	1,273	251	57	147	902	195	14	305	97	3,241
1911	1,490	1,153	358	1,511	343	247	193	1,046	210	29	380	89	4,048

* Inberäknade 1,746 äldre järnstämplor, utan ansökning registrerade enligt varumärkeslagens 15 §.

Mönster och modeller.

Inkomna ansökningar.		Antal ansökningar, som nedanstående år				Besvär hos Kungl. Maj:t.	Påföljd av besvär.
		registrerats.	avslagits.	återtagits.	förfallit.		
1900	29	13	10	—	—	—	—
1901	24	19	6	—	1	2	ej ändr.
1902	33	11	4	—	2	—	—
1903	34	43	3	—	1	1	d:o
1904	32	26	2	—	—	—	—
1905	20	16	4	—	6	1	d:o
1906	22	19	2	—	—	—	—
1907	30	19	4	—	—	—	—
1908	47	38	6	2	3	—	—
1909	25	20	4	2	—	—	—
1910	41	35	5	1	—	—	d:o
1911	36	30	9	—	—	1	d:o

Kommittén anför beträffande nu förevarande grenar av ämbetsverkets verksamhet i övrigt följande:

»Beträffande därefter den del av patent- och registreringsverkets verksamhet, som avser registreringen av varumärken samt av mönster och modeller, är, såsom ovan nämnts, för närvarande den administrative sekreteraren föredragande för varumärkesärenden och den tekniske sekreteraren föredragande för mönsterärenden.

Kommittén.

Bokhållaren biträder med den förberedande granskningen av varumärkesärenden och en biträdande ingenjör med mönsterärendenas granskning. Ärendena föredragas inför verkets chef, som är ensam beslutande med rätt för föredraganden att, om beslutet bliver avvikande från hans mening, låta anteckna densamma till protokollet. Kommittén föreslår nu, att dessa ärenden skola beredas och föredragas av en ledamot i verket inför chefen för administrativa och varumärkesavdelningen, vilken skulle äga ensam besluta med rätt för föredraganden att till protokollet låta anteckna sin avvikande mening. Besvär mot besluten skulle upptagas av besvärsavdelningen. Även för dessa ärenden skulle således inom verket finnas en anmälningsavdelning och en besvärsavdelning.

Varumärkes- och mönsterärendenas behandling å anmälningsavdelningen komme att bliva en annan än patentärendenas; dels skulle avdelningschefen taga del även i de förberedande besluten och dels skulle ärendena avgöras av avdelningschefen ensam i stället för såsom patentärendena å en av ordföranden och minst två ledamöter bestående avdelning efter flertalets mening.

Den förberedande behandlingen av varumärkes- och mönsterärendena har icke på samma sätt som i fråga om patentärendena till syfte att åstadkomma en

utredning av ärendena. I förstnämnda ärenden äro i allmänhet skyddsanspråken, då de inkomma, så preciserade, att genast kan prövas, huruvida eller i vilket omfång skyddet kan meddelas, och de förberedande besluten giva i allmänhet sökanden bestämt besked om skyddsanspråkets berättigande enligt ämbetsverkets åsikt. Då avdelningschefen är ensam beslutande vid ärendets avgörande, är det därför riktigt, att han även fattar de förberedande besluten.

I fråga om varumärkes- och mönsterärendena, vilka i allmänhet ej äro av så invecklad natur som patentärendena, och vilka i högre grad än dessa fordra en snabb behandling, skulle den kollegiala formen för ärendenas avgörande bliva onödigt tung. I besväravdelningen komma ärendena att behandlas på samma sätt som patentärendena, nämligen inför ett kollegium, bestående av ordföranden och minst fyra ledamöter, samt besluten att fattas efter flertalets mening. Då verkets chef är ordförande i besväravdelningen, kan han ej deltaga i dessa ärendens behandling å anmälningssavdelningen. Såsom rättskunnig ledamot å besväravdelningen skulle, då chefen för varumärkes- och mönsteravdelningen är jävig, alltid inträda chefen för bolagsavdelningen, varjämte såsom icke ständiga ledamöter skulle tjänstgöra handelskunniga eller konstindustriellt sakkunniga personer.

Varumärkesregistreringens ökade omfattning här i landet under de senare åren fordrar för dessa ärendens beredning och föredragning en ledamot, vars förnämsta uppgift måste bliva att ägna sig åt dessa ärendens behandling. Den summariska översikten över i varumärkesärenden meddelade beslut visar, huru beslutens antal vuxit. I den allt skarpare konkurrensen inom näringslivet har varumärkenas betydelse allt mer ökat, då de befunnits vara ett viktigt medel att väcka och bibehålla allmänhetens uppmärksamhet på de varor, å vilka de användas. Mindre nogräknade konkurrenter söka ej sällan att så mycket som möjligt efterlikna väl inarbetade märken och att inkräkta på sådana märkens skyddsområde. Det är därför av synnerlig vikt, att dessa ärenden få en omsorgsfull behandling, så att å ena sidan de registrerade märkenas skydds rätt vederbörligen tillgodoses och å andra sidan rättmätiga anspråk, då det gäller nya märken, ej avvisas.

Registreringen av utländska märken kan endast ske efter avslutade konventioner om ömsesidigt skydd med de främmande staterna. Detta nödvändiggör ett ingående studium av utländsk lagstiftning inom detta område och aktgivande på skeende förändringar och nyordningar.

Förutom varumärkesregistreringen skulle även mönsterregistreringen överlämnas till denne ledamots föredragning. Till hans åliggande skulle även höra att vara rättskunnig ledamot å anmälningssavdelning för patentärenden, om å en eller flera avdelningar torde böra bestämmas av verkets chef. Slutligen borde av verkets chef till hans handläggning kunna överlämnas vissa allmänna ärenden såsom besvarande av förfrågningar från enskilda. Dessa ärenden äro visserligen av ganska enkel beskaffenhet, men det fordras omdöme och urskillning för att de besked, som lämnas, skola å ena sidan bliva för vederbörande så upplysande som möjligt, men å andra sidan ej innehålla sådant, som kan misstydas.

Under ledamoten böra anställas en första grads tjänsteman, ett kvinnligt biträde av högre avlöningsgrad och en amanuens.

Det har redan tidigare framhållits, hurusom bokhållarens tid mer och mer upptagits av bestyret med den första granskningen av varumärkesärendena samt ordnandet och vården av det därför erforderliga granskningsmaterialet. Med den

ökning av varumärkesansökningar, som de senaste åren inträtt, har detta arbete ökat i synnerligt hög grad. Ju större antalet registrerade varumärken bliver, desto mera måste granskningsmaterialet specialiseras och nya hjälpmedel utfinnas för att göra granskningen fullt effektiv. Det är därför av den största vikt, att granskningsmaterialet vidmakthålles och oavbrutet förbättras. En första grads tjänstebefattning fordras härför, vars innehavare så gott som uteslutande får ägna sig åt detta arbete. Sedan mönsterregistreringen förlagts till denna avdelning, torde dock första granskningen av ansökningar om registrering av mönster även kunna anförtros åt denne tjänsteman. Till hjälp åt bokhållaren är för närvarande anställt ett kvinnligt biträde. Hennes biträde är av stor betydelse, ty utom att detta behöves till följd av arbetets mängd, är det angeläget, att hon uppfostras att bliva så förtrogen med granskningsmaterialet, att hon kan lära sig att självständigt verkställa den förberedande granskningen och bedöma, å vilka kartor ett registrerat figurmärke bör anbringas, samt sålunda vid förfall för den ordinarie tjänsteinnehavaren utföra dennes arbete. Därtill fordras långvarig övning och god urskillning. För närvarande granskas märkena jämsides av bokhållaren och det kvinnliga biträdet på sådant sätt, att de var för sig till föredraganden angiva de märken, de anse förete likhet med det till granskning föreliggande märket. Häri genom vinnes, såväl att granskningen blir tillförlitligare som att det kvinnliga biträdet får erfarenhet i granskningsarbetet.

Ett kvinnligt biträde för ovan omnämnda arbeten bör bibehållas och med hänsyn till arbetets vikt och det omdöme och urskillning, som därför erfordras, anser kommittén, att detta biträde får en mera kvalificerad uppgift och därför bör vara av högre avlöningsgrad.

Amanuensen skulle biträda ledamoten med uppsättning, kollationering och expediering av utgående skrivelser ävensom med förandet av de diaries, som för vinnande av översikt över ärendena befinnas erforderliga.

Avdelningens chef skulle, såsom ovan nämnts, vara ensam beslutande i de registreringsärenden, som föredragas för honom, och borde han i allmänhet även vara skyldig att genomgå handlingarna i ärendet. I tveksamma fall, då fråga vore om tekniska spörsmål, skulle därjämte biträde kunna påkallas av någon bland anmälningsavdelningarnas för patentärenden tekniska ledamöter. I än högre grad än för föredraganden gäller det för avdelningens chef att följa den utländska lagstiftningen och lagskipningen inom nu ifrågavarande grenar av det industriella rättsskyddet. Avdelningschefens tid kommer emellertid att i betydande omfattning upptagas av andra göromål än sådana, som avse varumärkes- och mönsterärenden. Han skulle utöva förmanskap över personalen å administrativa och varumärkesavdelningen samt öva tillsyn över samtliga till avdelningen hörande ärendens behöriga gång. Han borde ock hava närmaste uppsikten över det statistiska arbetet. Han borde bereda och föredraga administrativa frågor, såsom angående verkets organisation och arbetsordning samt författningsändringar, som ej skulle föredragas av chefen å bolagsavdelningen. Frågor rörande tillsättande av tjänster, antagande av extra ordinarie tjänstepersonal, tjänstledighet och förordnanden samt semesterfördelning borde av honom föredragas. Han skulle vidare bereda och inför verkets chef föredraga alla ekonomiska frågor, även sådana som angå verkets fastighet. För närvarande är för fastigheten på grund av medgivande i nådigt brev den 12 juli 1907 anställd en vice värd med särskilt arvode. Detta borde upphöra och fastig-

hetens skötsel ingå bland chefens för ifrågavarande avdelning tjänstäligganden. Årsberättelserna över ämbetsverkets verksamhet borde ock av honom uppsättas. Även borde han hava kontroll över kassagöromålen och därvid föra summarisk räkning över inflytande och utanordnade medel.

Slutligen skulle han såsom rättskunnig vara ledamot i besväravdelningen vid behandlingen av patentärenden.»

*Departements-
chefen.*

Jag har redan förut i annat sammanhang framhållit, hurusom den gren av det industriella rättsskyddet, som omfattar varumärken samt mönster och modeller, är av stor betydelse för vårt näringsliv. Visserligen äro hithörande ärenden i allmänhet av vida enklare beskaffenhet än patentärendena, men det torde vara ovedersägligt, att ett fullt tillfredsställande handhavande av ifrågavarande ärenden ställer stora fordringar på vederbörande tjänstemäns noggrannhet, vakenhet och ömdöme. Av den summariska översikten över inkomna varumärkesansökningar framgår, att sedan år 1899 antalet dylika ansökningar mer än tredubblats. Utom den direkta ökningen i arbete, detta förhållande innebär, föranledes därav även ett försvårande av granskningen, då givetvis granskningsmaterialet växer i samma mån som antalet inregistrerade varumärken. Att största omsorg måste ägnas åt ordnandet och vidmakthållandet av berörda material, synes mig uppenbart.

Kommittén har beträffande formen för varumärkes- och mönsterärendens avgörande ansett någon ändring icke böra ske i den nuvarande, utan att detta avgörande således fortfarande borde vara föremål för enmansbeslut. Denna kommitténs mening delar även jag. Att emellertid den, som har beslutanderätten, alltid vid sin sida bör hava en för beslutet medansvarig, anser jag nödvändigt, särskilt ur den synpunkten att den subjektiva uppfattningen i dessa ärenden i särskilt hög grad måste bliva inverkan på besluten.

Med borttagande av besväravdelning inom ämbetsverket och med bibehållande av kommitténs förslag skulle, likasom i fråga om patentärendena, ämbetsverkets chef icke komma att i någon mån deltaga i behandlingen av ifrågavarande ärenden. Ett sådant förhållande kan lika litet här som i fråga om patentärendena vara lämpligt.

Vad jag förut yttrat angående chefens deltagande i behandlingen av sådana patentansökningar, vilka avslås, torde, synes mig, i huvudsak även äga giltighet beträffande nu ifrågavarande ärenden. Då jag icke har något att erinra mot de av kommittén föreslagna principer rörande behandlingen av dessa ärenden, anser jag allenast den ändringen böra vidtagas i kommitténs förslag, att, därest fråga blir om avslag å en ansökning, ärendet skall föredragas inför ämbetsverkets chef, som är

ensam beslutande, med reservationsrätt för avdelningschefen och ledamoten. Att chefen icke deltagit i de förberedande besluten, anser jag icke vara något hinder mot den av mig föreslagna anordningen, då de förberedande besluten icke äro bindande för ärendets avgörande. Genom att ordna chefens deltagande uti nu ifrågavarande ärenden, på sätt jag föreslagit, skulle, då enligt kommitténs förslag, mot vilket jag ej har något att erinra, väsentligen samma princip är tillämpad i fråga om chefens deltagande i behandlingen av bolagsärenden, en för alla ärenden inom ämbetsverket i sådant hänseende i huvudsak enhetlig organisation bliva genomförd.

Kommittén har föreslagit, att ledamoten å varumärkesavdelningen jämte de två ledamöter, som enligt kommitténs förslag skulle anställas å bolagsavdelningen, skulle tjänstgöra såsom rättskunniga ledamöter å patentavdelningen. Jag har i annat sammanhang uttalat mig om nödvändigheten i vissa fall av administrativt-juridisk sakkunskap för patentärendens behöriga avgörande. Lämpligast hade det synt mig vara att fylla detta behov genom anställande å ämbetsverkets ordinarie stat av en särskild härför kvalificerad tjänsteman, som, utom nämnda uppdrag, skulle hava att även i andra förekommande fall tillhandagå ämbetsverket med sin juridiska sakkunskap. Då emellertid, enligt vad jag inhämtat, i den nya organisationen full sysselsättning åt en sådan tjänsteman näppeligen vore att påräkna, har jag låtit denna tanke åtminstone för närvarande falla. Kommitténs förslag att fördela ifrågavarande göromål mellan ledamoten å varumärkesavdelningen och de två ledamöterna å bolagsavdelningen kan jag emellertid icke biträda. Lämpligare synes mig då vara, att uppdraget i fråga lämnas enbart åt ledamoten å varumärkesavdelningen. Denne måste otvivelaktigt äga större förutsättningar att tillföra patentavdelningen erforderlig juridisk sakkunskap än ledamöterna å bolagsavdelningen, då den förres hela verksamhet faller inom det industriella rättsskyddets område, vars olika grenar i många hänseenden hava gemensamma beröringspunkter, varemot tjänstemännens å bolagsavdelningen verksamhet helt faller utom samma område. Härtill kommer, att genom en sådan anordning som den av mig föreslagna, å ena sidan ledamotstjänsten å varumärkesavdelningen erhöle ett fullt mått av arbete, något som med kommitténs förslag synes mig något tvivelaktigt, och å andra sidan ledamöterna å bolagsavdelningen erhöle en enligt min mening välbehörlig avlastning av arbete, något vartill jag senare skall återkomma.

Vad angår avdelningschefen, skulle visserligen enligt mitt förslag ledamotskapet i besvärsavdelningen bortfalla, men å andra sidan till-

komme för honom deltagande i de utlåtanden, som i anledning av underdåniga besvär i varumärksärenden infordras från ämbetsverket. Även synes mig lämpligt, att denne avdelningschef deltagar i behandlingen av internationella ärenden av större vikt.

Kommitténs förslag i övrigt beträffande organisationen av denna avdelning har icke föranlett någon erinran från min sida.

Bolagsavdelningen.

Den tredje huvudavdelningen inom patent- och registreringsverket, bolagsavdelningen, skulle enligt kommitténs förslag erhålla en sådan sammansättning, att den komme att bestå av en avdelningschef samt två ledamöter, varjämte där skulle anställas två notarier, två kvinnliga biträden av högre avlöningsgrad, fyra kvinnliga biträden av lägre avlöningsgrad samt amanuenser, förslagsvis beräknade till tre. Redan nu vill jag framhålla, att jag i de huvudsakliga delarna icke funnit mig hava anledning att göra någon anmärkning mot kommitténs förslag i fråga om denna avdelning eller att föreslå någon minskning i antalet av de utav kommittén föreslagna befattningarna.

Likasom vid behandlingen av administrativa och varumärkesavdelningen följer jag här i fråga om de olika befattningarna samma ordning som kommittén.

Till en början vill jag emellertid lämna en av kommittén utarbetad summarisk översikt över inkomna och avgjorda ansökningar, skrivelser och utlåtanden m. m. rörande bolagsärenden åren 1897—1911.

År.	Inkomna registreringsansökningar för						Avgjorda registreringsansökningar, avgivna utlåtanden m. m.							
	Vanliga aktiebolag, bankaktiebolag och solidariska bankbolag.				Försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag.	Summa summa-rum.	Avgjorda ansökningar.				Avgivna utlåtanden m. m.			
	Gamla.	Nya.	Senare anmälning.	Summa.			Registrerade.			Avslagna.	Meddelade förelägganden.	Avgivna underdåniga utlåtanden.	Uppsatta koncept till införing i registren.	Summa.
							Gamla.	Nya.	Summa.					
1897	2,660	265	302	3,227	—	3,227	1,574	190	1,764	26	484	14	2,300	2,798
1898	50	843	1,294	1,787	—	1,787	1,072	420	1,492	54	218	31	2,500	2,749
1899	34	420	1,520	1,974	—	1,974	34	424	458	33	245	31	2,000	2,276
1900	13	408	1,809	2,230	—	2,230	12	380	392	43	300	27	2,300	2,627
1901	2	414	1,952	2,368	—	2,368	2	383	385	48	345	23	2,300	2,668
1902	2	431	2,046	2,479	—	2,479	6	412	418	54	408	27	2,300	2,735
1903	—	483	2,029	2,512	—	2,512	—	443	443	46	393	29	2,500	2,922
1904	—	584	2,121	2,705	72	2,777	—	544	544	44	520	64	2,700	3,284
1905	—	622	2,442	3,064	41	3,105	—	576	576	57	548	55	3,000	3,603
1906	—	745	3,000	3,745	59	3,804	—	761	761	58	572	58	3,500	4,130
1907	—	825	3,188	4,013	52	4,065	—	773	773	41	640	57	4,000	4,697
1908	—	710	3,544	4,254	51	4,305	—	685	685	41	781	51	4,307	5,139
1909	—	700	3,464	4,164	39	4,203	—	698	698	48	860	68	4,228	5,156
1910	—	687	3,471	4,158	50	4,208	—	641	641	67	811	53	4,242	5,106
1911	—	905	3,738	4,643	47	4,690	—	772	772	70	768	57	4,533	5,358

»Ärendenas handläggning skulle närmast ordnas i likhet med behandlingen av varumärkesärendena, dock med vissa olikheter beroende på, att besväravdelningen ej skulle upptaga besvär över bolagsavdelningens beslut, utan skulle dessa allt fortfarande anföras hos regeringsrätten. Något hinder för verkets chef att taga del i dessa ärendens handläggning, av den anledning att han vore ordförande i besväravdelningen, skulle följaktligen icke finnas. Å andra sidan är det till följd av mängden inkommande ärenden och särskilt med hänsyn till den ofta synnerligen detaljerade granskning, bolagsärendena måste underkastas, omöjligt för verkets chef att så följa arbetet, att den enhetlighet i dessa ärendens behandling, som är av så stor betydelse, blir behörigen iakttagen. Allt eftersom antalet ledamöter å bolagsavdelningen ökats, hava svårigheterna i detta hänseende blivit allt större. Det måste därför vara av största behov påkallat att nu så organisera bolagsavdelningen, att ifrågavarande intresse blir på ett tillfredsställande sätt tillgodosett. För vinnande av detta mål skulle i spetsen för bolagsavdelningen ställas en chef, som skulle delta i behandlingen av alla ärenden och äga ensam beslutanderätt utom i de fall, då, på sätt nedan närmare skall utvecklas, beslutet borde fattas av ämbetsverkets chef. Någon ändring i det nu tillämpade systemet med enmansbeslut uti ifrågavarande ärenden anser kommittén icke böra ifrågasättas. Ledamöterna skulle vara föredragande inför avdelningschefen, som av samma skäl som i fråga om varumärkes-

Avdelnings-
chef och
ledamöter.
Kommittén.

ärenden borde vara beslutande även då det endast gällde förberedande åtgärder såsom anmodan till vederbörande att rätta brister i anmälningshandlingarna. Avdelningschefen skulle i alla viktigare ärenden taga noggrann del av handlingarna. Ledamoten skulle hava reservationsrätt.

Anmälningar, som ej gäve anledning till anmärkningar, ävensom ärenden, däri givna förelägganden fullgjordes av vederbörande, skulle avgöras å avdelningen av avdelningschefen. Om däremot föreläggande icke fullgjordes och nytt föreläggande icke å avdelningen ansåges böra meddelas, skulle ärendet föredragas av ledamoten i närvaro av avdelningschefen inför verkets chef, som skulle äga ensam besluta, dock med reservationsrätt för avdelningschefen och ledamoten. Ärendenas föredragning inför verkets chef skulle således förekomma, då svar ej inkommit å föreläggande eller då framställda anmärkningar helt eller delvis bestredes. På så sätt bleve det i regel mer principiella frågor, där sökande och avdelning hade olika meningar, som komme under chefens prövning; och för övrigt, även om understundom helt enkla ärenden, som tydligen skulle avslås, komme att föredragas inför chefen, vore det i sin ordning, att chefen deltog i alla avslag, då han borde deltaga i besvarandet av de kungl. remisser, som höra till bolagsavdelningen, och således även i avgivande av underdåniga utlåtanden i anledning av anförda besvär över i bolagsärenden meddelade beslut.

Då samtliga bolagsärendens fördelning på endast två ledamöter otvivelaktigt skulle för dessa medföra en allt för stor arbetsbörda och då å andra sidan avdelningschefens tid åtminstone tills vidare torde tillåta honom att själv bereda en del ärenden, har kommittén ansett, att dylikt arbete, i den omfattning verkets chef bestämmer, tills vidare bör tillkomma avdelningschefen. De av honom sålunda beredda ärendena skulle av honom föredragas i närvaro av någon av ledamöterna och i övrigt behandlas på samma sätt som övriga ärenden, så att avdelningschefen skulle hava ensam beslutanderätt med reservationsrätt för ledamoten. Vid sådana ärendens föredragning för verkets chef skulle avdelningschefen föredraga dem i närvaro av en ledamot. Vidare borde avdelningschefen vara föredragande, då fråga vore om författningsändringar, som avsåge bolagsavdelningens verksamhetsområde.

Utom de åligganden, som skulle tillhöra avdelningschefen och ledamöterna med handläggningen av bolagsärenden, skulle deras tid och arbete tagas i anspråk, den förres såsom rättskunnig ledamot i besvärsavdelningen och de senares såsom rättskunniga ledamöter i patentavdelningens anmälningssavdelningar. I vilken utsträckning de härför borde anlitas, skulle tillkomma verkets chef att avgöra.»

*Departements-
chefen.*

Den ändring i den av kommittén föreslagna organisationen av patent- och registreringsverket, varom jag förut hemställt, och som innebär, att någon besvärsavdelning icke skulle inrättas, har icke någon grundväsentlig inverkan på organisationen av bolagsavdelningen. Såsom kommittén framhållit, skulle den ifrågasatta besvärsavdelningen icke haft annat samband med bolagsavdelningen och de därstädes till behandling förekommande ärendena, än att avdelningschefen skulle hava såsom rättskunnig ledamot deltagit i arbetet inom besvärsavdelningen. Då denna skyldighet sålunda icke skulle komma att påvila avdelningschefen, torde tid kunna bliva honom övrig att taga befattning med

bolagsärendenas beredning och föredragning i något större utsträckning än kommittén förutsatt. Den av mig förut föreslagna anordningen, att ledamoten å varumärkesavdelningen ensam skulle tjänstgöra såsom rättskunnig ledamot å patentavdelningen, medför befrielse för ledamöterna å bolagsavdelningen från det arbete i berörda hänseende, som enligt kommitténs förslag skulle åligga dem. Den ökning i arbetskraft, som, på sätt nu nämnts, skulle komma att tillföras bolagsavdelningen, anser jag väl behöflig. Då bolagsärendenas behandling för närvarande giver full sysselsättning åt tre jämnställda ledamöter, har det nämligen synts mig kunna ifrågasättas, huruvida det varit lämpligt att, utom den ökning i arbete för de två ledamöterna enligt den av kommittén föreslagna organisationen, som den av avdelningschefens ställning betingade inskränkningen i dennes skyldighet att deltaga i ärendenas beredning medför, ytterligare belasta såväl avdelningschefen som ledamöterna med arbete för patentärendenas behandling.

Att bolagsärendenas behandling måste betecknas såsom krävande, anser jag ställt utom allt tvivel. Densamma måste, för att fylla sitt ändamål, vara snabb. Den mångfald föreskrifter, vilkas iakttagande den nya aktiebolagslagen uppställer såsom villkor för registrering, har gjort granskningen väsentligen mera komplicerad och tidsödande. Visserligen är en hel del av de hithörande ärendena av enkel beskaffenhet, men ofta föreligga svårlösta spörsmål till avgörande. För ett behörigt tillvaratagande av de intressen, varom här är fråga, är det min övertygelse, att stora fordringar måste ställas på de personers kvalifikationer, åt vilka den ifrågavarande behandlingen är anförtrodd. Svårigheten att under nuvarande förhållanden erhålla en nöjaktig rekrytering är mycket stor. Lika med kommittén anser jag det vara av stor vikt, att enhetlighet i behandlingen av dessa ärenden iakttages. Kravet härpå synes mig vara väl tillgodosett genom kommitténs förslag, och då förslaget, så vitt nu är i fråga, även i övrigt synes mig välbetänkt, biträder jag detsamma.

I fråga om den för bolagsavdelningen erforderliga ordinarie kansli-personalen anför kommittén:

»Då kommittén vid uppgörandet av förslag till ordnande av verkets administrativa avdelning föreslagit, att en kassörsbefattning skulle inrättas för omhändertagande av uppbörd och redovisningen av samtliga till verket inflytande avgifter, samt att registratören skulle mottaga och bokföra alla till verket inkommande handlingar, komma den ordinarie notariens nuvarande åligganden i berörda hänseenden att upphöra. Av notariens nuvarande göromål komme emellertid att kvarstå, bland annat, att föra föreskrivna register samt att på begäran utfärda bevis samt meddela eller bestyrka avskrifter eller utdrag av registren eller tillhörande

Notarier.
Kommittén.

handlingar. Sistnämnda åliggande har givit notarien ganska betydande extra inkomster av expeditionslösen.

Enligt notariens till kommittén ingivna redogörelse hava hans extra inkomster under åren 1907--1911 ställt sig såsom följande tabell utvisar:

År	Expeditionslösen		Stämpelprovision		Summa extra inkomster		Avgår för enskilt biträde med skrivning m. m.		Behållning inkomster	
	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
1907	6,053	50	166	05	6,219	55	1,103	—	5,116	55
1908	7,123	50	191	40	7,314	90	1,295	75	6,019	15
1909	7,238	—	111	—	7,349	—	1,301	50	6,047	50
1910	7,324	25	121	08	7,445	33	1,318	25	6,127	08
1911	7,995	—	132	36	8,127	36	1,407	25	6,720	11

Av denna tabell framgår, att notarien även haft någon extra inkomst av stämpelprovision. Av honom försålda och redovisade stämplor äro i regel sådana, varmed de av honom utfärdade bevisen belagts. I fråga om expeditionslösen anser kommittén, under åberopande av vad kommittén därom anfört angående registratorns extra inkomster, att ej heller notarien bör bibehålla dylik expeditionslösen. Vid fastställande av ny avlöningsstat för patent- och registreringsverket torde emellertid i fråga om övergång till den nya staten komma att bestämmas, bland annat, att de innehavare av befattningar å den gamla staten, vilka icke inom förelagd tid anmälde sig till övergång å den nya staten eller kunde därtill förbindas, skulle bibehållas vid dem dittills å gamla staten tillkommande avlöningsförmåner. Från denna regel lär dock, i likhet med vad som skett exempelvis vid fastställande den 16 juni 1911 av avlöningsstat för nedre justitierevisionen, böra stadgas den avvikelse, att i stället för sportler, som i sammanhang med lönergleringen indragas, skall utgå gottgörelse, beräknad efter medeltalet av den inkomst tjänsteinnehavare kunde anses hava åtnjutit av sålunda indragna sportler under den senast förflutna tid, så vitt möjligt ej understigande fem år, därför denna inkomst kunde utrönas. Vid dessa förhållanden är det att antaga, det notarien förklarar sig icke vilja övergå å ny avlöningsstat. Skall till notarien utgå gottgörelse för mistad expeditionslösen, på sätt som nämnts, bör han fortfarande hava till åliggande att utfärda de ifrågavarande bevisen m. m. Den gottgörelse till notarien för mistad sportelinkomst, som sålunda kan ifrågakomma, ävensom renskrivningskostnad och övriga med ifrågavarande expeditioner förenade utgifter böra i likhet med verkets samtliga övriga utgifter bestridas med till verket inflytande avgifter, varemot expeditionslösen bör redovisas till ämbetsverkets kassakontor i likhet med vad kommittén anfört i fråga om expeditionslösen å patentavdelningen.

Beträffande den stämpelprovision, varav notarien kan komma i åtnjutande, finner kommittén ej anledning att härutinnan föreslå någon ändring.

Då notarien befriats från en väsentlig del av kassörs- och registratörsgröromålen, bör han kunna övertaga de expeditions- och kollationeringsgröromål, som för närvarande tillhöra t. f. notarien.

Den t. f. notarien, som alltsedan år 1902 varit förordnad å bolagsavdelningen och nu borde uppföras å ordinarie stat, skulle därefter kunna mera uteslutande tagas i anspråk för biträde med granskning av registreringshandlingar och uppsättande av expeditioner. Ett sådant biträde är i hög grad av behovet påkallat; och torde det ej behöva särskilt framhållas, att det är synnerligen olämpligt att, såsom nu sker, nästan all uppsättning av expeditioner, även då desamma, såsom ofta är fallet, äro av mera invecklad beskaffenhet, skötes av amanuenser eller kvinnliga biträden. Då fråga först var om anställande av ytterligare en notarie å bolagsavdelningen, avsågs just, att han skulle biträda med expeditioners uppsättande. Ur rekryteringssynpunkt blir det ock önskvärt att hava en ordinarie tjänsteman, som vid förfall för ledamöterna kan inträda såsom vikarie för dem eller vid uppkommande vakans närmast ifrågakomma till befordran.

Den närmare fördelningen av göromålen emellan de båda notarierna bör bestämmas av verkets chef.»

Mot anställande av två notarier å bolagsavdelningen har jag icke något att erinra. *Departements-
chefen.*

På sätt jag förut yttrat, bör tjänstemans rätt till expeditionslösen upphöra; och torde, om nuvarande notarien kvarstår på gammal stat, ersättning härför böra, såsom i liknande fall förut skett, till honom utgå.

Bolagsavdelningen har slutligen behov av fasta biträden och amanuenser. Härom anför kommittén:

Övrig
personal.

»Det ena av de båda kvinnliga biträden av högre avlöningsgrad, som enligt kommitténs mening borde anställas, skulle hava till huvudsakligt åliggande att ordna och vårda till avdelningen hörande arkivhandlingar, ävensom att betjäna den allmänhet, som önskade taga del av registreringshandlingar eller ingivna balansräkningar.

Kommittén.

Det andra biträdet av högre avlöningsgrad skulle biträda med uppsättande av lättare expeditioner. För närvarande använder ämbetsverket med gott resultat kvinnliga biträden till sådant arbete. Därtill fordras emellertid ett mera utvecklat omdöme än för övriga skrivgöromål, varför befattningen bör tillhöra den högre avlöningsgraden.

De kvinnliga biträdena av lägre grad skulle biträda med införande i registren av de uppgifter, som däri skola införas, med uppgörande av registren till samlingarna, med kollationering och expediering med flera förefallande göromål. Ett av dessa biträden borde särskilt hava till åliggande att utskriva begärda bevis och avskrifter m. m., samt, på sätt som anförts i fråga om de bevis m. m., som skola utfärdas från registratorskontoret, utlämna, bokföra och mottaga betalning för de expeditioner, för vilka skall utgivas lösen, vilken lösen sedan skall redovisas till kassakontoret.

Amanuenserna skulle, såsom hittills, biträda med den förberedande granskningen av inkommande anmälningar och uppsättandet av expeditioner samt med övriga förefallande göromål.»

Departements-
chefen.

Mot kommitténs förslag i denna del har jag ej någon erinran att framställa. Antalet kvinnliga biträden och amanuenser skulle komma att något understiga det nuvarande antalet dylika befattningshavare, men har denna inskränkning i arbetskrafterna huvudsakligen varit föranledd därav, att, såsom förut framhållits, en del av det arbete, som för närvarande utföres inom bolagsavdelningen, i den nya organisationen skulle tillhöra den administrativa avdelningen.

Ämbetsverkets chef.

Beträffande de åligganden, som skulle tillkomma ämbetsverkets chef i den nya organisationen, har kommittén anfört följande:

Kommittén.

»Genom den föreslagna organisationen avlyftes en stor del av de löpande ärendena från ämbetsverkets chef. Att särskilt i ett verk med ett så oerhört stort antal löpande ärenden som patent- och registreringsverket det skall vara mycket olämpligt att underställa alla ärenden chefens avgörande, synes kommittén tydligt. Då därtill kommer, att många av dessa ärenden äro av både vidlyftig och invecklad beskaffenhet, ligger det i sakens natur, att det icke är möjligt för honom att fullt tränga in i dem alla, på samma gång det lätt inses, att handläggningen av denna mångfald av ärenden icke kan lämna honom mycken tid övrig att ägna sig åt andra, för verksamheten inom ämbetsverket gagnande uppgifter. Enligt den föreslagna organisationen skulle chefen såsom ordförande i besvärsavdelningen komma att deltaga i handläggningen av de patentärenden, som dit fullföljdes och vilka kunna antagas vara av mera tvistig beskaffenhet eller av principiell betydelse. Detsamma gäller varumärkesärendena och mönsterärendena; och, vad angår bolagsärendena, skulle hans befattnings med dem även i regel komma att avse de mera tvistiga fallen. Härigenom torde chefens deltagande i och inflytande på dessa ärenden vara på ett tillfredsställande sätt ordnat.

Såsom förut framhållits, är enhetlighet i rättstillämpningen inom patent- och registreringsverket synnerligen eftersträfvansvärd och, särskilt vad patentärendena angår, mycket svår att ernå. Avdelningscheferna skulle ju verka därför, var inom sin avdelning, men detta skulle vara en av de förnämsta uppgifterna även för verkets chef. Han skulle i sådant syfte hålla sammanträden med avdelningscheferna och, om så funnes lämpligt, även med ledamöterna, därvid principiella och andra viktiga spörsmål inom det industriella rättsskyddets område skulle bringas under debatt.

Med undantag för besluten i besvärsavdelningen, vilka, av skäl som ovan anförts, böra avfattas enligt flertalets mening, bör chefen hava ensam beslutanderätt i alla frågor, däruti han deltagit.

Alla personalfrågor samt ärenden angående verkets inre förvaltning skola föredragas inför honom. Då han så funne lämpligt, bör han själv övertaga beredningen och föredragningen av viktigare ärenden.

Det är vidare av stor betydelse, att tid även beredes chefen att mera ägna sig åt det synnerligen viktiga studiet av det industriella rättsskyddets utveckling, såväl inom som utom landet. Hithörande frågor hava en stor internationell bety-

delse. Inom de länder, som anslutit sig till unionen för skyddande av den industriella äganderätten, skola undersåtar eller medborgare i vart och ett av de kontraherande länderna i samtliga övriga till unionen hörande länder, i avseende å patent, industriella mönster och modeller, fabriks- eller handelsmärken och firmor, åtnjuta de förmåner, som de särskilda lagstiftningarna för närvarande tillerkänna eller framdeles komma att tillerkänna landets egna undersåtar; och gör sig, såsom naturligt är, en stark strävan gällande att uppnå största möjliga enhetlighet i lagstiftning och lagskipning inom de olika unionsländerna.»

I det föregående har jag angivit den ändrade befattning med patent- samt varumärkes- och mönsterärenden, som till följd därav att jag ansett någon besvärsavdelning icke böra inrättas inom ämbetsverket enligt min mening borde tillkomma chefen. Ehuru detta arbete otvivelaktigt kommer att taga chefs tid mera i anspråk än ordförandeskapet å besvärsavdelningen, torde dock även enligt mitt förslag en så stor del av de löpande ärendena bliva från honom avlyftad, att därmed vinnes den jämväl enligt min mening synnerligen beaktansvärda fördelen av större möjlighet för chefen att ägna sig åt andra för verksamheten inom ämbetsverket och för det industriella rättsskyddets utveckling överhuvud gagnande uppgifter.

I vad kommittén i övrigt anfört angående chefs verksamhet anser jag mig kunna instämma.

I fråga om renskrivningen anför kommittén:

»Förutom de fasta biträden av lägre avlöningsgrad, vilka kommittén ovan föreslagit såsom erforderliga för utförande av vissa närmare angivna arbeten å de olika avdelningarna inom ämbetsverket, erfordras även skrivbiträden för renskrivning av utgående expeditioner m. m. Ett kvinnligt biträde med arvode av 1,200 kronor om året är för närvarande huvudsakligen upptaget av renskrivningsarbete. Ämbetsverkets utgifter för renskrivning hava, förutom det arvode detta biträde åtnjutit, under åren 1909—1911 uppgått till resp. 7,861 kronor 20 öre, 7,607 kronor 5 öre och 7,341 kronor 60 öre.

Bland dessa utgifter ingår ersättning till ett biträde å statistiska avdelningen, som arbetat för timpenning och de senaste åren intjänat omkring 2,000 kronor årligen. En stor del av inskrivningarna i registren har jämväl utförts mot ersättning per timme. Även om dessa arbeten till större delen komma att utföras av de ovan föreslagna kvinnliga biträdena och dessa även kunna medhinna att något biträde med renskrivningen, är dock renskrivningsarbetet inom verket så omfattande, att åtminstone två kvinnliga biträden av lägre lönegrad för detta arbete böra erhålla fast anställning.»

Mot kommitténs förslag i detta hänseende har jag icke något att erinra.

Vakt-
mästarna.

Vad slutligen angår vaktmästarna, vill jag erinra, hurusom hos ämbetsverket äro, förutom en förste vaktmästare och tre vaktmästare, anställda fyra extra vaktmästare, samt att av dessa sistnämnda en biträder med vanliga vaktmästarsysslor, en har huvudsakligen vakttjänstgöring, bestående i att tillse, det icke obehöriga personer inkomma i verkets lokaler, och att lämna besökande erforderliga anvisningar, och två biträda å biblioteket med att från bokförrådet hämta rekvirerade böcker och efter användandet återställa dem på sina platser.

I fråga om behovet av vaktmästare i det omorganiserade ämbetsverket anför kommittén:

Kommittén.

»Verkets behov av vaktbetjäning kommer säkerligen snarare att ökas än tvärtom. Ur denna synpunkt vore det fullt befogat att föreslå samtliga de extra vaktmästarnas uppförande å ordinarie stat, men, då det visat sig mest ändamålsenligt att för de tre sistnämnda sysslorna använda ynglingar, vilka efter några års tjänstgöring i verket lätt pläгат erhålla förmånligare anställningar annorstädes, anser kommittén endast en av de extra vaktmästarne böra uppföras å ordinarie stat.

Hos verket skulle således finnas anställda en förste vaktmästare och fyra vaktmästare, varjämte verket i mån av behov skulle äga anställa extra vaktmästare.»

Departements-
chefen.

Kommitténs uttalande i denna del torde giva vid handen, att ämbetsverkets behov av vaktmästare skulle bliva tillgodosett på det av kommittén föreslagna sätt, och har jag därför ansett mig böra tillstyrka detsamma.

Samman-
fattning.

Enligt den organisation, jag nu föreslagit för patent- och registreringsverket, skulle å ordinarie stat komma att uppföras:

ämbetsverkets chef;

sex avdelningschefer (fyra å patentavdelningen, en å administrativa och varumärkesavdelningen samt en å bolagsavdelningen);

nitton ledamöter (sexton å patentavdelningen, en å administrativa och varumärkesavdelningen samt två å bolagsavdelningen);

sju tjänstemän av andra lönegraden (fyra å patentavdelningen, en föreståndare för klassificeringen och det statistiska arbetet, en bibliotekarie och en sekreterare);

tio tjänstemän av första lönegraden (fyra å patentavdelningen, en å biblioteket, tre å administrativa och varumärkesavdelningen samt två å bolagsavdelningen);

fem kvinnliga biträden av högre avlöningsgrad (ett för statistiskt

arbete, två å administrativa och varumärkesavdelningen samt två å bolagsavdelningen);

tolv kvinnliga biträden av lägre avlöningsgrad (ett å biblioteket, fem å administrativa och varumärkesavdelningen, fyra å bolagsavdelningen samt två för renskrivning);

en förste vaktmästare;

fyra vaktmästare.

Förutom den personal, som bör uppföras å ordinarie stat, torde fortfarande extra personal, särskilt biträdande ingenjörer och amanuenser, komma att bliva erforderlig. Kommittén har beräknat behovet av biträdande ingenjörer till nio, nämligen åtta å patentavdelningens anmälningsavdelningar och en hos föreståndaren för klassificeringen och det statistiska arbetet, samt av amanuenser till sju, nämligen en å biblioteket, tre å administrativa och varumärkesavdelningen samt tre å bolagsavdelningen. Emot denna beräkning torde någon erinran icke kunna göras.

Förslag till löneroglering. Utgifts- och inkomstberäkning.

Sedan jag nu redogjort för den organisation, som jag anser patent- och registreringsverket lämpligen böra erhålla samt i sammanhang därmed för den personal, som jag funnit vara erforderlig för att ämbetsverket på ett för det allmänna tillfredsställande sätt skall kunna fullgöra det arbete, som åligger detsamma att utföra, får jag övergå till frågan om de avlöningar, som böra tillkomma patent- och registreringsverkets personal. Tidigare har jag omnämnt de avlöningar, som för närvarande utgå till ämbetsverkets personal, och torde jag näppeligen här ytterligare behöva framhålla, huru ogynnsam personalens ställning i berörda hänseende i de flesta fall är.

Avlöningar
m. m.

Vad nu först chefen angår, har kommittén framhållit den stortartade utveckling, ämbetsverket under de senare åren erhållit, och de för vår industri och handel betydelsefulla uppgifter, detsamma har sig anförtrodda. Antalet tjänstemän hos ämbetsverket blir betydande, och av dessa är en stor del i ledamots ställning. Det måste därför, enligt kommitténs mening, vara ett synnerligen ansvarsfullt uppdrag att utöva högsta ledningen av detta ämbetsverk.

Ämbets-
verkets chef.
Kommittén.

Vad särskilt det industriella rättsskyddet angår, fortsätter kommittén, ställa industri och handel allt större fordringar på detsamma,

Bihang till Riksdagens protokoll 1913. 1 saml. 196 häft. (Nr 253.) 9

och dettas betydelse är, såsom redan förut erinrats, ej inskränkt till det egna landet utan har blivit internationell. På chefen för det ämbetsverk, vars förnämsta uppgift är att skydda den industriella äganderätten, måste därför ställas stora krav ej blott med avseende å teoretisk utbildning; han måste även, såsom redan förut framhållits, med oavlätlig uppmärksamhet följa utvecklingen å hithörande områden såväl inom riket som även i främmande länder, och, där så kräves, representera ämbetsverket vid in- och utländska kongresser.

Kommittén har även erinrat om den ställning chefen skulle komma att intaga såsom ordförande i den av kommittén föreslagna besvärinstansen för mål rörande industriellt rättsskydd.

Kommittén har ansett, att patent- och registreringsverkets chef bör erhålla generaldirektörs ställning och titel samt samma löneförmåner, som i regel bestämts och torde få anses såsom normalavlöning för generaldirektörer i nyreglerade centrala ämbetsverk, nämligen 7,000 kronor i lön, 3,000 kronor i tjänstgöringspenningar och 1,000 kronor i ortstillägg eller tillsammans 11,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

Lika med kommittén anser jag det vara ett synnerligen ansvarsfullt uppdrag att utöva högsta ledningen av patent- och registreringsverket. Den omständigheten, att chefens egenskap av ordförande å en besväravdelning inom ämbetsverket enligt mitt förslag skulle förfalla, rubbar icke i någon mån giltigheten av kommitténs berörda uttalande.

Att chefen för ett ämbetsverk av den storlek och betydelse och med så omfattande internationella förbindelser som patent- och registreringsverket erhåller den tjänsteställning, kommittén föreslagit, samt att hans avlöning bestämmas till 11,000 kronor, anser jag fullt i sin ordning. Jag biträder alltså kommitténs förslag i denna del.

*Avdelnings-
cheferna.*

Kommittén.

Avlöningen för avdelningscheferna, vilka enligt kommitténs förslag skulle benämnas byråchefer, föreslår kommittén måtte fastställas till det belopp, som i regel uti nyreglerade centrala ämbetsverk blivit bestämt för tjänstemän i tredje normala lönegraden eller 8,100 kronor, därav 5,000 kronor i lön, 2,500 kronor i tjänstgöringspenningar och 600 kronor i ortstillägg. Härtill bör komma såsom vanligt ett ålderstillägg å 600 kronor efter fem års tjänstgöring i befattningen.

*Departements-
chefen.*

Med hänsyn såväl till den maktpåliggande befattning med vederbörande ärenden, som skulle tillkomma avdelningscheferna, som ock till deras ställning av chefer, en var för sin betydande avdelning, ansluter jag mig

till kommitténs förslag, att de i avlöningshänseende böra likställas med tjänstemän i tredje normalgraden inom nyreglerade verk och alltså uppbära en begynnelseavlöning av 8,100 kronor och en slutavlöning av 8,700 kronor; och finner jag det då även lämpligt, att de i likhet med motsvarande tjänsteinnehavare i andra centrala verk benämnas byråchefer.

Vad härefter angår avlöningen till ledamöterna å de olika avdelningarna, har kommittén, med hänvisning till vad kommittén angående deras ställning och åligganden tidigare anfört, och varför ovan redogjorts, ytterligare betonat, att ehuru ledamöterna å patentavdelningen komma att övertaga det granskningsarbete, som nu utföres av föreståndarne för granskningsrotlarna, skillnaden mellan de blivande ledamöternas och de nuvarande granskarnas ställning är grundväsentlig, i det de senare endast hava att avgiva förslag till beslut, medan ledamöterna däremot skola dels självständigt meddela alla förberedande beslut och dels deltaga å vederbörande avdelning i den slutliga kollegiala behandlingen av ärendena. Ledamöterna å varumärkes- och bolagsavdelningarna få visserligen ej samma inflytande på avgörandet av ärendena å dessa avdelningar som ledamöterna å patentavdelningen, men bliva med dem likställda i avseende å skyldighet att bereda och föredraga dem tilldelade ärenden, varförutom de såsom rättskunniga ledamöter å patentavdelningens anmälningsavdelningar skola med samma befogenhet som de tekniska ledamöterna deltaga i avgörandet av vissa patentärenden. Med hänsyn till den ställning, de blivande ledamöterna vid fyllandet av ämbetsverkets uppgifter komma att intaga, är det en angelägenhet av största vikt att kunna vid ledamotsbefattningarna fästa personer av framstående duglighet. Det får icke heller förbises, att, särskilt vad angår ledamöterna å patentavdelningen, befordran från ledamotsbefattning till följd av de få byråchefsbefattningarna i förhållande till ledamotsbefattningarna endast undantagsvis kan beräknas ifrågakomma, vadan den avlöning, som kommer att tilldelas ledamot, torde få en särskilt stor betydelse i fråga om kvalifikationerna hos dem, som vilja ägna sig åt ämbetsverket.

Ledamöterna.
Kommittén.

Vid överbägandet av dessa förhållanden har kommittén kommit till den bestämda uppfattning, att ledamöterna böra i avlöningshänseende intaga en mellangrad mellan andra och tredje normallönegraderna; och har kommittén därvid funnit en redan förut i statsförvaltningen tillämpad lönetyp, nämligen den för revisionskommisariatstjänsterna i kammarrätten gällande, väl lämpa sig för ifrågavarande ledamotsbefattningar. En yttre likhet finnes ock mellan dessa båda slag av tjänster.

Likasom i kammarrätten revisionskommisarierna inträda såsom ledamöter endast i vissa mål och ärenden, så skulle ifrågavarande tjänstemän i patent- och registreringsverket komma att tjänstgöra såsom ledamöter endast i vissa mål och ärenden.

Kommittén föreslår alltså, att för nu avhandlade ledamotsbefattningar i patent- och registreringsverket bestämmes samma avlöning som för revisionskommisariatjänsterna i kammarrätten eller 6,800 kronor, därav lön 4,200 kronor, tjänstgöringspenningar 2,000 kronor och ortstillägg 600 kronor, med ett ålderstillägg å 600 kronor efter fem års tjänstgöring i befattningen, vadan slutavlöningen skulle komma att uppgå till 7,400 kronor. Med hänsyn till ledamöternas tjänsteställning synas de lämpligen böra erhålla titeln byrådirektörer.

*Departements-
chefen.*

Kommitténs förslag till avlöning åt ledamöterna anser jag mig böra biträda. Med hänsyn till de krävande uppgifter, dessa må nu vara av teknisk eller juridisk art, vilka, såsom förut är visat, skola komma att påvåla dessa befattningshavare, synes det mig vara en bjudande nödvändighet att ordna så, att man för ifrågavarande befattningar kan påräkna verkligt dugande personer. Vid sådant förhållande anser jag den av kommittén föreslagna avlöningen för ifrågavarande befattningshavare ingalunda vara för hög. Med en lägre avlöning skulle otvivelaktigt en tillfredsställande rekrytering av innehavarna till dessa befattningar äventyras.

*Övriga
tjänstemän.
Kommittén.*

För övriga tjänstemän har kommittén föreslagit avlöningar motsvarande andra och första normalgraderna i nyreglerade centrala ämbetsverk.

Redan i det föregående har angivits, att enligt kommitténs mening av de tjänstemän, vilka skulle anställas såsom biträde åt ledamöterna vid patentärendens behandling, fyra borde i avlöningshänseende uppföras i andra och fyra i första normalgraden; och har kommittén därjämte uttalat, att åt tjänstemännen i den högre lönegraden skulle av verkets chef kunna uppdragas att med ledamots befogenhet handlägga patentärenden. Detta förhållande anser kommittén till fullo motivera en dylik uppdelning, varförutom densamma, med hänsyn särskilt till den starka konkurrens, som på ifrågavarande område ovedersägligen råder och i framtiden sannolikt i än högre grad kommer att råda med den privata industriverksamheten, måste anses vara av icke oväsentlig betydelse för möjligheten att vid verket fästa fullt dugande krafter. De av dessa tjänstemän, vilka skulle tillhöra andra lönegraden, synas kom-

mittén lämpligen böra benämnas förste byråingenjörer, de övriga byråingenjörer.

Beträffande därefter föreståndaren för klassificeringen och det statistiska arbetet anser kommittén, på sätt redan förut anförts, att med hänsyn till betydelsen av de arbeten, som skulle åligga honom, denne tjänsteman bör uppföras i andra lönegraden; och torde även han lämpligen böra benämnas förste byråingenjör.

Bibliotekarien har kommittén ansett i avlöningshänseende böra jämnställas med förste bibliotekarierna i kungl. biblioteket samt vid universiteten i Uppsala och Lund och följaktligen satt hans avlöning lika med tjänstemännens i andra normalgraden. Betydelsen av patent- och registreringsverkets bibliotek har förut påvisats; angeläget vore därför, säger kommittén, att det fortfarande erhåller en sådan utveckling, att det bibehåller det anseende för ett gott tekniskt bibliotek, det för närvarande äger; och komme ansvaret i detta hänseende närmast att vila på den, som står i spetsen för detsamma.

I andra normalgraden har kommittén jämväl ansett sekreteraren böra sättas. Han komme att övertaga en del av de göromål, som nu tillhöra den administrative sekreteraren, och skulle således, bland annat, utöva chefskapet för kansliet och på eget ansvar verkställa den första formella granskningen av patentärendena. Andra normalgraden har i regel i de centrala ämbetsverken bestämts för sekreterartjänsterna.

Utom de av kommittén föreslagna byråingenjörbefattningarna skulle enligt kommitténs redan uttalade mening kassörs- och räkenskapsföraretjänsten, registratorstjänsten, föreståndarebefattningen för den förberedande granskningen av varumärken och mönster samt notariebefattningarna tillhöra första lönegraden. Därjämte har kommittén ansett, att med hänsyn till mängden av de kassaposter, som å kassakontoret dagligen skola mottagas eller utbetalas, därvid kassören ständigt måste växla eller giva tillbaka penningar å till honom överlämnade belopp, ett arvode av 300 kronor årligen såsom misräkningspenningar må tillerkännas kassören och räkenskapsföraren.

Av nu omförmälda tjänstemän hava sju, nämligen förste byråingenjörerna, bibliotekarien och sekreteraren uppförts i andra lönegraden och tio, nämligen fem byråingenjörer, kassören och räkenskapsföraren, registratorn, föreståndaren för den förberedande granskningen av varumärken och mönster samt två notarier uppförts i första lönegraden, och någon annan avvikelse från normalgradernas avlöning har ej gjorts än att

*Departements-
chefen.*

kassören föreslagits skola tillerkännas ett arvode av 300 kronor årligen såsom misräkningspenningar.

I samband med den organisation, jag föreslagit för patentavdelningen, har jag ock påvisat behov av inrättandet av byråingenjörsbefattningar. Uppdelande av dessa befattningar i två avlöningsgrader anser jag även välbetänt. Allt, som kan göras för att en snabbare behandling av patentärendena må kunna åstadkommas utan att grundligheten av behandlingen åsidosättes, måste göras. För befordrande härav är det angeläget att hava att tillgå fullt kvalificerade personer, som kunna vid förfall för ledamöterna inträda i deras ställe samt åt vilka även eljest, där omständigheterna sådant kräva, kan uppdragas att med ledamots befogenhet handlägga patentärenden.

Att med förste byråingenjörerna i avlöningshänseende likställa föreståndaren för klassificeringen och det statistiska arbetet samt bibliotekarien finner jag vara fullt befogat, då de båda såsom föreståndare var och en för sin avdelning hava att utföra ett självständigt och makt-påliggande arbete inom verket.

Sekreterartjänstens uppförande i andra normalgraden är i överensstämmelse med de för de centrala verken i allmänhet gällande grunderna.

Med erinran att krigskassören och marinkassören vardera åtnjuta 500 kronor i felräkningspenningar samt med hänsyn till att kassörens i patent- och registreringsverket uppbörd kommer att dagligen bestå av en mängd smärre poster, vilka skola inbetalas med varierande belopp allt eftersom de avse avgifter för patentansökningar, varumärkesansökningar, förnyelseansökningar av varumärken, mönsteransökningar, årsavgifter för patent eller avgifter för anmälningar till bolagsregistren, varvid, om flera olika avgifter anmälas till betalning samtidigt, ett misstag lätt kan ske, anser jag mig ej böra motsätta mig, att kassören tillerkännes utöver första gradens normalavlöning det föreslagna arvodet av 300 kronor årligen såsom misräkningspenningar. Beträffande avlöningarna i övrigt till första gradens tjänstemän föranleder förslaget icke något särskilt yttrande från min sida.

Mot de av kommittén föreslagna avlöningarna till nu omförmälda tjänstemän har jag följaktligen icke något att erinra.

Kvinnliga
biträden.
Kommittén.

Å patent- och registreringsverkets stat skulle enligt kommitténs förslag även uppföras fem kvinnliga biträden av högre avlöningsgrad och tolv kvinnliga biträden av lägre avlöningsgrad.

Vidkommande ifrågavarande biträdens ställning i avlöningshänseende har kommittén ansett dem böra uppföras efter de två grader,

som i 1912 års statsverksproposition föreslagits och redan vunnit Riksdagens anslutning för flera verk, d. v. s. en sammanlagd begynnelseavlöning för biträden, som hade att fullgöra mera kvalificerade uppgifter, av 1,600 kronor, varav 900 kronor i lön, 550 kronor i tjänstgöringspenningar och 150 kronor i ortstillägg, jämte två ålderstillägg, vardera å 200 kronor efter 5 och 10 år, samt för biträden av den lägre graden en sammanlagd begynnelseavlöning av 1,200 kronor, varav lön 700 kronor, tjänstgöringspenningar 350 kronor och ortstillägg 150 kronor, ävensom likaledes två ålderstillägg, vardera å 200 kronor.

Bland avlöningstvilkoren för de verk, där skrivbiträden finnas upptagna i avlöningsstaten, har intagits bestämmelse, att skrivbiträde, som vid den nya statens ikraftträdande är anställt hos verket i fråga och antages till biträde å stat, äger att för åtnjutande av löneförhöjning (ålderstillägg) räkna sig tillgodo den tid, biträdet dessförinnan innehaft stadig anställning hos verket. Motsvarande bestämmelse bör intagas bland avlöningstvilkoren för patent- och registreringsverket.

Patent- och registreringsverket har i alltjämt stegrad omfattning gjort försök med anställande av kvinnliga biträden å verkets olika avdelningar ej blott till utförande av mera mekaniska skrivgöromål utan även för fullgörande av andra sysslor, som synts åt dem kunna anförtros. Den grundprincip, varifrån verket därvid utgått, har varit, att män med juridisk eller teknisk fackutbildning, så vitt möjligt, icke borde sysselsättas med sådana göromål, som kunde utföras av personer med den allmänbildning, som förvärfvas vid genomgående av elementarskolor för flickor. Då de av verket gjorda försöken, enligt vad jag erfarit, slagit synnerligen väl ut, synes mig med stöd av de erfarenheter, som vunnits, ett fortgående på den sålunda inslagna vägen vara bestämt att förorda.

Då kommittén i avlöningshänseende ansett de kvinnliga biträdena böra uppföras efter de två grader, som redan vunnit Riksdagens anslutning för flere verk, och den uppdelning i detta hänseende kommittén gjort synes mig riktig, har jag intet att erinra mot vad kommittén i berörda hänseende föreslagit.

Vidkommande slutligen avlöningarna för vaktmästarna anser jag i likhet med kommittén, att såväl för förste vaktmästaren som för de övriga vaktmästarna böra gälla samma bestämmelser, som senast antagits för motsvarande befattningar.

Av vad jag nu anfört framgår, att jag finner den av kommittén föreslagna reglering av löneförhållandena vid patent- och registrerings-

*Departements-
chefen.*

Vaktmästare.

*Departements-
chefens
hemställen
ang. av-
löningarna.*

verket vara väl motiverad samt att jag icke anser någon förändring av de föreslagna lönesatserna böra ifrågakomma. Jag biträder således kommitténs hemställan,

att chefen för patent- och registreringsverket må tilldelas generaldirektörs ställning samt erhålla en avlöning av 11,000 kronor, därav 7,000 kronor i lön, 3,000 kronor i tjänstgöringspenningar och 1,000 kronor i ortstillägg;

att till en var av de föreslagna sex avdelningscheferna (byråcheferna) avlöningen må utgå med 8,100 kronor, därav 5,000 kronor i lön, 2,500 kronor i tjänstgöringspenningar och 600 kronor i ortstillägg, vartill kan komma ett ålderstillägg å lönen efter fem år med 600 kronor;

att en var av de föreslagna nitton ledamöterna (byrådirektörerna) må åtnjuta en avlöning av 6,800 kronor, därav 4,200 kronor i lön, 2,000 kronor i tjänstgöringspenningar och 600 kronor i ortstillägg, vartill kan komma ett ålderstillägg till lönen efter fem år med 600 kronor;

att en var av de föreslagna fem förste byråingenjörerna, bibliotekarien och sekreteraren må åtnjuta en avlöning av 5,800 kronor, därav 3,600 kronor i lön, 1,800 kronor i tjänstgöringspenningar och 400 kronor i ortstillägg, vartill kunna komma två ålderstillägg till lönen, det ena med 500 kronor efter fem år och det andra likaledes med 500 kronor efter ytterligare fem år;

att en var av de föreslagna fem byråingenjörerna, kassören och räkenskapsföraren, registratorn, föreståndaren för den förberedande granskningen av varumärken och mönster samt de två notarierna må åtnjuta en avlöning av 4,000 kronor, därav 2,200 kronor i lön, 1,500 kronor i tjänstgöringspenningar och 300 kronor i ortstillägg, vartill kunna komma tre ålderstillägg till lönen, vart och ett å 500 kronor, det första efter fem år, det andra efter ytterligare fem år och det tredje efter än ytterligare fem år, samt att därjämte må tillkomma för kassören och räkenskapsföraren ett arvode av 300 kronor såsom misräkningspenningar;

att i staten för patent- och registreringsverket må uppföras fem kvinnliga biträden av högre avlöningsgrad, vartdera med en avlöning av 1,600 kronor, därav 900 kronor i lön, 550 kronor i tjänstgöringspenningar och 150 kronor i ortstillägg, vartill kunna komma två ålderstillägg till lönen, det ena med 200 kronor efter fem år och det andra likaledes med 200 kronor efter ytterligare fem år;

att i staten må uppföras tolv kvinnliga biträden av lägre avlöningsgrad, vartdera med en avlöning av 1,200 kronor, därav 700 kronor i lön, 350 kronor i tjänstgöringspenningar och 150 kronor i ortstillägg,

vartill ävenledes kunna komma två ålderstillägg till lönen, det ena med 200 kronor efter fem år och det andra likaledes med 200 kronor efter ytterligare fem år;

att i staten må upptagas avlöning till en förste vaktmästare med 1,500 kronor, därav 900 kronor i lön, 450 kronor i tjänstgöringspenningar och 150 kronor i ortstillägg, vartill kan komma ett ålderstillägg till lönen efter fem år med 100 kronor;

att i staten även må upptagas avlöning till fyra vaktmästare, vardera med 1,200 kronor, därav 700 kronor i lön, 350 kronor i tjänstgöringspenningar och 150 kronor i ortstillägg, vartill kunna komma två ålderstillägg till lönen, det ena med 100 kronor efter fem år och det andra likaledes med 100 kronor efter ytterligare fem år; samt

att den bestämmelsen intages i staten, att, därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej utgå till honom, ävensom å lönen avdragas 100 kronor årligen.

Såsom förutsättning för tillämpning av den blivande lönestaten för patent- och registreringsverket har kommittén ansett föreskrift böra utfärdas därom, att samtliga ordinarie tjänsteinnehavare skola, i den mån ej undantag kunna anses böra stadgas eller för särskilda fall efter prövning medgivnas, vara å tjänsterummet tillstädes minst sex timmar varje söckendag.

Utsträckt
tjänst-
göringstid.

Då någon anledning icke föreligger att, vad patent- och registreringsverket angår, avvika från de bestämmelser i fråga om tjänstgöring på tjänsterummet, som i allmänhet meddelats för nyreglerade ämbetsverk, finner jag mig böra tillstyrka, att i sammanhang med den nya statens fastställande meddelas föreskrift, varigenom ovannämnda förutsättning uppfylles.

Kommittén har uttalat sig beträffande vissa förändrade bestämmelser, som enligt kommitténs mening böra införas i blivande ny instruktion för patent- och registreringsverket.

Vissa önske-
mål be-
träffande
instruktio-
nen.

Under erinran att gällande instruktion innehåller bestämmelse, att, då överdirektören begagnar semester eller under kortare tid, som icke överstiger fjorton dagar, är av laga förfall hindrad att sin tjänst förrätta, ärendena skola, där ej Kungl. Maj:t annorlunda förordnar, avgöras av verkets ledamöter samfällt, har kommittén hemställt, att i patent- och registreringsverkets blivande instruktion måtte meddelas föreskrift därom, att, då generaldirektören åtnjuter semester eller eljest under

kortare tid, som icke överstiger fjorton dagar, är förhindrad att förrätta sitt ämbete, äldste tjänstgörande byråchefen skall, därest icke annorlunda av Kungl. Maj:t förordnas, inträda i utövningen av generaldirektörens åligganden.

I gällande instruktion hava kompetensvillkor uppställts endast för överingenjörs- och sekreterarbefattningarna. Då det varit kommitténs mening, att de tekniska tjänstemännen å patentavdelningen skulle hava erforderlig kompetens för att kunna befordras till och sköta förordnande för byråchefer eller byrådirektörer, har kommittén ansett, att samma kompetensvillkor borde fordras för tekniska byråchefer, tekniska byrådirektörer, förste byråingenjörer och byråingenjörer, nämligen att hava fullständigt och med goda vitsord genomgått teknisk högskola eller Chalmers tekniska läroanstalt samt praktiskt utövat teknisk verksamhet. För bibliotekarien har kommittén föreslagit såsom kompetensvillkor, att han skulle äga tekniska kunskaper. Kommittén har emellertid i detta sammanhang framhållit att, därest de föreslagna kompetensfordringarna för de tekniska tjänstemännen bleve godkända, sådana undantagsbestämmelser borde meddelas, att befordran ej omöjliggjordes för nuvarande tjänstemän hos patent- och registreringsverket, vilka ej fullgjort dessa kompetensvillkor men visat sig på ett tillfredsställande sätt kunna fullgöra sina åligganden inom verket.

Slutligen har kommittén gjort framställning om fastställande av vaktmästarnas åligganden.

Till dessa frågor torde jag få återkomma vid anmälan av förslag till ny instruktion för patent- och registreringsverket, vilken läser böra utfärdas i sammanhang med statens fastställande. Jag antager, att de av kommittén framställda önskemålen skola kunna förverkligas.

Avlönings-
villkor.

För åtnjutande av de avlöningsförmåner, som komma att upptagas i blivande stat för patent- och registreringsverket, har kommittén föreslagit villkor och bestämmelser i huvudsaklig överensstämmelse med vad som vid fastställande av avlöningsstater för nyreglerade centrala ämbetsverk i allmänhet föreskrivits. Bland dessa villkor har särskilt med föranledande därav, att 1912 års riksdag medgivit adjungerade ledamöter och tjänstemän över stat i patent- och registreringsverket rätt till ålderstillägg, upptagits rätt för dessa att för ålderstilläggs åtnjutande i befattning å den nya lönestaten tillgodoräkna sig den tid, de såsom adjungerade ledamöter eller tjänstemän över stat varit i befattning av samma lönegrad anställda i ämbetsverket.

Mot de av kommittén föreslagna avlöningsvillkoren har jag icke något att anmärka.

Kommittén har därefter övergått till beräkning av den nya utgiftsstaten för patent- och registreringsverket för det första år, densamma komme att tillämpas.

Utgiftsberäkning.

Anslag till ålderstillägg.

Kommittén.

Kommittén har därvid till en början erinrat, hurusom de för ämbetsverket fastställda årliga utgiftsstaterna omfattat huvudavdelningarna: »avlöningar» och »omkostnader».

Under först nämnda huvudgrupp finnes upptaget, förutom den fastställda lönestaten, ett förslagsanslag till ålderstillägg, vilket i utgiftsstaten för år 1913 uppförts med 13,800 kronor.

Då rätten att för erhållande av ålderstillägg enligt den nya lönestaten tillgodoräkna sig den tid, vederbörande före den nya statens tillämpning innehåft tjänsten i fråga, vore gjord beroende därav, att samma tjänst i den nya lönestaten vore uppförd i samma lönegrad som i den gamla, men beträffande flertalet tjänster så icke, enligt kommitténs förslag, vore förhållandet, torde, säger kommittén, för det år, då den nya lönestaten träder i kraft, förslagsanslaget till ålderstillägg kunna minskas. Däremot måste, under förutsättning av godkännande av vad ovan anförts rörande rätten för kvinnliga biträden att för åtnjutande av ålderstillägg räkna sig till godo den tid de före den nya statens ikraftträdande innehåft stadig anställning hos verket, beräknas ålderstillägg å åtskilliga av de föreslagna fasta biträdesbefattningarna. De nuvarande kvinnliga skrivbiträdena hade haft fast anställning hos verket, ett från år 1902, ett från år 1906, tre från år 1907, två från år 1908, ett från år 1910, två från år 1911 och två från år 1912. För såvitt av nuvarande förhållanden kunde bedömas, syntes förslagsanslaget till ålderstillägg för det år, den nya staten träder i kraft, böra beräknas till 4,700 kronor, och föreslår kommittén, att i staten uppföres ett förslagsanslag till ålderstillägg med ovan angivna belopp.

Vad kommittén härutinnan föreslagit biträder jag.

Departementschefen.

Den andra huvudavdelningen i utgiftsstaten, »omkostnader», är — utom anslaget till provisorisk lönereglering för den å ämbetsverkets avlöningsstat uppförda personal, vartill nu icke behöver tagas hänsyn — uppdelad i fem förslagsanslag. Med det första av dessa anslag skola bestridas utgifterna till adjungerade ledamöter, tjänstemän över stat, biträdande ingenjörer, amanuenser, särskilt tillkallade tekniska biträden, extra skrivbiträden, extra vaktmästare, vikariatsersättningar m. m. inklusive ålderstillägg till adjungerade ledamöter och tjänstemän över stat. Anslaget har i utgiftsstaten för år 1913 uppförts med 165,880 kronor.

Anslag till extra personal m. m.

Kommittén.

Ett motsvarande förslagsanslag bör uppföras i utgiftsstaten för det omorganiserade patent- och registreringsverket för att därmed bestrida utgifterna till biträdande ingenjörer, amanuenser, särskilt tillkallade tekniska biträden, vikariatsersättningar, extra biträden, extra vaktmästare m. m.

Kommitténs förslag upptager under detta anslag de beräknade utgifterna till icke ständiga ledamöter i besvärsavdelningen, vilken utgiftspost i förslagsanslaget beräknats till 6,000 kronor.

Rörande de utgifter i övrigt, som med anslaget böra bestridas anför kommittén följande:

»Kommittén har förutsatt fortfarande behov av biträdande ingenjörer och amanuenser och beräknat det erforderliga antalet biträdande ingenjörer tillsvidare till nio och amanuenser till sju. Med erinran att medgivna maximiavvudet för biträdande ingenjörer från och med år 1913 bliver 3,000 kronor och för amanuens är 2,000 kronor, vari kommittén icke anser skäl föreslå någon ändring, har kommittén ansett, att arvoden för biträdande ingenjörer böra upptagas till i medeltal 2,400 kronor samt för amanuenser till 1,800 kronor.

För beredande av arvoden åt nio biträdande ingenjörer och sju amanuenser torde alltså erfordras ett belopp av 34,200 kronor att utgå av berörda förslagsanslag.

I ringa omfattning har patent- och registreringsverket anlitat särskilt tillkallade tekniska biträden. Under femårsperioden 1907—1911 har härför endast utgivits i medeltal 200 kronor årligen. Det bör under sådana förhållanden vara tillfyllest att beräkna dessa utgifter i förslagsanslaget till 300 kronor.

Av skäl, som ovan angivits, har kommittén ansett vikarier under semesterledighet icke böra förordnas för tjänstepersonalen å patentavdelningens anmälningsavdelningar. För beredande av semesterledighet åt den övriga tjänstepersonalen måste finnas tillgång till vikariatsersättningar, i allmänhet motsvarande vederbörande befattningshavare tillkommande tjänstgöringspenningar, men bör i överensstämmelse med vad som skett i senast nyreglerade verk för semesterledigt biträde av högre avlöningsgrad beräknas 100 kronor för månad och för biträde av lägre avlöningsgrad 75 kronor för månad. Kostnaden för semesterledighet torde komma att uppgå till omkring 4,825 kronor. Med avseende å tilläventyrs förekommande behov av medel utöver tjänstgöringspenningar till avlöande av vikarie för ordinarie skrivbiträde under sjukdom samt för andra möjliga eventualiteter har kommittén ansett vikariatsersättningar böra beräknas till 5,500 kronor.

Utgiftstiteln »extra skrivbiträden» har utbytt mot »extra biträden», då kommittén anser, att därunder bör inbegripas eventuell ersättning till tjänstemän under provtjänstgöring, till annan extra personal än förut särskilt omnämmts, till gratifikation m. m. Blivande utgifter till dessa ändamål äro ej jämförbara med de nuvarande, vari ingå arvoden till samtliga kvinnliga skrivbiträden. Kommittén har ansett utgifterna till extra biträden böra beräknas till omkring 6,000 kronor.

Behovet för patent- och registreringsverket av extra vaktmästare har tidigare framhållits. Arvoden till extra vaktmästare utgjorde år 1911 3,825 kronor. Som å ena sidan en av de extra vaktmästarne föreslagits skola uppflyttas å ordinarie stat, böra utgifterna minskas med det belopp, som motsvarar det till honom utgående arvudet, men å andra sidan torde någon ökning i nu utgående arvoden till de extra vaktmästarne, som en längre tid tjänstgjort i verket, kunna ifrågakomma. Utgifterna till extra vaktmästare hava beräknats till omkring 3,000 kronor.

Slutligen hava under berörda förslagsanslag uppförts av Kungl. Maj:ts medgivna reseersättningar.

Tid efter annan hava verkets chef och tjänstemän beretts tillfälle att besöka industriutställningar inom eller utom landet eller att närvara vid kongresser för det industriella rättsskyddet. Dessa resor äro ovedersägligen av stor nytta för dem, som skola följa teknikens utveckling inom olika områden och de strävanden till det industriella rättsskyddets förbättrande, som å skilda håll göra sig gällande. Även för framtiden bör tillfälle beredas till företagande av dylika resor, och kommittén har beräknat utgifterna härför till omkring 2,500 kronor.»

Med avseende å vad kommittén sålunda anført, har kommittén föreslagit, att ifrågasvarande förslagsanslag måtte uppföras med 57,500 kronor.

Häremot har jag icke annat att erinra än att anslaget bör minskas med den beräknade utgiften av 6,000 kronor för icke ständiga ledamöter i besvärsavdelningen. Med hänsyn härtill och för utjämnande av statens slutsumma torde detta anslag uppföras med 51,860 kronor.

*Departements-
chefen.*

Nästa förslagsanslag å omkostnadsstaten i 1913 års utgiftsstat är avsett till renskrivning och skrivmaterialier, postavgifter, hyror, bränsle, lyse, renhållning och städning samt inventariers anskaffande och underhåll m. m. och uppfört med 55,000 kronor.

*Anslag till
expenser,
hyror m. m.
Kommittén.*

I denna summa ingå, bland annat, dels den hyra av 22,300 kronor, som av patent- och registreringsverket erlægges för ämbetslokalen i den numera för ämbetsverket lagfarna fastigheten nr 6 i kvarteret Rännilen, dels hyra för en våning om 6 rum och kök i angränsande hus, som ämbetsverket till följd av behov av ökat utrymme genom nådigt brev den 10 februari 1911 erhållit bemyndigande att förhyra från den 1 april 1911 till den 1 oktober 1916 mot en årshyra av 2,400 kronor. Någon ändring i beloppet av detta förslagsanslag har kommittén ej ansett påkallad.

Med omorganisationen av patent- och registreringsverket står i nära samband verkets lokalfråga. Kommittén har den 15 nästlidne mars avgivit infortrat underdånigt utlåtande i fråga om anskaffande av ämbetslokal åt patent- och registreringsverket, till vilken fråga jag framdeles får återkomma. I detta sammanhang vill jag endast omnämna, då det kan öva inflytande på det belopp, vartill förslagsanslaget i fråga bör uppföras, att kommittén ansett det antagligt, att patent- och registreringsverket, om tillfälle därtill yppades, efter genomförd omorganisation söker erhålla medgivande att förhyra ännu en våning i det bredvidliggande huset för att således i någon mån fylla det mest trängande behovet av ökat utrymme, men att kommittén av denna anledning ej ansett sig behöva beräkna någon ökning av förslagsanslaget, enär de

*Departements-
chefen.*

jämväl från anslaget utgående utgifterna för renskrivning böra avsevärt kunna minskas, då två kvinnliga biträden skola anställas för renskrivningsarbetet och dessutom de å de olika avdelningarna arbetande kvinnliga biträdena torde böra kunna utföra de anteckningar i registren och de statistiska anteckningar, som nu ersättas såsom renskrivning. Kommittén har, såsom nämnt, ansett att berörda förslagsanslag i utgiftsstaten bör uppföras med oförändrat belopp av 55,000 kronor, och har jag däremot intet att invända.

Anslag till
böcker,
trycknings-
kostnader
m. m.
Kommittén.

Därefter följer å omkostnadsstaten i 1913 års utgiftsstat ett förslagsanslag till böcker och tidskrifter, trycknings- och bindningskostnader, kungörelser och publikationer m. m., efter avdrag av influtna prenumerationsavgifter och dylikt upptaget till 105,000 kronor. Rörande detta förslagsanslag har kommittén anfört huvudsakligen följande:

Medelkostnaden för inköp av böcker och bindning har under åren 1899—1911 varit omkring 6,000 kronor och torde även för de närmaste åren kunna beräknas till denna summa.

Enligt gällande författningar har patent- och registreringsverket att utfärda kungörelser i betydande omfattning i allmänna tidningarna om verkställda registreringar, om patentansökningar, som utlagts för allmänheten, om beviljade och förfallna patent m. m.

Kostnaderna för kungörelserna hava under de senaste åren hållit sig vid omkring 20,000 kronor, och det är att antaga, det de fortfarande komma att belöpa sig till ungefärligen denna summa.

De största växlingarna i utgifterna å detta anslag förorsakas av antalet beviljade patent och det därmed följande offentliggörandet av patentbeskrivningarna. Genom att ett större antal patentärenden kunna förväntas efter omorganisationen årligen bliva slutbehandlade är ock att förmoda, att utgifterna för patentpublikationerna komma att ökas. Kommittén har beräknat dem till omkring 64,000 kronor. Motsvarande utgifter uppgingo år 1911 till omkring 55,000 kronor. De övriga publikationskostnaderna, nämligen för registreringstidningen för varumärken omkring 5,000 kronor, innehållsförteckningen till patentregistret omkring 3,000 kronor och för samlingarna rörande anmälningar till aktiebolags- m. fl. register omkring 9,000 kronor, hålla sig mera konstanta.

Av anslaget utgår även ett statsanslag med 4,000 kronor för publicerande i industritidningen Norden av beskrivningar å uppfinningar, varå patent meddelats, ävensom av redogörelser med avbildningar över registrerade varumärken.

I kostnaderna för verkets publikationer inbegripas därjämte kostnaderna för deras förvarande och hållande i lager ävensom utgifter för

distribuering med omkring 1,000 kronor, vilket allt ombesörjes av aktiebolaget P. A. Norstedt & Söner. Erhåller patent- och registreringsverket i ny ämbetslokal ökat utrymme, synes böra tagas i övervägande, huruvida ej ämbetsverket själv kan övertaga dessa bestyr och utgifterna för publikationerna i sammanhang därmed nedbringas.

Kommittén föreslår, att detta förslagsanslag uppföres med 112,000 kronor.

Kommittén har i betänkandet å sidd. 45—47 lämnat uppgift å de publikationer, vilka det enligt gällande författningar åligger ämbetsverket att utgiva, samt om de avtal, som äro träffade angående deras tryckning och distribution. *Departements-
chefen.*

Efter upphörande av den gemensamma användningen och redovisningen av de från patent- och registreringsverket och de lokala registreringsmyndigheterna härflytande registreringsavgifterna har Kungl. Maj:t, som genom kungörelse den 15 december 1911 förordnat, att patent- och registreringsverket fortfarande skall utgiva samlingarna rörande anmälningarna till aktiebolags- m. fl. register, i nådigt brev den 24 november 1911 medgivit, att patent- och registreringsverket årligen, sedan tryckningskostnaderna för dessa samlingar betalats, må äga att efter rekvisition hos statskontoret återbekomma tre femtedelar därav, motsvarande den kostnad, som beräknats belöpa för de från överståthållareämbetet och länsstyrelserna i samlingarna kungjorda uppgifter. Såsom utgift å anslaget har upptagits hela kostnaden med 9,000 kronor, varemot bland beräknade inkomster upptagits ersättning för tryckning av »Samlingarna» med 5,400 kronor.

Statsanslaget till industritidningen »Norden» avser i främsta rummet att bereda den större allmänhet, som icke är i tillfälle att förskaffa sig de fullständiga patentbeskrivningarna, en översikt över förekommande uppfinningar och tillgodoser därigenom ett viktigt ändamål.

Då patent- och registreringsverket erhållit ökat utrymme, synes mig i likhet med kommittén böra tillses, huruvida ej ämbetsverket självt kan ombesörja publikationernas hållande i lager och distribuering, i samband varmed billigare tryckningskostnader böra kunna åstadkommas. Mot att anslaget uppföres med det av kommittén föreslagna beloppet har jag för närvarande intet att invända.

Angående de övriga båda under »omkostnader» upptagna anslag, nämligen till återställda registreringsavgifter och bidrag till patentunionens internationella byrå i Bern, har kommittén endast anfört, att med återställda registreringsavgifter avsåges den återbetalning av erlagda avgifter, som jämlikt vederbörande författningar skall göras, då sökt registrering av *Anslag till
återbetalda
registrerings-
avgifter m.m.
Kommittén.*

varumärke eller bolag ej komme till stånd. År 1911 återbetaltes sålunda 15,482 kronor 50 öre, men under föregående år något mindre. Bidraget till byrån i Bern har under en lång följd av år beräknats till 1,600 kronor, och utgiften har alltid hållit sig däromkring.

Kommittén har föreslagit att förslagsanslaget till återställda registreringsavgifter uppföres med 15,000 kronor och förslagsanslaget till patentunionens internationella byrå i Bern med 1,600 kronor.

*Departements-
chefen.*

Häremot har jag intet att erinra. Med Sveriges tillträdande genom accessionsakt den 26 juni 1885 till den i Paris den 20 mars 1883 avslutade konvention om internationellt skydd för den industriella äganderätten förband sig ock landet att bidraga till omkostnaderna för den internationella byrån i Bern för unionen till skyddande av den industriella äganderätten.

*Pensioner.
Kommittén.*

Enligt föreskrift i kungl. kungörelsen den 22 juni 1911 skola de pensioner, som med tillämpning av lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänst innehavares rätt till pension komma att beviljas till tjänst innehavare i patent- och registreringsverket, utgå av reservationsanslaget till upprätthållande av nämnda ämbetsverks verksamhet.

I pensionshänseende har, yttrar kommittén, patent- och registreringsverkets ordinarie personal kommit i en undantagsställning genom intagandet i kungl. kungörelsen den 27 maj 1898 angående villkoren för åtnjutande av de från och med år 1899 fastställda löneförmåner för patent- och registreringsverkets ordinarie personal av stadgandet, att i allmänhet gällande bestämmelser i fråga om tjänstemäns och vaktbetjäntes rätt till pension icke skulle vara på ifrågavarande tjänstemän och vaktbetjänte tillämpliga. Bestämmelserna i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension skola för den, som vid lagens trädande i kraft den 1 januari 1908 innehade tjänst inom verket, såvitt denna tjänst anginge, icke gälla, där han ej inom ett år därefter anmälde, att samma bestämmelser finge å honom vinna tillämpning. Då någon dylik anmälan ej förekommit, äro endast chefen och en byråingenjör, vilka utnämnts å sina befattningar efter lagens ikraftträdande, underkastade pensionslagens bestämmelser.

Bland de villkor och bestämmelser, vilka kommittén hemställt måtte fastställas för åtnjutande av de avlöningsförmåner, som i blivande ny stat varda upptagna för ordinarie befattningshavare i patent- och registreringsverket, har upptagits, att i fråga om skyldighet att från tjänsten avgå ävensom i fråga om rätt till pension skulle gälla vad i särskild lag angående civila tjänst innehavares rätt till pension är vid

tiden för den nya lönestatens ikraftträdande eller, såvitt angår innehavare av befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgat.

Den äldste ordinarie befattningshavaren i patent- och registreringsverket är förste vaktmästaren Johan Peter Johnsson, som är född den 25 april 1838. Bland verkets övriga nuvarande ordinarie personal hava endast två, nämligen en byråingenjör, som är född år 1849, och en överingenjör, som är född år 1850, uppnått en ålder av över 60 år. Närmast i ålder komma därefter en överingenjör, född år 1856, bokhållaren (kvinnlige tjänst innehavare), född år 1857, samt en ledamot och sekreterare, född år 1859.

Över vad kommittébetänkandet innehåller angående pensioner åt befattningshavare vid patent- och registreringsverket har statskontoret den 20 sistlidne februari avgivit infortrat underdånigt utlåtande och därvid meddelat, att betänkandet i berörda hänseende icke givit anledning till erinran eller tillägg från ämbetsverkets sida.

Kommittén har icke uti sitt förslag till utgiftsstat för patent- och registreringsverket beräknat någon utgiftspost till pensioner åt avskedade tjänst innehavare.

Enligt vad jag inhämtat, antogs förste vaktmästaren Johnsson, vilken såsom ovan nämnts är född den 25 april 1838, till e. o. vaktmästare hos kommerskollegium den 1 oktober 1880 och har således vid 1914 års ingång varit 33 år anställd i statens tjänst. Förklarar han sig vilja övergå till den nya avlöningsstaten, läser han med 1914 års ingång bliva pliktig att avgå från tjänsten med avkortad pension, som, om den avlöning jag föreslagit för förste vaktmästare vinner godkännande, och då Johnsson redan före uppnådda 67 år varit anställd såsom förste vaktmästare under mer än 5 år, belöper sig till omkring 940 kronor. Anmäler han ej önskan att övergå till den nya staten, äger han, under förutsättning att han fortfarande, oaktat sin höga ålder, kan uppehålla sin befattning, uppbära avlöning enligt gällande stat med 1,100 kronor, men i annat fall bliver han endast berättigad att uppbära lönen 800 kronor. Med hänsyn härtill synes mig riktigast vara, att i utgiftsstaten för år 1914 uppföres ett förslagsanslag till »pensioner åt avskedade tjänst innehavare» med 940 kronor.

Det förslag till utgiftsstat för patent- och registreringsverket, jag, med hänvisning till vad jag förut anfört, anhåller att få framlägga, är så lydande.

Bihang till Riksdagens protokoll 1913. 1 saml. 196 häft. (Nr 253.) 11

Utgiftsstat för Kungl. patent- och registreringsverket.

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tillägg.	Missräkningspenningar.	Summa avlöning.	Ålderstillägg.		
<i>A. Avlöningar.</i>								
1 generaldirektör.....	7,000	3,000	1,000	—	11,000			
1 byråchef.....	5,000	2,500	600	—	8,100			
5 byråchefer.....	25,000	12,500	3,000	—	40,500	Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kr.		
1 byrådirektör.....	4,200	2,000	600	—	6,800			
18 byrådirektörer.....	75,600	36,000	10,800	—	122,400			
1 förste byråingenjör.....	3,600	1,800	400	—	5,800	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter 10 år med ytterligare 500 kr.		
4 » byråingenjörer.....	14,400	7,200	1,600	—	23,200			
1 bibliotekarie.....	3,600	1,800	400	—	5,800			
1 sekreterare.....	3,600	1,800	400	—	5,800			
1 byråingenjör.....	2,200	1,500	300	—	4,000			
4 byråingenjörer.....	8,800	6,000	1,200	—	16,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr., efter 10 år med ytterligare 500 kr. och efter 15 år med än ytterligare 500 kr.		
1 kassör och räkenskapsförare.....	2,200	1,500	300	300	4,300			
1 registrator.....	2,200	1,500	300	—	4,000			
1 föreståndare för granskning av varumärken.....	2,200	1,500	300	—	4,000			
1 notarie.....	2,200	1,500	300	—	4,000			
1 ».....	2,200	1,500	300	—	4,000			
1 kvinnligt biträde av högre avlöningsgrad.....	900	550	150	—	1,600	Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kr. och efter 10 år med ytterligare 200 kr.		
4 kvinnliga biträden » » ».....	3,600	2,200	600	—	6,400			
1 kvinnligt biträde » lägre ».....	700	350	150	—	1,200			
11 kvinnliga biträden » » ».....	7,700	3,850	1,650	—	13,200			
1 förste vaktmästare.....	900	450	150	—	1,500	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr.		
1 vaktmästare.....	700	350	150	—	1,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr. och efter 10 år m. ytterligare 100 kr.		
3 ».....	2,100	1,050	450	—	3,600			
Anslag till ålderstillägg, förslagsvis.....							298,400	303,100
							4,700	
<i>B. Omkostnader.</i>								
<i>Förslagsanslag.</i>								
Till biträdande ingenjörer, amanuenser, särskilt tillkallade tekniska biträden, vikariatsersättningar, extra biträden, extra vaktmästare m. m.....							51,860	
Till renskrivning och skrivmaterialier, postavgifter, hyror, bränsle, lyse, renhållning och städning samt inventariers anskaffande och underhåll m. m.....							55,000	
Till böcker och tidskrifter, tryckning och bindningskostnader, kungörelser och publikationer m. m. efter avdrag av influtna prenumerationsavgifter och dylikt.....							112,000	
Till återställda registreringsavgifter.....							15,000	
Till bidrag till patentunionens internationella byrå i Bern.....							1,600	235,460
<i>C. Pensioner åt avskedade tjänst innehavare.</i>								
<i>Förslagsanslag</i>								940
							Summa kronor	539,500

Anm. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej utgå till honom ävensom å lönen avdragas 100 kronor årligen.

Till jämförelse intages här den för år 1913 fastställda utgiftsstaten.

	K r o n o r.					
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Summa avlöning.			
A. Avlöningar.						
1 överdirektör	5,000	2,000	7,000			
1 överingenjör	3,700	1,800	5,500	Lönen kan efter 5 år höjas med 500 kronor.		
1 överingenjör	3,700	1,800	5,500			
1 ledamot och sekreterare	3,000	1,500	4,500			
2 ledamöter och sekreterare	6,000	3,000	9,000			
1 registrator och arkivarie	1,800	1,200	3,000	Lönen kan höjas efter 5 år med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.		
1 notarie	1,800	1,200	3,000			
1 byråingenjör	1,800	1,200	3,000			
7 byråingenjörer	12,600	8,400	21,000			
1 bokhållare	1,800	1,200	3,000			
1 förste vaktmästare	800	300	1,100			
1 vaktmästare	500	300	800	Lönen kan efter 5 år höjas med 100 kronor.		
2 vaktmästare	1,000	600	1,600			68,000
<i>Anm.</i> Om vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad, skall, så länge denna förmån kvarstår, lönen minskas med 150 kronor.						
Anslag till ålderstillägg, förslagsvis					13,800	81,800
B. Omkostnader.						
<i>Förslagsanslag.</i>						
Till adjungerade ledamöter, tjänstemän över stat, biträdande ingenjörer, amanuenser, särskilt tillkallade tekniska biträden, extra skrivbiträden, extra vaktmästare, vikariatsersättningar m. m., inklusive ålderstillägg till adjungerade ledamöter och tjänstemän över stat					165,880	
» provisorisk lönerreglering för den å ämbetsverkets avlöningsstat uppförda personal					17,320	
» renskrivning och skrivmaterialier, postavgifter, hyror, bränsle, lyse, renhållning och städning samt inventariers anskaffande och underhåll m. m.					55,000	
» böcker och tidskrifter, trycknings- och bindningskostnader, kungörelser och publikationer m. m. efter avdrag av influtna prenumerationsavgifter o. d.					105,000	
» återställda registreringsavgifter					9,100	
» bidrag till patentunionens internationella byrå i Bern					1,600	353,900
Summa kronor					—	435,700

I enlighet med vad jag beträffande avlöningsvillkoren anført, skulle för åtnjutande av de i staten upptagna avlöningsförmåner fastställas följande villkor och bestämmelser, nämligen:

Avlönings-
villkor.

att innehavare av ordinarie tjänst i patent- och registreringsverket skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation av ämbetsverket eller dess särskilda avdelningar eller eljest i allmänhet kan varda stadgad, samt i sådant hänseende, ävensom därest ämbetsverkets ställning inom statsförvaltningen så förändras, att det samma ej längre kan såsom självständigt ämbetsverk anses, eller därest vissa ifrågavarande ämbetsverk tillhörande göromål överflyttas till annat ämbetsverk, vara pliktig att, med bibehållande av den tjänstegrad och den avlöning han innehar, efter ny eller förändrad arbetsordning sköta de med befattningen förenade göromål eller, efter Kungl. Maj:ts förordnande, tjänstgöra i det verk, till vilket göromålen överlämnas;

att med ordinarie befattning i patent- och registreringsverket icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat;

att med ordinarie befattning i nämnda ämbetsverk ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroy försett eller blivit såsom aktiebolag registrerat, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning av vad slag som helst, så framt ej, vad angår generaldirektören, byråchef eller byrådirektör, Kungl. Maj:t och, vad angår innehavare av annan befattning, patent- och registreringsverket, uppå därom gjord framställning och efter prövning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen i ämbetsverket, finner uppdraget eller befattningen kunna få mottagas och tillsvidare bibehållas;

att tjänsteman i första lönegraden är skyldig att tjänstgöra å den särskilda befattning inom graden, där patent- och registreringsverket, till befordrande av arbetets oavbrutna gång, finner honom lämplig och behöflig;

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattningshavare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men för den tid, han eljest varit från tjänstgöring befriad, skola utgå till den, som uppehållit befattningen;

att den, som av sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägget, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos Riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag

eller i behörig ordning avstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöver sina tjänstgöringspenningar avstå så mycket av lönen eller ortstillägget, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest provas skäligt;

att avlöning ej må utgå till befattningshavare för tid, varunder han avhållit sig från tjänstgöring utan att hava i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest befattningshavare varder avstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del av hans avlöning, som icke provas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej provas skäligt låta honom uppbära något därav;

att vid sjukdomsförfall, eller när det erfordras för ämbetsresor eller för beredande av semester, innehavare av lägre befattning skall vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning i patent- och registreringsverket, densamma mot åtnjutande, i förstnämnda fall av de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningar men eljest av däremot svarande belopp i stället för egna tjänstgöringspenningar, bestrida, dock ej längre än sammanlagt tre månader under ett och samma kalenderår;

att, därest förhöjning av lönen efter viss tids fortsatt innehavande av befattning i samma lönegrad är i staten medgiven, tidpunkten för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehavaren under mer än fyra femtedelar av den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med gott vitsord bestritt sin egen eller, på grund av förordnande, annan statens tjänst, eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester, och för andra förhöjningen, om sådan äger rum, efter ytterligare fem år, på samma villkor, samt för tredje förhöjningen, därest sådan kan ske, efter än ytterligare fem år, ävenledes på samma villkor under iakttagande, vad var och en av omförmälda löneförhöjningar angår, att den högre avlöningen ej får tillträdas förr än vid början av kalenderåret näst efter det, varunder den stadgade tjänstaldern blivit uppnådd; börande löntagare vid bestämmandet av rätten till löneförhöjning tillgodoräknas ej mindre den tid, som före den nya avlöningsstatens trädande i kraft förflutit från hans tillträde till befattningen eller annan, samma lönegrad tillhörande befattning i patent- och registreringsverket, vare sig på grund av fullmakt eller på grund av förordnande i följd av patent- och registreringsverkets omorganisation, än även den tid före 1914 års ingång, varunder han som adjuugerad

ledamot eller tjänsteman över stat varit å befattning av samma lönegrad anställd hos patent- och registreringsverket;

att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande av löneförhöjning, redan uppnått den levnads- och tjänsteålder, som berättigar honom till pension, icke må samma förhöjning tillträda;

att befattningshavarna äga årligen, när sådant utan hinder för göromålens behöriga gång kan ske, åtnjuta semester, generaldirektören, byråcheferna och byrådirektörerna samt tjänstemännen av andra lönegraden envar under en och en halv månad, tjänstemännen av första lönegraden och kvinnliga biträdena, envar under en månad samt vaktmästarna, en var under 15 dagar;

att tjänsteman, som har sig anförtrodd uppbörd eller kontroll å uppbörd, är pliktig att å tid av året, som av generaldirektören bestämmes, begagna sig av semester;

att vid avgång från tjänsten till följd av avskedstagande, entledigande eller dödsfall själva lönen ävensom ortstillägget utgå till månadens slut;

att i fråga om skyldighet att från tjänsten avgå ävensom i fråga om rätt till pension skall gälla vad i särskild lag angående civila tjänst innehavares rätt till pension är vid tiden för den nya lönestatens ikraftträdande eller, såvitt angår innehavare av befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgat;

att den, som tillträder den nya avlöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande av eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

att kvinnligt biträde, som vid den nya statens ikraftträdande är anställt hos patent- och registreringsverket och antages till biträde å denna stat, äger att för åtnjutande av löneförhöjning genom ålderstillägg räkna sig tillgodo den tid, biträdet därförinnan innehåft stadig anställning hos ämbetsverket; samt

att för kvinnliga biträden å patent- och registreringsverkets stat skola lända till efter rättelse föreskrifterna uti Kungl. Maj:ts den 10 juni 1912 utfärdade nådiga kungörelse angående allmänna villkor och bestämmelser att gälla för å vissa domstolars, ämbetsverks och myndigheters stater uppförda biträdesbefattningar.

Beträffande därefter frågan, huru de med omorganisationen för-
enade kostnaderna böra bestridas, råder naturligtvis ej någon tvekan
därom, att kostnaderna för patent- och registreringsverkets verksamhet,
såsom hittills, böra bestridas av till verket inflytande avgifter.

Med avseende å kostnadsfrågan har kommittén till en början erinrat
därom, att uti patent- och registreringsverkets underdåniga skrivelse
den 26 oktober 1906, däri ämbetsverket utvecklade behovet av om-
organisation av patent- och registreringsverket, ämbetsverket i fråga
om kostnaderna för en blivande omorganisation anfört, bland annat,
att patentförordningens bestämmelser om patentavgifterna och ämbets-
verkets organisation borde jämkas med hänsyn till varandra, vadan
dessa ämnen borde i ett sammanhang behandlas, samt att det emellertid
gåves flera utvägar att säkerställa sig för att patentavdelningens verk-
samhet även utan höjning av patentavgifterna skulle kunna uppehållas
med anlitan endast av till ämbetsverket influtna avgifter. Sålunda
skulle ett uppgivande av den då tillämpade principen, att vardera
avdelningen inom verket (patentavdelningen och bolagsavdelningen)
skulle så att säga uppehålla sig själv, bereda full trygghet i berörda
avseende, då ämbetsverkets sammanlagda inkomster med säkerhet komme
att väl förslå till täckande av dess utgifter. En annan utväg vore
att i händelse av behov anlita räntan å den i statskontoret då inne-
stående patent- och varumärkesavgifters samt registreringsavgifters
fond eller, därest icke heller denna utväg skulle finnas lämplig, att av
de överskott, som för flertalet år torde bliva att påräkna, avsätta en
del till en särskild fond, vars tillgångar finge tagas i anspråk i sådana
fall, varom vore fråga.

Kommittén har uti ifrågavarande hänseende för sin del framhållit
att, därest de nu till patent- och registreringsverket inflytande avgifter
icke vore tillräckliga för betäckande av kostnaderna för en god och
tidsenlig omorganisation av ämbetsverket och lönereglering för dess
personal, frågan om dessa avgifters höjning nu borde upptagas till be-
handling. Av dessa avgifter torde särskilt patentavgifterna både kunna
och böra undergå en reglering. Vore det emellertid så, att omorganisa-
tionen och löneregleringen kunde genomföras utan någon omedelbar
höjning av avgifterna, torde med nämnda avgiftsreglering böra anstå,
till dess patentförordningen i sin helhet bleve underkastad revision.
Kommittén hade nämligen förut uttalat önskvärdheten, att erforderliga
lagändringar, såvitt sådant vore möjligt, genomfördes i ett sammanhang
vid revision av ifrågavarande lagstiftning i dess helhet. Förslag till för-

ändring av patentavgifterna kunde föranleda behov av ändringar i patentförordningen jämväl i andra hänseenden. Tillämpning under någon tid av den nya organisationen torde ock medföra den fördelen, att därefter säkrare kunde bedömas, huruvida och i vilken omfattning ökning av avgifterna erfordrades samt i sammanhang därmed, huru ökningen lämpligast borde ske.

Enligt kommitténs förmenande torde med all sannolikhet samtliga till verket inflytande avgifter, åtminstone om ämbetsverket medgäves rätt att däribland medräkna inflytande hyror för fastigheten, komma att visa sig tillräckliga för att därmed bestrida de med omorganisationen och löneregleringen enligt kommitténs förslag förenade kostnader. Vid sådant förhållande har kommittén förordat den av patent- och registreringsverket föreslagna utväg att med ämbetsverkets sammanlagda inkomster uppehålla dess verksamhet samt ansett någon reglering av avgifterna icke böra i detta sammanhang ifrågakomma.

Skulle till äventyrs vid enstaka tillfällen, fortsätter kommittén, de inflytande avgifterna ej bliva tillräckliga, torde det ej böra möta hinder för patent- och registreringsverket att erhålla Kungl. Maj:ts medgivande att av reservationsanslaget till patent- och registreringsverket erhålla behövliga tillskott.

Ett frångående av den förut tillämpade principen om fördelningen av utgifterna mellan patent- och varumärkesavdelningen, å ena, samt bolagsavdelningen, å andra sidan, måste anses redan hava skett, då vid fastställande av utgiftsstaterna för patent- och registreringsverket för åren 1912 och 1913 till upprätthållande av ämbetsverkets verksamhet uppförts ett reservationsanslag att utgå av till ämbetsverket inflytande avgifter utan att, såsom förut skett, föreskrifter meddelats angående sådan fördelning, som nyss nämnts. Emellertid fördes av patent- och registreringsverket alltjämt särskilda räkenskaper för å ena sidan patent- och varumärkesavdelningen och å andra sidan bolagsavdelningen. Nedanstående tabell visade, huru enligt verkets räkenskaper de olika avdelningarnas inkomster och utgifter fördela sig för åren 1897—1911.

År	Patentavdelningen.				Bolagsavdelningen.			
	Inkomster.		Utgifter.		Inkomster.		Utgifter.	
1897	161,155	79	132,456	13	77,233	55	33,633	84
1898	164,972	—	140,135	96	73,186	84	40,800	78
1899	168,287	75	158,648	88	64,553	61	31,544	44
1900	184,997	40	176,474	48	59,641	12	31,776	21
1901	205,790	25	190,628	49	91,500	11	33,925	09
1902	217,881	40	204,328	83	73,817	99	36,790	61
1903	228,695	35	208,070	07	87,537	98	34,966	51
1904	249,139	50	219,087	07	83,873	34	38,979	15
1905	277,016	85	216,997	59	105,223	41	41,256	44
1906	292,744	—	251,783	40	164,140	45	59,753	73
1907	319,968	45	305,957	14	217,942	55	67,774	13
1908	331,652	60	312,554	73	160,045	68	62,022	48
1909	359,532	11	311,461	96	102,043	25	61,644	88
1910	367,839	95	326,169	—	128,165	47	71,735	09
1911	384,381	67	345,526	90	147,076	35	75,820	19

Om också vid en reglering av avgifterna hänsyn borde tagas till det ändamål, för vilket en var av dem närmast vore avsedd, har kommittén ansett någon giltig anledning icke finnas att uppdelat ämbetsverkets utgifter i olika kategorier, att bestridas av olika slag av dess inkomster. Fast mera måste ämbetsverkets verksamhet betraktas såsom en enhetlig förvaltning av samtliga de angelägenheter, vilka det tillkomme ämbetsverket att handhava, och följaktligen de utgifter, som föranleddes av samma verksamhet, anses böra, utan åtskillnad, bestridas av de inkomster, som stode till ämbetsverkets förfogande. Den ändring i denna riktning, som genom statsmakternas beslut under de sista åren ägt rum, ansågo kommittén därför vara fullt riktig och böra även för framtiden vinna tillämpning.

Härefter övergår kommittén till en beräkning av inkomsterna, sådana kommittén tänkt sig att de skola komma att gestalta sig år 1914. Kommittén anför sålunda:

»Då en avgift av 20 kronor skall bifogas varje patentansökan, skulle för 3,600 ansökningar dessa ansökningsavgifter tillföra verket en inkomst av 72,000 kronor om året.

Ansöknings-
och års-
avgifter för
patent.

Verkets inkomster av de årsavgifter, som av patenthavarna skola erläggas till patent- och registreringsverket för beviljade patent, hava årligen ökats. De i årsavgifter influtna beloppen utgjorde:

år 1899	kronor 102,945: —
» 1900	» 121,560: —
» 1901	» 134,225: —
» 1902	» 144,465: —
» 1903	» 152,065: —
» 1904	» 172,635: —
» 1905	» 182,585: —
» 1906	» 193,020: —
» 1907	» 206,615: —
» 1908	» 229,005: —
» 1909	» 242,750: —
» 1910	» 243,190: —
» 1911	» 248,390: —

och i början av december 1912 var det belopp, som under året influtit, närmare 14,000 kronor större än vid samma tid år 1911.

Såsom av ovanstående synes, utgöra dessa avgifter en betydande inkomst för patent- och registreringsverket. Inkomstens storlek är förutom av antalet beviljade patent beroende på längden av patentens giltighetstid. Kommittén har låtit verkställa en utredning rörande tiden, under vilken de intill den 31 december 1911 beviljade självständiga patent varit i kraft vid slutet av varje patentår.

Kommittén har vidare låtit undersöka antalet erlagda ansökningsavgifter, samt antalet årsavgifter, som inbetalts för varje patentår beträffande de under åren 1885—1911 beviljade patenten.»

Resultatet av dessa undersökningar visar att giltighetstiden i medeltal på grund av ansökningar, som inkommit under perioden 1885—1897, och beträffande vilka således den tid av 15 år, för vilken patenten beviljats, utlupit, varit 4.65 år, samt att medellivslängden för patent, som meddelats under vart och ett av de nämnda åren, varit över 4 år. Antalet årsavgifter har årligen med undantag av en obetydlig nedgång år 1905 varit i stigande. Medelantalet årsavgifter var för första tioårsperioden 1,745, för andra tioårsperioden 3,763 och för åren 1905—1911 6,313.

Då med omorganisationen av patent- och registreringsverket ett betydligt större antal patentärenden för varje år beräknats skola slutbehandlas, än som för närvarande vore fallet, och därav givetvis måste följa, att antalet beviljade patent komme att ökas, borde en ytterligare stegring i inkomsten av årsavgifter för patent vara att förvänta. Då detta inverkar på förhållandena redan år 1914, har kommittén beräknat inkomsten av årsavgifter för patent för nämnda år komma att uppgå till 270,000 kronor, och syntes det kommittén antagligare, att denna summa komme att överskridas, än tvärtom.

Antalet ansökningar om registrering av varumärken har kommittén beräknat till 1,500. Detta antal, säger kommittén, överensstämde nära med antalet ansökningar år 1911, och med sannolikhet komme antalet ansökningar år 1912 att överstiga 1,500. Varumärkesansökningarnas antal hade under de senaste åren avsevärt stegrats. Avgifterna för varumärkesansökningar kunna alltså, då registreringsavgiften är 40 kronor, antagas komma att uppgå till 60,000 kronor. Ansökningarna om förnyelse av varumärken hava beräknats till 300, motsvarande ungefärliga antalet sådana ansökningar de senaste åren, och avgifterna hava sålunda, då avgiften för förnyelsen är 10 kronor, beräknats till 3,000 kronor. Ansökningsavgifterna för registrering av mönster hade endast beräknats till 300 kronor.

Registre-
ringsavgifter
för varu-
märken och
mönster.

Då inflytande registreringsavgifter å bolagsavdelningen vore väsentligen beroende av storleken av bolagens aktiekapital, har kommittén icke kunnat finna någon annan utgångspunkt för beräkningen av inkomsterna för bolagsregistreringen än att upptaga dem till medeltalet av inkomsten för tioårsperioden 1902—1911. Detta medeltal utgör 126,085 kronor, och har inkomsten uti nu ifrågavarande hänseende beräknats till 125,000 kronor. Inkomsten för år 1912 säger kommittén torde komma att ej obetydligt understiga detta belopp, men detta finner sin förklaring därav att i slutet av år 1911, det sista år då den äldre aktiebolagslagen tillämpades, tilloppet av registreringsansökningar var synnerligen stort.

Registre-
ringsavgifter
för bolag.

Vid bifall till kommitténs förslag om avskaffande av rätten till erhållande av expeditionslösen för registratören och notarien å bolagsavdelningen samt om expeditionslösens redovisande till ämbetsverket, borde, då någon ersättning till registratören för mistade sportelinkomster, av skäl som ovan angivits, ej behöver ifrågakomma, ämbetsverket härigenom tillföras en motsvarande inkomst. Medelinkomsten för expeditionslösen, som uppburits av t. f. registratören åren 1908—1911, har i enlighet med dennes uppgift varit 4,875 kronor. Med detta belopp borde dock inkomsten ej upptagas. Numera vore det nämligen vanligt, att patentsökandenas ombud begärde diariibevis över inlämnade patentansökningar. Erhölles hädanefter kvitto å ansökningsavgifterna kostnadsfritt, vore antagligt, att behovet av dessa bevis till stor del försvunne. Kommittén har därför beräknat denna inkomst till endast 1,950 kronor. Vad därefter anginge notariens å bolagsavdelningen inkomster av ifrågavarande slag, torde i stället för de sportler, som i sammanhang med löneregleringen indragas, till honom komma att utgå gottgörelse beräk-

Expeditions-
lösen.

nad efter medeltalet av den inkomst, han kunde anses hava åtnjutit av sålunda indragna sportler under senaste fem år, vid vilket förhållande kommittén icke ansett sig böra beräkna annan inkomst för ämbetsverket i anledning härav än ungefärligen vad som motsvarar den av notarien utgivna ersättningen till enskilt biträde med expeditionernas utskrivning eller 1,300 kronor. I utgiftsstaten hade nämligen de med ifrågakvarande expeditioner förenade kostnader beräknats. Kommittén anser alltså, att inkomsten av expeditionslösen bör beräknas till 3,250 kronor.

Netto-
inkomst av
fastigheten.

Kommittén har bland inkomsterna även upptagit nettoinkomsten å fastigheten nr 6 i kvarteret Rännilen. Inberäknat hyran för patent- och registreringsverkets ämbetslokal, 22,300 kronor, giver fastigheten för närvarande en hyresinkomst av 37,115 kronor. Å egendomen vilar en in-tecknad, för närvarande ouppsägbar skuld å 300,000 kronor, varå patent- och registreringsverket med inflytande medel betalar årsräntan 13,500 kronor. Å reservationsanslaget till patent- och registreringsverket skall särskilt bokföras såsom tillgång ett skulden motsvarande belopp till inlösen av densamma. Sedan fastigheten numera på grund av bestämmelse i nådigt brev den 22 juni 1911 avskrivits, har patent- och registreringsverket att redovisa influtna hyresmedel såsom »särskild uppbörd». Dessa medel syntes kommittén böra få disponeras på samma sätt som övriga till ämbetsverket inflytande avgifter; och har kommittén i ungefärlig överensstämmelse med resultatet för de senaste åren beräknat nettoinkomsten av fastigheten till 20,000 kronor årligen.

Ersättning
för tryck-
ningskostnad
m. m.

Såsom ovan anförts, äger ämbetsverket återbekomma tre femtedelar av tryckningskostnaderna för samlingarna till aktiebolagsregistret m. fl. register, motsvarande den kostnad, som beräknats belöpa för de från överståthållarämbetet och länsstyrelserna i samlingarna kungjorda uppgifter. Då i utgiftsstaten ifrågakvarande tryckningskostnader antagits komma att belöpa sig till 9,000 kronor, bör å inkomstsidan upptagas ett belopp såsom ersättning för tryckningskostnad av 5,400 kronor.

Inkomsten för försålda publikationer har beräknats till 3,000 kronor, motsvarande ungefärligen det belopp, som för dem influtit under de senaste åren.

Kommittén har vidare bland de beräknade inkomsterna upptagit ett belopp av 2,250 kronor, avgifter för fullföljande av talan till besvär-avdelningen, vilken post nu bortfaller.

Slutligen har kommittén ytterligare erinrat därom, att inkomstberäkningen gjorts med hänsyn till de förhållanden, som kunna antagas

föreligga år 1914, samt att kommittén ansåge det sannolikt, att inkomsterna under påföljande år komme att stiga.

I enlighet med vad nu anförts, och sedan inkomsten för besvärsgiffter utgått, hava patent- och registreringsverkets inkomster beräknats sålunda:

Avgifter för 3,600 patentansökningar	kronor	72,000
Årsavgifter för patent	»	270,000
Avgifter för 1,500 ansökningar om registrering av varumärken	»	60,000
Avgifter för 300 ansökningar om förnyelse av registrering av varumärken	»	3,000
Avgifter för 30 ansökningar om registrering av mönster	»	300
Avgifter för bolagsanmälningar	»	125,000
» » expeditionslösen	»	3,250
Nettoinkomst av fastigheten nr 6 i kvarteret Rännilen	»	20,000
Ersättning för tryckning av »Samlingarna»	»	5,400
Försålda publikationer	»	3,000
Summa kronor		561,950

Då den föreslagna utgiftsstaten slutar på en summa av 539,500 kronor, skulle alltså komma att uppstå ett överskott av 22,450 kronor.

Kommittén har slutligen erinrat om att reservationerna till patent- och registreringsverket, sedan ämbetsverkets fastighet avskrivits, enligt meddelande från statskontoret vid 1912 års ingång utgjorde 1,570,269 kronor 75 öre, däri emellertid inberäknats 300,000 kronor, som avsatts till inlösen av en för närvarande ouppsägbar, intecknad skuld i ämbetsverkets fastighet. Fastighetens inköpspris var 630,000 kronor.

Något hinder att, på sätt kommittén föreslagit, låta samtliga till verket inflytande avgifter, utan uppdelning, användas till bestridande av verkets samfälda utgifter anser jag icke förefinnas. Fastmera synes mig en sådan anordning stå i överensstämmelse med de principer, som under de senaste åren vid fastställande av ämbetsverkets stater tillämpats. Kommittén har vidare föreslagit, att nettoinkomsten av verkets fastighet även må få disponeras för att bestrida verkets utgifter. Inkomsten av fastigheten, vilken inköpts för besparingar å patent- och registreringsavgifterna, har förut tillförts patent- och varumärkesavgifters samt registreringsavgifters fond samt ingår numera till reservationsanslaget till patent- och registreringsverket och redovisas under titeln »särskild upp-

Departementschefen.

börd». Enligt den gjorda inkomstberäkningen borde visserligen övriga inkomster komma att visa sig tillräckliga utan tillgripande av denna utväg, men å andra sidan bliver marginalen mellan utgifts- och inkomstberäkningen för en så omfattande rörelse som patent- och registreringsverkets verksamhet alltför obetydlig, om icke nettobehållningen av fastigheten får medräknas bland inkomsterna. Få dessa medel disponeras på samma sätt som övriga till ämbetsverket inflytande medel, varemot jag icke har något att invända, anser jag, då kommitténs såväl inkomst- som utgiftsberäkning synas mig vara uppgjorda med nödig försiktighet, att full trygghet föreligger för att det nyreglerade ämbetsverket med den till verket inflytande uppbörden skall bliva i stånd att bestrida samtliga med dess verksamhet förenade utgifter. Huruvida någon reglering av de till verket inflytande avgifterna kan finnas behöfelig eller lämplig, anser jag i likhet med kommittén böra göras till föremål för prövning i sammanhang med revision av gällande lagstiftning i övrigt.

Övergångsförhållanden.

Utän tvivel kunna befattningar i den nya organisationen beredas samtliga i ordinarie befattningar hos patent- och registreringsverket nu anställda personer.

I anslutning till under senare år i sådant hänseende givna bestämmelser böra de förutvarande innehavare av ordinarie befattningar i patent- och registreringsverket, vilka icke före viss angiven tidpunkt anmäla, att de vilja övergå till den nya avlöningsstaten, och som icke kunna därtill lagligen förbindas, bibehållas vid dem enligt dittills gällande ordinarie stat tillkommande avlöningsförmåner ävensom, i den mån ej annat föranledes av bestämmelserna i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem.

Under erinran att bland villkoren för åtnjutande av de i nu gällande avlöningsstat fastställda löneförmåner stadgas, att tjänsteman i patent- och registreringsverket skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid möjligen inträdande förändrad organisation av ämbetsverket eller eljest i allmänhet kan varda stadgad, har kommittén ansett, att med tillämpning av denna bestämmelse säkerligen samtliga nuvarande ordinarie befattningshavare kunna förpliktas att efter omorganisationen uppehålla befattningar i verket, även om de med befattningarna förenade göromål skilja sig från

de åligganden, vederbörande hava enligt nu gällande instruktion för ämbetsverket. Kommittén har sålunda förutsatt, att i det omorganiserade patent- och registreringsverket nuvarande överingenjör bliver berättigad och skyldig att uppehålla byråchefsbefattning samt att nuvarande ledamot och sekreterare bliver berättigad och skyldig att uppehålla byrådirektörsbefattning. Ej heller beträffande övriga nuvarande ordinarie befattningshavare synes enligt kommitténs förmenande något hinder möta för deras inordnande i den nya organisationen.

Departementschefens hemställan.

Under återopande av vad jag sålunda anfört, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen att

dels godkänna ifrågavarande förslag till utgiftsstat för patent- och registreringsverket att tillämpas tillsvidare från och med år 1914, ävensom de av mig angivna villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i samma stat upptagna avlöningsförmåner,

dels förklara,

att en var, som med eller efter ingången av år 1914 tillträder ordinarie befattning i patent- och registreringsverket, skall vara pliktig att underkasta sig ovanberörda villkor och bestämmelser, samt

att de förutvarande innehavare av ordinarie befattningar i patent- och registreringsverket, vilka icke före den 1 november 1913 anmäla, att de vilja övergå till den nya avlöningsstaten samt underkasta sig de för avlöningens åtnjutande stadgade villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem enligt dittills gällande ordinarie stat tillkommande avlöningsförmåner ävensom, i den mån ej annat föranledes av bestämmelserna i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem, samt att i stället för sportler, som i sammanhang med löneregleringen indragas, skall utgå gottgörelse, beräknad efter medeltalet av den inkomst tjänst innehavare må anses hava åtnjutit av sålunda indragna sportler under den senast förflutna tid, så vitt möjligt ej understigande fem år, därför denna inkomst kan utrönas,

och dels till upprätthållande av patent- och registreringsverkets verksamhet uppföra ett reservationsanslag av 539,500 kronor att utgå ej mindre av de till patent- och registreringsverket inflytande avgifter för patent, för registrering av varumärken samt av mönster och modeller, ävensom för registrering av aktiebolag, försäkringsbolag och

solidariska bankbolag samt för andra uppgifter till de hos verket förda bolags- och försäkringsregistren, än även av nettoinkomsten av ämbetsverkets fastighet nr 6 i kvarteret Rännilen och övriga till ämbetsverket inflytande inkomster, under förutsättning tillika att de å dessa inkomster uppkommande överskott fortfarande såsom hittills skola efter vederbörligt tillstånd användas uteslutande för det med anslaget avsedda ändamål.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna sitt bifall och förordnande, att till Riksdagen skulle avlåtas proposition i ärendet av den lydelse, bilaga . . . till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Olof Ljungberg.

INNEHÅLL.

	Sid.
<i>Kungl. Maj:ts proposition</i>	1
<i>Utdrag av protokollet över finansärenden den 18 april 1913</i>	3—96
Behovet av omorganisation m. m.	4—16
<i>Sambandet med revisionen av patentlagstiftningen</i>	4
<i>Förhållandet till systemet för patentärendenas behandling</i>	12
<i>Sambandet med revisionen av varumärkes- och mönsterlagstiftningen</i>	15
Nuvarande organisation	16—21
Förslag till förändrad organisation	21—65
<i>Patentavdelningen</i>	22
Allmänna grunder	22
Ärendenas behandling	31
Erforderlig personal	36
Biblioteket	41
Statistiska och klassificeringsarbetet	43
<i>Administrativa och varumärkesavdelningen</i>	44
Administrativa ärenden	45
Varumärkes- och mönsterärenden	49
<i>Bolagsavdelningen</i>	56
<i>Ämbetsverkets chef</i>	62
<i>Sammanfattning av personalbehovet</i>	64
Förslag till lönerreglering. Utgifts- och inkomstberäkning	65—95
<i>Avlöningar m. m.</i>	65
<i>Utgiftsberäkning</i>	75
<i>Förslag till utgiftsstat</i>	82
<i>Inkomstberäkning</i>	86
Övergångsförhållanden	94
Departementschefens hemställen	95
<i>Bihang till Riksdagens protokoll 1913. 1 saml. 196 häft. (Nr 253.)</i>	13

	Sid.
Tabellier m. m.	
<i>Tablå över nuvarande tjänstebefattningar</i>	8
<i>Patentansökningar 1885—1911</i>	10
<i>Beslut i patentärenden 1885—1911</i>	11
<i>Anförda besvär 1902—1911</i>	26
<i>Antalet patentansökningar i vissa främmande stater</i>	39
<i>Ansökningar och beslut i varumärkesärenden 1885—1911</i>	50
» » » <i>i mönsterärenden 1900—1911</i>	51
» » » <i>i bolagsärenden 1897—1911</i>	57
<i>Utgiftsstaten för år 1913</i>	83
<i>Fördelning av inkomster och utgifter 1897—1911 å patent- och bolags-</i> <i>avdelningen</i>	89
<i>Influtna årsavgifter för patent 1899—1911</i>	90